

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīrīṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

2. Η συλλογή των μεσαίου μήκους ομιλιών (2. Majjhima Nikāya)

3. Οι τελευταίες πενήντα ομιλίες (3. Uparīpaṇṇāsapāḷi)

4. Το κεφάλαιο για την ανάλυση (4. Vibhaṅgavaggo)

[MN 131-142, PTS 3.188-3.257]

PaliVerse

2. Η συλλογή των μεσαίου μήκους ομιλιών

3. Οι τελευταίες πενήντα ομιλίες

4. Το κεφάλαιο για την ανάλυση

1. Η ομιλία για μια μοναδική εξαίρετη νύχτα

272. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν, δεν πρέπει να προσδοκά το μέλλον·
ό,τι είναι παρελθόν έχει εγκαταλειφθεί, και το μέλλον δεν έχει φτάσει ακόμα.

«Και όποιος βλέπει με διόραση το παρόν φαινόμενο, εκεί εκεί·
ακλόνητο, ασάλευτο, αυτό γνωρίζοντας ας το αναπτύσσει.

«Σήμερα κιόλας πρέπει να γίνει η προσπάθεια· ποιος γνωρίζει τον θάνατο αύριο;
Διότι δεν υπάρχει συμφωνία για μας με εκείνον, τον θάνατο με τον μεγάλο στρατό.

«Αυτόν που ζει έτσι, ενεργητικό, μέρα και νύχτα ακούραστο·
αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός τον αποκαλεί».

273. «Και πώς, μοναχοί, κάποιος ακολουθεί το παρελθόν; 'Ήμουν έτσι ως προς την ύλη στο παρελθόν' - εκεί συνδέει την απόλαυση, 'ήμουν έτσι ως προς το αίσθημα στο παρελθόν' - εκεί συνδέει την απόλαυση, 'ήμουν έτσι ως προς την αντίληψη στο παρελθόν' - εκεί συνδέει την απόλαυση, 'ήμουν έτσι ως προς τις δραστηριότητες στο παρελθόν' - εκεί συνδέει την απόλαυση, 'ήμουν έτσι ως προς τη συνείδηση στο παρελθόν' - εκεί συνδέει την απόλαυση - έτσι λοιπόν, μοναχοί, κάποιος ακολουθεί το παρελθόν.

«Και πώς, μοναχοί, κάποιος δεν ακολουθεί το παρελθόν; 'Ήμουν έτσι ως προς την ύλη στο παρελθόν' - εκεί δεν συνδέει την απόλαυση, 'ήμουν έτσι ως προς το αίσθημα στο παρελθόν' - εκεί δεν συνδέει την απόλαυση, 'ήμουν έτσι ως προς την αντίληψη στο παρελθόν' - εκεί δεν συνδέει την απόλαυση, 'ήμουν έτσι ως προς τις δραστηριότητες στο παρελθόν' - εκεί δεν συνδέει την απόλαυση, 'ήμουν έτσι ως προς τη συνείδηση στο παρελθόν' - εκεί δεν συνδέει την απόλαυση - έτσι λοιπόν, μοναχοί, κάποιος δεν ακολουθεί το παρελθόν.

274. Και πώς, μοναχοί, προσδοκά το μέλλον; 'Είθε να είμαι έτσι ως προς την ύλη στο μέλλον' - εκεί συνδέει την απόλαυση, είθε να είμαι έτσι ως προς το αίσθημα... κ.λπ... είθε να είμαι έτσι ως προς την αντίληψη... είθε να είμαι έτσι ως προς τις δραστηριότητες... 'Είθε να είμαι έτσι ως προς τη συνείδηση στο μέλλον' - εκεί συνδέει την απόλαυση - έτσι λοιπόν, μοναχοί, προσδοκά το μέλλον.

Και πώς, μοναχοί, δεν προσδοκά το μέλλον; 'Είθε να είμαι έτσι ως προς την ύλη στο μέλλον' - εκεί δεν συνδέει την απόλαυση, είθε να είμαι έτσι ως προς το αίσθημα... είθε να είμαι έτσι ως προς την αντίληψη... είθε να είμαι έτσι ως προς τις δραστηριότητες... 'Είθε να είμαι έτσι ως προς τη συνείδηση στο μέλλον' - εκεί δεν συνδέει την απόλαυση - έτσι λοιπόν, μοναχοί, δεν προσδοκά το μέλλον.

275. «Και πώς, μοναχοί, παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις; Εδώ, μοναχοί, ο αδαής κοινός άνθρωπος που δεν βλέπει τους ευγενείς, που δεν είναι επιδέξιος στην ευγενή διδασκαλία, που δεν είναι πειθαρχημένος στην ευγενή διδασκαλία, που δεν βλέπει τα ενάρετα άτομα, που δεν είναι επιδέξιος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, που δεν είναι πειθαρχημένος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, θεωρεί την ύλη ως εαυτό, ή τον εαυτό ως έχοντα ύλη, ή την ύλη στον εαυτό, ή τον εαυτό στην ύλη· το αίσθημα... κ.λπ... την αντίληψη... τις δραστηριότητες... θεωρεί τη συνείδηση ως εαυτό, ή τον εαυτό ως έχοντα συνείδηση, ή τη συνείδηση στον εαυτό, ή τον εαυτό στη συνείδηση - έτσι λοιπόν, μοναχοί, παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις.

«Και πώς, μοναχοί, δεν παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις; Εδώ, μοναχοί, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής που βλέπει τους ευγενείς, που είναι επιδέξιος στην ευγενή διδασκαλία, που είναι καλά πειθαρχημένος στην ευγενή διδασκαλία, που βλέπει τα ενάρετα άτομα, που είναι επιδέξιος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, που είναι καλά πειθαρχημένος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, δεν θεωρεί την ύλη ως εαυτό, ούτε τον εαυτό ως έχοντα ύλη, ούτε την ύλη στον εαυτό, ούτε τον εαυτό στην ύλη· δεν θεωρεί το αίσθημα... ούτε την αντίληψη... ούτε τις δραστηριότητες... δεν θεωρεί τη συνείδηση ως εαυτό, ούτε τον εαυτό ως έχοντα συνείδηση, ούτε τη συνείδηση στον εαυτό, ούτε τον εαυτό στη συνείδηση - έτσι λοιπόν, μοναχοί, δεν παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις.

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν, δεν πρέπει να προσδοκά το μέλλον·
ό,τι είναι παρελθόν έχει εγκαταλειφθεί, και το μέλλον δεν έχει φτάσει ακόμα.

«Και όποιος βλέπει με διόραση το παρόν φαινόμενο, εκεί εκεί·
ακλόνητο, ασάλευτο, αυτό γνωρίζοντας ας το αναπτύσσει.

«Σήμερα κιόλας πρέπει να γίνει η προσπάθεια· ποιος γνωρίζει τον θάνατο αύριο;
Διότι δεν υπάρχει συμφωνία για μας με εκείνον, τον θάνατο με τον μεγάλο στρατό.

«Αυτόν που ζει έτσι, ενεργητικό, μέρα και νύχτα ακούραστο·
αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός τον αποκαλεί».

"Θα σας διδάξω, μοναχοί, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας" - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Μπαντεκαράττα, πρώτη.

2. Η ομιλία για τον Άναντα και μια μοναδική εξαίρετη νύχτα

276. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιος Άναντα στην αίθουσα συνάθροισης δίδασκε, παρακινούσε, ενθάρρυνε και ευχαριστούσε τους μοναχούς με μια ομιλία για το Ντάμμα, και εξέθετε τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας.

Τότε ο Ευλογημένος, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πήγε στην αίθουσα συνάθροισης· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Ποιος άραγε, μοναχοί, στην αίθουσα συνάθροισης δίδαξε, παρακίνησε, ενθάρρυνε και ευχαρίστησε τους μοναχούς με μια ομιλία για το Ντάμμα, και εξέθεσε τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;» «Ο σεβάσμιος, σεβάσμιε κύριε, Άναντα στην αίθουσα συνάθροισης δίδαξε, παρακίνησε, ενθάρρυνε και ευχαρίστησε τους μοναχούς με μια ομιλία για το Ντάμμα, και εξέθεσε τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας».

Τότε ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Άναντα: «Πώς όμως εσύ, Άναντα, δίδαξες, παρακίνησες, ενθάρρυνες και ευχαρίστησες τους μοναχούς με μια ομιλία για το Ντάμμα, και εξέθεσες τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;» «Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, δίδαξα, παρακίνησα, ενθάρρυνα και ευχαρίστησα τους μοναχούς με μια ομιλία για το Ντάμμα, και εξέθεσα τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας -

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν, δεν πρέπει να προσδοκά το μέλλον·

ό,τι είναι παρελθόν έχει εγκαταλειφθεί, και το μέλλον δεν έχει φτάσει ακόμα.

«Και όποιος βλέπει με διόραση το παρόν φαινόμενο, εκεί εκεί· ακλόνητο, ασάλευτο, αυτό γνωρίζοντας ως το αναπτύσσει.

«Σήμερα κιόλας πρέπει να γίνει η προσπάθεια· ποιος γνωρίζει τον θάνατο αύριο;

Διότι δεν υπάρχει συμφωνία για μας με εκείνον, τον θάνατο με τον μεγάλο στρατό.

«Αυτόν που ζει έτσι, ενεργητικό, μέρα και νύχτα ακούραστο·

αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός τον αποκαλεί».

277. «Και πώς, φίλε, κάποιος ακολουθεί το παρελθόν; Ήμουν έτσι ως προς την ύλη στο παρελθόν' - εκεί συνδέει την απόλαυση, 'ήμουν έτσι ως προς το αίσθημα στο παρελθόν' - εκεί συνδέει την απόλαυση, 'ήμουν έτσι ως προς την αντίληψη στο

παρελθόν' - εκεί συνδέει την απόλαυση, 'ήμουν έτσι ως προς τις δραστηριότητες στο παρελθόν' - εκεί συνδέει την απόλαυση, 'ήμουν έτσι ως προς τη συνείδηση στο παρελθόν' - εκεί συνδέει την απόλαυση - έτσι λοιπόν, φίλε, κάποιος ακολουθεί το παρελθόν.

«Και πώς, φίλε, κάποιος δεν ακολουθεί το παρελθόν; 'Ημουν έτσι ως προς την ύλη στο παρελθόν' - εκεί δεν συνδέει την απόλαυση, 'ήμουν έτσι ως προς το αίσθημα στο παρελθόν' - εκεί δεν συνδέει την απόλαυση, 'ήμουν έτσι ως προς την αντίληψη στο παρελθόν' - εκεί δεν συνδέει την απόλαυση, 'ήμουν έτσι ως προς τις δραστηριότητες στο παρελθόν' - εκεί δεν συνδέει την απόλαυση, 'ήμουν έτσι ως προς τη συνείδηση στο παρελθόν' - εκεί δεν συνδέει την απόλαυση - έτσι λοιπόν, φίλε, κάποιος δεν ακολουθεί το παρελθόν.

«Και πώς, φίλε, κάποιος προσδοκά το μέλλον; 'Είθε να είμαι έτσι ως προς την ύλη στο μέλλον' - εκεί συνδέει την απόλαυση, είθε να είμαι έτσι ως προς το αίσθημα... κ.λπ... είθε να είμαι έτσι ως προς την αντίληψη... είθε να είμαι έτσι ως προς τις δραστηριότητες... 'είθε να είμαι έτσι ως προς τη συνείδηση στο μέλλον' - εκεί συνδέει την απόλαυση - έτσι λοιπόν, φίλε, κάποιος προσδοκά το μέλλον.

«Και πώς, φίλε, κάποιος δεν προσδοκά το μέλλον; 'Είθε να είμαι έτσι ως προς την ύλη στο μέλλον' - εκεί δεν συνδέει την απόλαυση, είθε να είμαι έτσι ως προς το αίσθημα... κ.λπ... είθε να είμαι έτσι ως προς την αντίληψη... είθε να είμαι έτσι ως προς τις δραστηριότητες... 'είθε να είμαι έτσι ως προς τη συνείδηση στο μέλλον' - εκεί δεν συνδέει την απόλαυση - έτσι λοιπόν, φίλε, κάποιος δεν προσδοκά το μέλλον.

«Και πώς, φίλε, παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις; Εδώ, φίλε, ο αδαής κοινός άνθρωπος που δεν βλέπει τους ευγενείς, που δεν είναι επιδέξιος στην ευγενή διδασκαλία, που δεν είναι πειθαρχημένος στην ευγενή διδασκαλία, που δεν βλέπει τα ενάρτητα άτομα, που δεν είναι επιδέξιος στη διδασκαλία των ενάρκτων ατόμων, που δεν είναι πειθαρχημένος στη διδασκαλία των ενάρκτων ατόμων, θεωρεί την ύλη ως εαυτό, ή τον εαυτό ως έχοντα ύλη, ή την ύλη στον εαυτό, ή τον εαυτό στην ύλη· το αίσθημα... την αντίληψη... τις δραστηριότητες... θεωρεί τη συνείδηση ως εαυτό, ή τον εαυτό ως έχοντα συνείδηση, ή τη συνείδηση στον εαυτό, ή τον εαυτό στη συνείδηση - έτσι λοιπόν, φίλε, παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις.

«Και πώς, φίλε, δεν παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις; Εδώ, φίλε, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής που βλέπει τους ευγενείς, που είναι επιδέξιος στην ευγενή διδασκαλία, που είναι καλά πειθαρχημένος στην ευγενή διδασκαλία, που βλέπει τα ενάρτητα άτομα, που είναι επιδέξιος στη διδασκαλία των ενάρκτων ατόμων, που είναι καλά πειθαρχημένος στη διδασκαλία των ενάρκτων ατόμων, δεν θεωρεί την ύλη ως εαυτό, ούτε τον εαυτό ως έχοντα ύλη, ούτε την ύλη στον εαυτό, ούτε τον εαυτό στην ύλη· δεν θεωρεί το αίσθημα... ούτε την αντίληψη... ούτε τις δραστηριότητες... δεν θεωρεί τη συνείδηση ως εαυτό, ούτε τον εαυτό ως έχοντα συνείδηση, ούτε τη συνείδηση στον εαυτό, ούτε τον εαυτό στη συνείδηση - έτσι λοιπόν, φίλε, δεν παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις.

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν, δεν πρέπει να προσδοκά το μέλλον·

ό,τι είναι παρελθόν έχει εγκαταλειφθεί, και το μέλλον δεν έχει φτάσει ακόμα.

«Και όποιος βλέπει με διόραση το παρόν φαινόμενο, εκεί εκεί·

ακλόνητο, ασάλευτο, αυτό γνωρίζοντας ας το αναπτύσσει.

«Σήμερα κιόλας πρέπει να γίνει η προσπάθεια· ποιος γνωρίζει τον θάνατο αύριο;
Διότι δεν υπάρχει συμφωνία για μας με εκείνον, τον θάνατο με τον μεγάλο στρατό.

«Αυτόν που ζει έτσι, ενεργητικό, μέρα και νύχτα ακούραστο·
αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός
τον αποκαλεί».

«Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, δίδαξα, παρακίνησα, ενθάρρυνα και ευχαρίστησα τους
μοναχούς με μια ομιλία για το Ντάμμα, και εξέθεσα τη σύνοψη και την ανάλυση της
ευλογημένης μοναχικής νύχτας».

278. «Καλώς, καλώς, Άναντα! Καλώς πράγματι εσύ, Άναντα, δίδαξες, παρακίνησες,
ενθάρρυνες και ευχαρίστησες τους μοναχούς με μια ομιλία για το Ντάμμα, και
εξέθεσες τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας -

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν... κ.λπ...
αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός
τον αποκαλεί».

«Και πώς, Άναντα, κάποιος ακολουθεί το παρελθόν;... κ.λπ... έτσι λοιπόν, Άναντα,
κάποιος ακολουθεί το παρελθόν. Και πώς, Άναντα, κάποιος δεν ακολουθεί το
παρελθόν;... κ.λπ... έτσι λοιπόν, Άναντα, κάποιος δεν ακολουθεί το παρελθόν. Και
πώς, Άναντα, κάποιος προσδοκά το μέλλον;... κ.λπ... έτσι λοιπόν, Άναντα, κάποιος
προσδοκά το μέλλον. Και πώς, Άναντα, κάποιος δεν προσδοκά το μέλλον;... κ.λπ...
έτσι λοιπόν, Άναντα, κάποιος δεν προσδοκά το μέλλον. Και πώς, Άναντα,
παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις;... κ.λπ... έτσι λοιπόν, Άναντα,
παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις. Και πώς, Άναντα, δεν παρασύρεται
κανείς στις παρούσες καταστάσεις;... κ.λπ... έτσι λοιπόν, Άναντα, δεν παρασύρεται
κανείς στις παρούσες καταστάσεις.

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν... κ.λπ...
αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός
τον αποκαλεί».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Ο σεβάσμιος Άναντα, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα
λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Ανανταμπαντεκαράττα, δεύτερη.

3. Η ομιλία για τον Μαχακατσάνα και μια μοναδική εξαίρετη νύχτα

279. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο
μοναστήρι Ταπόντα. Τότε ο σεβάσμιος Σαμίντι, κοντά στο χάραμα της αυγής
σηκώθηκε και πήγε στο Ταπόντα για να δροσίσει τα μέλη του. Αφού δρόσισε τα μέλη
του στο Ταπόντα και βγήκε, στάθηκε με έναν μόνο χιτώνα στεγνώνοντας τα μέλη
του. Τότε κάποια θεότητα, αφού η νύχτα είχε προχωρήσει, με εξαιρετική ομορφιά,
φωτίζοντας ολόκληρο το Ταπόντα, πλησίασε τον σεβάσμιο Σαμίντι· αφού πλησίασε,

στάθηκε στο πλάι. Στεκόμενη στο πλάι, εκείνη η θεότητα είπε στον σεβάσμιο Σαμίντι: «Θυμάσαι εσύ, μοναχέ, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;» «Όχι, φίλε, δεν θυμάμαι τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Εσύ όμως, φίλε, θυμάσαι τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;» «Ούτε κι εγώ, μοναχέ, θυμάμαι τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Θυμάσαι όμως εσύ, μοναχέ, τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;» «Όχι, φίλε, δεν θυμάμαι τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Εσύ όμως, φίλε, θυμάσαι τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;» «Ούτε κι εγώ, μοναχέ, θυμάμαι τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Μάθε εσύ, μοναχέ, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας· εκμάθε εσύ, μοναχέ, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας· θυμήσου εσύ, μοναχέ, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Γεμάτη νόημα, μοναχέ, είναι η σύνοψη και η ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας, θεμελιώδης για την άγια ζωή». Αυτά είπε εκείνη η θεότητα· αφού είπε αυτά, εξαφανίστηκε εκεί ακριβώς.

280. Τότε ο σεβάσμιος Σαμίντι, αφού πέρασε εκείνη η νύχτα, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Σαμίντι είπε στον Ευλογημένο:

«Εδώ εγώ, σεβάσμιε κύριε, κοντά στο χάραμα της αυγής σηκώθηκα και πήγα στο Ταπόντα για να δροσίσω τα μέλη μου. Αφού δρόσισα τα μέλη μου στο Ταπόντα και βγήκα, στάθηκα με έναν μόνο χιτώνα στεγνώνοντας τα μέλη μου. Τότε, σεβάσμιε κύριε, κάποια θεότητα, αφού η νύχτα είχε προχωρήσει, με εξαιρετική ομορφιά, φωτίζοντας ολόκληρο το Ταπόντα, πλησίασε εμένα· αφού πλησίασε, στάθηκε στο πλάι. Στεκόμενη στο πλάι, εκείνη η θεότητα μου είπε: "Θυμάσαι εσύ, μοναχέ, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;"

Όταν αυτό ειπώθηκε, εγώ, σεβάσμιε κύριε, είπα σε εκείνη τη θεότητα: "Όχι, φίλε, δεν θυμάμαι τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Εσύ όμως, φίλε, θυμάσαι τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;" "Ούτε κι εγώ, μοναχέ, θυμάμαι τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Θυμάσαι όμως εσύ, μοναχέ, τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;" "Όχι, φίλε, δεν θυμάμαι τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Εσύ όμως, φίλε, θυμάσαι τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;" "Ούτε κι εγώ, μοναχέ, θυμάμαι τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Μάθε εσύ, μοναχέ, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας· εκμάθε εσύ, μοναχέ, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας· θυμήσου εσύ, μοναχέ, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Γεμάτη νόημα, μοναχέ, είναι η σύνοψη και η ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας, θεμελιώδης για την άγια ζωή." Αυτά είπε, σεβάσμιε κύριε, εκείνη η θεότητα· αφού είπε αυτά, εξαφανίστηκε εκεί ακριβώς. Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας μου διδάξει ο Ευλογημένος τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας». «Τότε λοιπόν, μοναχέ, άκουσε, πρόσεχε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησε ο σεβάσμιος Σαμίντι στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν, δεν πρέπει να προσδοκά το μέλλον·

ό,τι είναι παρελθόν έχει εγκαταλειφθεί, και το μέλλον δεν έχει φτάσει ακόμα.

«Και όποιος βλέπει με διόραση το παρόν φαινόμενο, εκεί εκεί· ακλόνητο, ασάλευτο, αυτό γνωρίζοντας ας το αναπτύσσει.

«Σήμερα κιόλας πρέπει να γίνει η προσπάθεια· ποιος γνωρίζει τον θάνατο αύριο;
Διότι δεν υπάρχει συμφωνία για μας με εκείνον, τον θάνατο με τον μεγάλο στρατό.

«Αυτόν που ζει έτσι, ενεργητικό, μέρα και νύχτα ακούραστο· αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός τον αποκαλεί».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος· αφού είπε αυτά, ο Καλότυχος σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι. Τότε σε αυτούς τους μοναχούς, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτό, φίλοι, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι -

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν, δεν πρέπει να προσδοκά το μέλλον·
ό,τι είναι παρελθόν έχει εγκαταλειφθεί, και το μέλλον δεν έχει φτάσει ακόμα.

«Και όποιος βλέπει με διόραση το παρόν φαινόμενο, εκεί εκεί· ακλόνητο, ασάλευτο, αυτό γνωρίζοντας ας το αναπτύσσει.

«Σήμερα κιόλας πρέπει να γίνει η προσπάθεια· ποιος γνωρίζει τον θάνατο αύριο;
Διότι δεν υπάρχει συμφωνία για μας με εκείνον, τον θάνατο με τον μεγάλο στρατό.

«Αυτόν που ζει έτσι, ενεργητικό, μέρα και νύχτα ακούραστο· αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός τον αποκαλεί».

«Ποιος άραγε θα μπορούσε να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά;»

Τότε σε αυτούς τους μοναχούς ήρθε η σκέψη: «Αυτός ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή· ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Γιατί να μην πάμε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα· αφού πλησιάσουμε, να ρωτήσουμε τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα για αυτό το θέμα».

281. Τότε εκείνοι οι μοναχοί πήγαν εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα· αφού πλησίασαν, χαιρέτησαν τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα. Αφού ολοκλήρωσαν την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι,

εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον σεβάσμιο Μαχακατσάνα: «Αυτό, φίλε Κατσάνα, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι -

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν... κ.λπ...

αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός τον αποκαλεί».

Σε εμάς, φίλε Κατσάνα, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτό, φίλοι, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι -

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν... κ.λπ...

αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός τον αποκαλεί».

Ποιος άραγε θα μπορούσε να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά;» Σε εμάς, φίλε Κατσάνα, ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτός ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή. Ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Γιατί να μην πάμε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα· αφού πλησιάσουμε, να ρωτήσουμε τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα για αυτό το θέμα". Ας αναλύσει ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα».

«Όπως, φίλοι, ένας άνθρωπος που επιθυμεί την ουσία, που αναζητά την ουσία, που περιφέρεται αναζητώντας την ουσία, περνώντας τη ρίζα ενός μεγάλου δέντρου που στέκεται και έχει ουσία, περνώντας τον κορμό, θα νόμιζε ότι πρέπει να αναζητήσει την ουσία στα κλαδιά και τα φύλλα· έτσι είναι αυτό το προσόν των σεβασμών, ενώ ο Διδάσκαλος είναι παρών, προσπερνώντας εκείνον τον Ευλογημένο, νομίζετε ότι πρέπει να ρωτήσετε εμάς για αυτό το θέμα. Διότι, φίλοι, ο Ευλογημένος γνωρίζοντας γνωρίζει, βλέποντας βλέπει, έχει γίνει μάτι, έχει γίνει γνώση, έχει γίνει Διδασκαλία, έχει γίνει Βράχμα, είναι ο διδάσκων, ο διαδίδων, αυτός που οδηγεί στο νόημα, ο δωρητής της αθανασίας, ο κύριος της Διδασκαλίας, ο Τατχάγκατα. Και αυτή ήταν η κατάλληλη στιγμή για να ρωτήσετε αυτόν τον ίδιο τον Ευλογημένο για αυτό το θέμα. Όπως σας απαντούσε ο Ευλογημένος, έτσι θα έπρεπε να το θυμάστε».

«Σίγουρα, φίλε Κατσάνα, ο Ευλογημένος γνωρίζοντας γνωρίζει, βλέποντας βλέπει, έχει γίνει μάτι, έχει γίνει γνώση, έχει γίνει Διδασκαλία, έχει γίνει Βράχμα, είναι ο διδάσκων, ο διαδίδων, αυτός που οδηγεί στο νόημα, ο δωρητής της αθανασίας, ο κύριος της Διδασκαλίας, ο Τατχάγκατα. Και αυτή ήταν η κατάλληλη στιγμή για να ρωτήσουμε αυτόν τον ίδιο τον Ευλογημένο για αυτό το θέμα· όπως μας απαντούσε ο Ευλογημένος, έτσι θα το θυμόμασταν. Αλλά ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή· ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Ας αναλύσει ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα χωρίς να το θεωρεί βάρος».

«Τότε λοιπόν, φίλοι, ακούστε, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, φίλε», απάντησαν

εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Μαχακατσάνα. Ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είπε αυτό -

«Αυτό λοιπόν, φίλοι, που ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι -

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν... κ.λπ...

αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός τον αποκαλεί».

Εγώ, φίλοι, κατανοώ έτσι αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά -

282. «Και πώς, φίλε, κάποιος ακολουθεί το παρελθόν; Έτσι ήταν το μάτι μου στο παρελθόν, έτσι ήταν οι υλικές μορφές - εκεί η συνείδηση είναι δεσμευμένη από θέληση και πάθος, επειδή η συνείδηση είναι δεσμευμένη από θέληση και πάθος, απολαμβάνει αυτό, απολαμβάνοντας αυτό ακολουθεί το παρελθόν. Έτσι ήταν το αυτί μου στο παρελθόν, έτσι ήταν οι ήχοι... κ.λπ... έτσι ήταν η μύτη μου στο παρελθόν, έτσι ήταν οι οσμές... έτσι ήταν η γλώσσα μου στο παρελθόν, έτσι ήταν οι γεύσεις... έτσι ήταν το σώμα μου στο παρελθόν, έτσι ήταν τα απτά αντικείμενα... έτσι ήταν ο νους μου στο παρελθόν, έτσι ήταν τα νοητικά φαινόμενα - εκεί η συνείδηση είναι δεσμευμένη από θέληση και πάθος, επειδή η συνείδηση είναι δεσμευμένη από θέληση και πάθος, απολαμβάνει αυτό, απολαμβάνοντας αυτό ακολουθεί το παρελθόν - έτσι λοιπόν, φίλε, κάποιος ακολουθεί το παρελθόν.

«Και πώς, φίλε, κάποιος δεν ακολουθεί το παρελθόν; Έτσι ήταν το μάτι μου στο παρελθόν, έτσι ήταν οι υλικές μορφές - εκεί η συνείδηση δεν είναι δεσμευμένη από θέληση και πάθος, επειδή η συνείδηση δεν είναι δεσμευμένη από θέληση και πάθος, δεν απολαμβάνει αυτό, μη απολαμβάνοντας αυτό δεν ακολουθεί το παρελθόν. Έτσι ήταν το αυτί μου στο παρελθόν, έτσι ήταν οι ήχοι... κ.λπ... έτσι ήταν η μύτη μου στο παρελθόν, έτσι ήταν οι οσμές... έτσι ήταν η γλώσσα μου στο παρελθόν, έτσι ήταν οι γεύσεις... έτσι ήταν το σώμα μου στο παρελθόν, έτσι ήταν τα απτά αντικείμενα... έτσι ήταν ο νους μου στο παρελθόν, έτσι ήταν τα νοητικά φαινόμενα - εκεί η συνείδηση δεν είναι δεσμευμένη από θέληση και πάθος, επειδή η συνείδηση δεν είναι δεσμευμένη από θέληση και πάθος, δεν απολαμβάνει αυτό, μη απολαμβάνοντας αυτό δεν ακολουθεί το παρελθόν - έτσι λοιπόν, φίλε, κάποιος δεν ακολουθεί το παρελθόν.

283. «Και πώς, φίλε, κάποιος προσδοκά το μέλλον; Είθε να είναι έτσι το μάτι μου στο μέλλον, είθε να είναι έτσι οι υλικές μορφές - κατευθύνει τη συνείδηση προς την απόκτηση του μη αποκτημένου, λόγω της κατεύθυνσης του νου απολαμβάνει αυτό, απολαμβάνοντας αυτό προσδοκά το μέλλον. Είθε να είναι έτσι το αυτί μου στο μέλλον, είθε να είναι έτσι οι ήχοι... κ.λπ... είθε να είναι έτσι η μύτη μου στο μέλλον, είθε να είναι έτσι οι οσμές... είθε να είναι έτσι η γλώσσα μου στο μέλλον, είθε να είναι έτσι οι γεύσεις... είθε να είναι έτσι το σώμα μου στο μέλλον, είθε να είναι έτσι τα απτά αντικείμενα... είθε να είναι έτσι ο νους μου στο μέλλον, είθε να είναι έτσι τα νοητικά φαινόμενα - κατευθύνει τη συνείδηση προς την απόκτηση του μη αποκτημένου, λόγω της κατεύθυνσης του νου απολαμβάνει αυτό, απολαμβάνοντας αυτό προσδοκά το μέλλον - έτσι λοιπόν, φίλε, κάποιος προσδοκά το μέλλον.

«Και πώς, φίλε, κάποιος δεν προσδοκά το μέλλον; Είθε να είναι έτσι το μάτι μου στο

μέλλον, είτε να είναι έτσι οι υλικές μορφές - δεν κατευθύνει τη συνείδηση προς την απόκτηση του μη αποκτημένου, λόγω της μη κατεύθυνσης του νου δεν απολαμβάνει αυτό, μη απολαμβάνοντας αυτό δεν προσδοκά το μέλλον. Είθε να είναι έτσι το αυτί μου στο μέλλον, είτε να είναι έτσι οι ήχοι... κ.λπ... είτε να είναι έτσι η μύτη μου στο μέλλον, είτε να είναι έτσι οι οσμές... είτε να είναι έτσι η γλώσσα μου στο μέλλον, είτε να είναι έτσι οι γεύσεις... είτε να είναι έτσι το σώμα μου στο μέλλον, είτε να είναι έτσι τα απτά αντικείμενα... είτε να είναι έτσι ο νους μου στο μέλλον, είτε να είναι έτσι τα νοητικά φαινόμενα - δεν κατευθύνει τη συνείδηση προς την απόκτηση του μη αποκτημένου, λόγω της μη κατεύθυνσης του νου δεν απολαμβάνει αυτό, μη απολαμβάνοντας αυτό δεν προσδοκά το μέλλον - έτσι λοιπόν, φίλε, κάποιος δεν προσδοκά το μέλλον.

284. «Και πώς, φίλε, παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις; Το μάτι, φίλε, και οι υλικές μορφές - και τα δύο αυτά είναι παρόν. Αν σε αυτό το παρόν η συνείδηση είναι δεσμευμένη από θέληση και πάθος, επειδή η συνείδηση είναι δεσμευμένη από θέληση και πάθος, απολαμβάνει αυτό, απολαμβάνοντας αυτό παρασύρεται στις παρούσες καταστάσεις. Το αυτί, φίλε, και οι ήχοι... κ.λπ... η μύτη, φίλε, και οι οσμές... η γλώσσα, φίλε, και οι γεύσεις... το σώμα, φίλε, και τα απτά αντικείμενα... ο νους, φίλε, και τα νοητικά φαινόμενα - και τα δύο αυτά είναι παρόν. Αν σε αυτό το παρόν η συνείδηση είναι δεσμευμένη από θέληση και πάθος, επειδή η συνείδηση είναι δεσμευμένη από θέληση και πάθος, απολαμβάνει αυτό, απολαμβάνοντας αυτό παρασύρεται στις παρούσες καταστάσεις - έτσι λοιπόν, φίλε, παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις.

«Και πώς, φίλε, δεν παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις; Το μάτι, φίλε, και οι υλικές μορφές - και τα δύο αυτά είναι παρόν. Αν σε αυτό το παρόν η συνείδηση δεν είναι δεσμευμένη από θέληση και πάθος, επειδή η συνείδηση δεν είναι δεσμευμένη από θέληση και πάθος, δεν απολαμβάνει αυτό, μη απολαμβάνοντας αυτό δεν παρασύρεται στις παρούσες καταστάσεις. Το αυτί, φίλε, και οι ήχοι... κ.λπ... η μύτη, φίλε, και οι οσμές... η γλώσσα, φίλε, και οι γεύσεις... το σώμα, φίλε, και τα απτά αντικείμενα... ο νους, φίλε, και τα νοητικά φαινόμενα - και τα δύο αυτά είναι παρόν. Αν σε αυτό το παρόν η συνείδηση δεν είναι δεσμευμένη από θέληση και πάθος, επειδή η συνείδηση δεν είναι δεσμευμένη από θέληση και πάθος, δεν απολαμβάνει αυτό, μη απολαμβάνοντας αυτό δεν παρασύρεται στις παρούσες καταστάσεις - έτσι λοιπόν, φίλε, δεν παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις.

285. «Αυτό λοιπόν, φίλοι, που ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι -

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν... κ.λπ... αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός τον αποκαλεί».

Εγώ, φίλοι, κατανοώ έτσι αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Αν όμως επιθυμείτε, σεβάσμιοι, αφού πλησιάσετε αυτόν τον ίδιο τον Ευλογημένο, θα μπορούσατε να τον ρωτήσετε για αυτό το θέμα. Όπως σας απαντήσει ο Ευλογημένος, έτσι να το θυμάστε».

Τότε εκείνοι οι μοναχοί, αφού δέχτηκαν με χαρά και εξέφρασαν ευχαριστίες για τη ρήση του σεβάσμιου Μαχακατσάνα, σηκώθηκαν από τις θέσεις τους και πλησίασαν τον Ευλογημένο· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον Ευλογημένο: «Αυτό λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, που ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι -

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν... κ.λπ...
αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός τον αποκαλεί».

Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτό, φίλοι, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι -

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν, δεν πρέπει να προσδοκά το μέλλον·
ό,τι είναι παρελθόν έχει εγκαταλειφθεί, και το μέλλον δεν έχει φτάσει ακόμα.

«Και όποιος βλέπει με διόραση το παρόν φαινόμενο, εκεί εκεί·
ακλόνητο, ασάλευτο, αυτό γνωρίζοντας ας το αναπτύσσει.

«Σήμερα κιόλας πρέπει να γίνει η προσπάθεια· ποιος γνωρίζει τον θάνατο αύριο;
Διότι δεν υπάρχει συμφωνία για μας με εκείνον, τον θάνατο με τον μεγάλο στρατό.

«Αυτόν που ζει έτσι, ενεργητικό, μέρα και νύχτα ακούραστο·
αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός τον αποκαλεί».

«Ποιος άραγε θα μπορούσε να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά;» Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτός ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή. Ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Γιατί να μην πάμε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα· αφού πλησιάσουμε, να ρωτήσουμε τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα για αυτό το θέμα". Τότε εμείς, σεβάσμιε κύριε, πήγαμε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα· αφού πλησιάσαμε, ρωτήσαμε τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα για αυτό το θέμα. Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα ανέλυσε το νόημα με αυτούς τους τρόπους, με αυτούς τους όρους, με αυτές τις φράσεις».

«Σοφός, μοναχοί, είναι ο Μαχακατσάνα· με μεγάλη σοφία, μοναχοί, είναι ο Μαχακατσάνα. Αν εμένα, μοναχοί, με ρωτούσατε για αυτό το θέμα, κι εγώ θα το απαντούσα έτσι ακριβώς όπως το απάντησε ο Μαχακατσάνα. Αυτό πράγματι είναι το νόημά του. Και έτσι να το θυμάστε».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Μαχακατσανα-μπαντεκαράττα, τρίτη.

4. Η ομιλία για τον Λομασаканγκίγια και μια μοναδική εξαίρετη νύχτα

286. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιο Λομασаканγκίγια διέμενε στους Σάκκα, στην Καπιλαβάττχου, στο μοναστήρι του Νιγκρόντα. Τότε ο Τσαντάνα, ο νεαρός θεός, αφού η νύχτα είχε προχωρήσει, με εξαιρετική ομορφιά, φωτίζοντας ολόκληρο το μοναστήρι του Νιγκρόντα, πλησίασε τον σεβάσμιο Λομασаканγκίγια· αφού πλησίασε, στάθηκε στο πλάι. Καθώς στεκόταν στο πλάι, ο Τσαντάνα, ο νεαρός θεός, είπε στον σεβάσμιο Λομασаканγκίγια: «Θυμάσαι εσύ, μοναχέ, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;» «Όχι, φίλε, δεν θυμάμαι τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Εσύ όμως, φίλε, θυμάσαι τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;» «Ούτε κι εγώ, μοναχέ, θυμάμαι τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Θυμάσαι όμως εσύ, μοναχέ, τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;» «Όχι, φίλε, δεν θυμάμαι τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Εσύ όμως, φίλε, θυμάσαι τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;» «Θυμάμαι, μοναχέ, τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας». «Πώς όμως εσύ, φίλε, θυμάσαι τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;» «Κάποτε, μοναχέ, ο Ευλογημένος διέμενε μεταξύ των θεών Ταβατίμσα, στη ρίζα του δέντρου Παριτσαττάκα, πάνω στην πέτρα Παντουκάμπαλα. Εκεί ο Ευλογημένος εξέθεσε στους θεούς Ταβατίμσα τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας -

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν, δεν πρέπει να προσδοκά το μέλλον·
ό,τι είναι παρελθόν έχει εγκαταλειφθεί, και το μέλλον δεν έχει φτάσει ακόμα.

«Και όποιος βλέπει με διόραση το παρόν φαινόμενο, εκεί εκεί·
ακλόνητο, ασάλευτο, αυτό γνωρίζοντας ας το αναπτύσσει.

«Σήμερα κιόλας πρέπει να γίνει η προσπάθεια· ποιος γνωρίζει τον θάνατο αύριο;
Διότι δεν υπάρχει συμφωνία για μας με εκείνον, τον θάνατο με τον μεγάλο στρατό.

«Αυτόν που ζει έτσι, ενεργητικό, μέρα και νύχτα ακούραστο·
αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός τον αποκαλεί».

«Έτσι εγώ, μοναχέ, θυμάμαι τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Μάθε εσύ, μοναχέ, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας· εκμάθε εσύ, μοναχέ, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας· θυμήσου εσύ, μοναχέ, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής

νύχτας. Γεμάτη νόημα, μοναχέ, είναι η σύνοψη και η ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας, θεμελιώδης για την άγια ζωή». Αυτά είπε ο Τσαντάνα, ο νεαρός θεός. Αφού είπε αυτά, εξαφανίστηκε εκεί ακριβώς.

287. Τότε ο σεβάσμιος Λομασκανγκίγια, αφού πέρασε εκείνη η νύχτα, τακτοποίησε το κατάλυμά του και παίρνοντας το κύπελλο και τους χιτώνες του, αναχώρησε για περιπλάνηση προς τη Σαβάτθι. Περιπλανώμενος σταδιακά, πλησίασε τη Σαβάτθι, το άλσος του Τζέτα, το μοναστήρι του Ανάθαπίντικα, εκεί που ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Λομασκανγκίγια είπε στον Ευλογημένο:

«Κάποτε, σεβάσμιε κύριε, διέμενα στους Σάκκα, στην Καπιλαβάττχου, στο μοναστήρι του Νιγκρόντα. Τότε, σεβάσμιε κύριε, κάποιος νεαρός θεός, αφού η νύχτα είχε προχωρήσει, με εξαιρετική ομορφιά, φωτίζοντας ολόκληρο το μοναστήρι του Νιγκρόντα, πλησίασε εμένα· αφού πλησίασε, στάθηκε στο πλάι. Καθώς στεκόταν στο πλάι, σεβάσμιε κύριε, εκείνος ο νεαρός θεός μου είπε: "Θυμάσαι εσύ, μοναχέ, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;" Όταν αυτό ειπώθηκε, εγώ, σεβάσμιε κύριε, είπα σε εκείνον τον νεαρό θεό: "Όχι, φίλε, δεν θυμάμαι τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Εσύ όμως, φίλε, θυμάσαι τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;" "Ούτε κι εγώ, μοναχέ, θυμάμαι τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Θυμάσαι όμως εσύ, μοναχέ, τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;" "Όχι, φίλε, δεν θυμάμαι τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Εσύ όμως, φίλε, θυμάσαι τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;" "Θυμάμαι, μοναχέ, τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας." "Πώς όμως εσύ, φίλε, θυμάσαι τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας;" Κάποτε, μοναχέ, ο Ευλογημένος διέμενε μεταξύ των θεών Ταβατίμσα, στη ρίζα του δέντρου Παριτσαττάκα, πάνω στην πέτρα Παντουκάμπαλα. Εκεί ο Ευλογημένος εξέθεσε στους θεούς Ταβατίμσα τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας:

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν... κ.λπ...

αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός τον αποκαλεί».

«Έτσι εγώ, μοναχέ, θυμάμαι τους στίχους της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Μάθε εσύ, μοναχέ, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας· εκμάθε εσύ, μοναχέ, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας· θυμήσου εσύ, μοναχέ, τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας. Γεμάτη νόημα, μοναχέ, είναι η σύνοψη και η ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας, θεμελιώδης για την άγια ζωή." Αυτά είπε, σεβάσμιε κύριε, εκείνος ο νεαρός θεός· αφού είπε αυτά, εξαφανίστηκε εκεί ακριβώς. Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας μου διδάξει ο Ευλογημένος τη σύνοψη και την ανάλυση της ευλογημένης μοναχικής νύχτας».

288. «Γνωρίζεις όμως εσύ, μοναχέ, εκείνον τον νεαρό θεό;» «Όχι, σεβάσμιε κύριε, δεν γνωρίζω εκείνον τον νεαρό θεό». «Τσαντάνα είναι το όνομά του, μοναχέ, του νεαρού θεού. Ο Τσαντάνα, μοναχέ, ο νεαρός θεός, αφού δείξει ενδιαφέρον, αφού δώσει προσοχή, αφού συγκεντρώσει όλο τον νου, ακούει τη Διδασκαλία με

προσεκτικό αυτί. Τότε λοιπόν, μοναχέ, άκουσε, πρόσεχε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησε ο σεβάσμιος Λομασакανγκίγια στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν, δεν πρέπει να προσδοκά το μέλλον·
ό,τι είναι παρελθόν έχει εγκαταλειφθεί, και το μέλλον δεν έχει φτάσει ακόμα.

«Και όποιος βλέπει με διόραση το παρόν φαινόμενο, εκεί εκεί·
ακλόνητο, ασάλευτο, αυτό γνωρίζοντας ας το αναπτύσσει.

«Σήμερα κιόλας πρέπει να γίνει η προσπάθεια· ποιος γνωρίζει τον θάνατο αύριο;
Διότι δεν υπάρχει συμφωνία για μας με εκείνον, τον θάνατο με τον μεγάλο στρατό.

«Αυτόν που ζει έτσι, ενεργητικό, μέρα και νύχτα ακούραστο·
αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός τον αποκαλεί».

«Και πώς, μοναχέ, κάποιος ακολουθεί το παρελθόν;... κ.λπ... έτσι λοιπόν, μοναχέ, κάποιος ακολουθεί το παρελθόν. Και πώς, μοναχέ, κάποιος δεν ακολουθεί το παρελθόν;... κ.λπ... έτσι λοιπόν, μοναχέ, κάποιος δεν ακολουθεί το παρελθόν. Και πώς, μοναχέ, κάποιος προσδοκά το μέλλον;... κ.λπ... έτσι λοιπόν, μοναχέ, κάποιος προσδοκά το μέλλον. Και πώς, μοναχέ, κάποιος δεν προσδοκά το μέλλον;... κ.λπ... έτσι λοιπόν, μοναχέ, κάποιος δεν προσδοκά το μέλλον. Και πώς, μοναχέ, παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις;... κ.λπ... έτσι λοιπόν, μοναχέ, παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις. Και πώς, μοναχέ, δεν παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις;... κ.λπ... έτσι λοιπόν, μοναχέ, δεν παρασύρεται κανείς στις παρούσες καταστάσεις.

«Δεν πρέπει να ακολουθεί κανείς το παρελθόν, δεν πρέπει να προσδοκά το μέλλον·
ό,τι είναι παρελθόν έχει εγκαταλειφθεί, και το μέλλον δεν έχει φτάσει ακόμα.

«Και όποιος βλέπει με διόραση το παρόν φαινόμενο, εκεί εκεί·
ακλόνητο, ασάλευτο, αυτό γνωρίζοντας ας το αναπτύσσει.

«Σήμερα κιόλας πρέπει να γίνει η προσπάθεια· ποιος γνωρίζει τον θάνατο αύριο;
Διότι δεν υπάρχει συμφωνία για μας με εκείνον, τον θάνατο με τον μεγάλο στρατό.

«Αυτόν που ζει έτσι, ενεργητικό, μέρα και νύχτα ακούραστο·
αυτόν πράγματι ως έχοντα ευλογημένη μοναχική νύχτα, ο γαλήνιος σοφός τον αποκαλεί».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Ο σεβάσμιος Λομασаканγκίγια, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Λομαсаканγκіγια-μπαντεκαράττα, τέταρτη.

5. Η συντομότερη ομιλία για την ανάλυση της πράξης

289. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε ο Σούμπχα, ο νεαρός βραχμάνος, γιος του Τοντέγια, πήγε εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο Σούμπχα, ο νεαρός βραχμάνος, γιος του Τοντέγια, είπε στον Ευλογημένο:

«Ποια άραγε, αγαπητέ Γκόταμα, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μεταξύ των ανθρώπων, ενώ είναι ανθρώπινα όντα, φαίνεται κατωτερότητα και ανωτερότητα; Διότι φαίνονται, αγαπητέ Γκόταμα, άνθρωποι βραχύβιοι, φαίνονται μακρόβιοι· φαίνονται με πολλές ασθένειες, φαίνονται με λίγες ασθένειες· φαίνονται άσχημοι, φαίνονται όμορφοι· φαίνονται χωρίς επιρροή, φαίνονται με μεγάλη επιρροή· φαίνονται με λίγη περιουσία, φαίνονται με μεγάλη περιουσία· φαίνονται από ταπεινή οικογένεια, φαίνονται από υψηλή οικογένεια· φαίνονται άσοφοι, φαίνονται σοφοί. Ποια άραγε, αγαπητέ Γκόταμα, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία μεταξύ των ανθρώπων, ενώ είναι ανθρώπινα όντα, φαίνεται κατωτερότητα και ανωτερότητα;»

«Τα όντα, νεαρέ, είναι κύριοι των πράξεών τους, κληρονόμοι των πράξεών τους, γεννημένα από τις πράξεις τους, συγγενείς των πράξεών τους, έχουν τις πράξεις τους ως καταφύγιο. Η πράξη διαχωρίζει τα όντα, δηλαδή - σε κατωτερότητα και ανωτερότητα». «Εγώ δεν κατανοώ αναλυτικά το νόημα αυτού που ειπώθηκε συνοπτικά από τον αξιότιμο Γκόταμα, του οποίου το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Καλώς, ας μου διδάξει ο αξιότιμος Γκόταμα τη Διδασκαλία έτσι ώστε εγώ να κατανοήσω αναλυτικά το νόημα αυτού που ειπώθηκε συνοπτικά από τον αξιότιμο Γκόταμα, του οποίου το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά».

290. «Τότε λοιπόν, νεαρέ, άκουσε, πρόσεχε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, αγαπητέ», απάντησε ο Σούμπχα, ο νεαρός βραχμάνος, γιος του Τοντέγια, στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Εδώ, νεαρέ, κάποια γυναίκα ή άνδρας σκοτώνει έμβια όντα, είναι σκληρός, με ματωμένα χέρια, αφοσιωμένος στο χτύπημα και τον φόνο, χωρίς συμπόνια για τα έμβια όντα. Αυτός με εκείνη την πράξη έτσι ολοκληρωμένη, έτσι αναληφθείσα, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αν δεν επαναγεννηθεί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση, αν φτάσει στην ανθρώπινη ύπαρξη, οπουδήποτε επαναγεννηθεί είναι βραχύβιος. Αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί σε βραχεία ζωή, νεαρέ, δηλαδή - σκοτώνει έμβια όντα, είναι σκληρός, με ματωμένα χέρια, αφοσιωμένος στο χτύπημα και τον φόνο, χωρίς συμπόνια για τα έμβια όντα.

«Εδώ επίσης, νεαρέ, κάποια γυναίκα ή άνδρας, έχοντας εγκαταλείψει τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τον φόνο έμβιων όντων. Έχει αφήσει το ραβδί και το μαχαίρι, είναι ευσυνείδητος, γεμάτος συμπόνια, και διαμένει επιδιώκοντας το καλό όλων των έμβιων όντων. Αυτός με εκείνη την πράξη έτσι ολοκληρωμένη, έτσι αναληφθείσα, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Αν δεν επαναγεννηθεί με την

κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο, αν φτάσει στην ανθρώπινη ύπαρξη, οπουδήποτε επαναγεννηθεί είναι μακρόβιος. Αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί σε μακρά ζωή, νεαρέ, δηλαδή -έχοντας εγκαταλείψει τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τον φόνο έμβιων όντων. Έχει αφήσει το ραβδί και το μαχαίρι, είναι ευσυνείδητος, γεμάτος συμπόνια, και διαμένει επιδιώκοντας το καλό όλων των έμβιων όντων.

291. «Εδώ, νεαρέ, κάποια γυναίκα ή άνδρας είναι εκ φύσεως αυτός που βλάπτει τα όντα με την παλάμη ή με βώλο ή με ραβδί ή με μαχαίρι. Αυτός με εκείνη την πράξη έτσι ολοκληρωμένη, έτσι αναληφθείσα, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αν δεν επαναγεννηθεί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση, αν φτάσει στην ανθρώπινη ύπαρξη, οπουδήποτε επαναγεννηθεί είναι με πολλές ασθένειες. Αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί σε πολλές ασθένειες, νεαρέ, δηλαδή - είναι εκ φύσεως αυτός που βλάπτει τα όντα με την παλάμη ή με βώλο ή με ραβδί ή με μαχαίρι.

«Εδώ επίσης, νεαρέ, κάποια γυναίκα ή άνδρας είναι εκ φύσεως αυτός που δεν βλάπτει τα όντα με την παλάμη ή με βώλο ή με ραβδί ή με μαχαίρι. Αυτός με εκείνη την πράξη έτσι ολοκληρωμένη, έτσι αναληφθείσα, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Αν δεν επαναγεννηθεί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο, αν φτάσει στην ανθρώπινη ύπαρξη, οπουδήποτε επαναγεννηθεί είναι με λίγες ασθένειες. Αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί σε λίγες ασθένειες, νεαρέ, δηλαδή - είναι εκ φύσεως αυτός που δεν βλάπτει τα όντα με την παλάμη ή με βώλο ή με ραβδί ή με μαχαίρι.

292. «Εδώ, νεαρέ, κάποια γυναίκα ή άνδρας είναι οργίλος και με πολύ άγχος. Ακόμη και όταν του μιλούν λίγο, προσκολλάται, θυμώνει, απωθείται, μένει σταθερός στην οργή, και εκδηλώνει εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια. Αυτός με εκείνη την πράξη έτσι ολοκληρωμένη, έτσι αναληφθείσα, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αν δεν επαναγεννηθεί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση, αν φτάσει στην ανθρώπινη ύπαρξη, οπουδήποτε επαναγεννηθεί είναι άσχημος. Αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί σε ασχήμια, νεαρέ, δηλαδή - είναι οργίλος και με πολύ άγχος· ακόμη και όταν του μιλούν λίγο, προσκολλάται, θυμώνει, απωθείται, μένει σταθερός στην οργή, και εκδηλώνει εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια.

«Εδώ επίσης, νεαρέ, κάποια γυναίκα ή άνδρας είναι χωρίς οργή και χωρίς πολύ άγχος· ακόμη και όταν του μιλούν πολύ, δεν προσκολλάται, δεν θυμώνει, δεν απωθείται, δεν μένει σταθερός στην οργή, δεν εκδηλώνει εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια. Αυτός με εκείνη την πράξη έτσι ολοκληρωμένη, έτσι αναληφθείσα, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Αν δεν επαναγεννηθεί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο, αν φτάσει στην ανθρώπινη ύπαρξη, οπουδήποτε επαναγεννηθεί είναι χαριτωμένος. Αυτή είναι η

πρακτική που οδηγεί σε χάρη, νεαρέ, δηλαδή - είναι χωρίς οργή και χωρίς πολύ άγχος· ακόμη και όταν του μιλούν πολύ, δεν προσκολλάται, δεν θυμώνει, δεν απωθείται, δεν μένει σταθερός στην οργή, δεν εκδηλώνει εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια.

293. «Εδώ, νεαρέ, κάποια γυναίκα ή άνδρας είναι ζηλόφθονος· ζηλεύει, μνησικακεί και δημιουργεί ζήλια για τα κέρδη, τις τιμές, τον σεβασμό, την εκτίμηση, τους χαιρετισμούς και τη λατρεία των άλλων. Αυτός με εκείνη την πράξη έτσι ολοκληρωμένη, έτσι αναληφθείσα, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αν δεν επαναγεννηθεί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση, αν φτάσει στην ανθρώπινη ύπαρξη, οπουδήποτε επαναγεννηθεί είναι άτομο με μικρή επιρροή. Αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί σε μικρή επιρροή, νεαρέ, δηλαδή - είναι ζηλόφθονος· ζηλεύει, μνησικακεί και δημιουργεί ζήλια για τα κέρδη, τις τιμές, τον σεβασμό, την εκτίμηση, τους χαιρετισμούς και τη λατρεία των άλλων.

«Εδώ επίσης, νεαρέ, κάποια γυναίκα ή άνδρας δεν είναι ζηλόφθονος· δεν ζηλεύει, δεν μνησικακεί και δεν δημιουργεί ζήλια για τα κέρδη, τις τιμές, τον σεβασμό, την εκτίμηση, τους χαιρετισμούς και τη λατρεία των άλλων. Αυτός με εκείνη την πράξη έτσι ολοκληρωμένη, έτσι αναληφθείσα, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Αν δεν επαναγεννηθεί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο, αν φτάσει στην ανθρώπινη ύπαρξη, οπουδήποτε επαναγεννηθεί είναι ισχυρό άτομο με επιρροή. Αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί σε μεγάλη επιρροή, νεαρέ, δηλαδή - δεν είναι ζηλόφθονος· δεν ζηλεύει, δεν μνησικακεί και δεν δημιουργεί ζήλια για τα κέρδη, τις τιμές, τον σεβασμό, την εκτίμηση, τους χαιρετισμούς και τη λατρεία των άλλων.

294. «Εδώ, νεαρέ, κάποια γυναίκα ή άνδρας δεν είναι δωρητής σε ασκητή ή βραχμάνο - τροφή, ρόφημα, ρούχο, όχημα, γιρλάντες, αρώματα, καλλυντικά, τόπο ύπνου, κατάλυμα και φωτισμό. Αυτός με εκείνη την πράξη έτσι ολοκληρωμένη, έτσι αναληφθείσα, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αν δεν επαναγεννηθεί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση, αν φτάσει στην ανθρώπινη ύπαρξη, οπουδήποτε επαναγεννηθεί έχει λίγες απολαύσεις. Αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί σε λίγες απολαύσεις, νεαρέ, δηλαδή - δεν είναι δωρητής σε ασκητή ή βραχμάνο - τροφή, ρόφημα, ρούχο, όχημα, γιρλάντες, αρώματα, καλλυντικά, τόπο ύπνου, κατάλυμα και φωτισμό.

«Εδώ επίσης, νεαρέ, κάποια γυναίκα ή άνδρας είναι δωρητής σε ασκητή ή βραχμάνο - τροφή, ρόφημα, ρούχο, όχημα, γιρλάντες, αρώματα, καλλυντικά, τόπο ύπνου, κατάλυμα και φωτισμό. Αυτός με εκείνη την πράξη έτσι ολοκληρωμένη, έτσι αναληφθείσα, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Αν δεν επαναγεννηθεί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο, αν φτάσει στην ανθρώπινη ύπαρξη, οπουδήποτε επαναγεννηθεί έχει μεγάλες απολαύσεις. Αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί σε μεγάλες απολαύσεις, νεαρέ, δηλαδή

- είναι δωρητής σε ασκητή ή βραχμάνο - τροφή, ρόφημα, ρούχο, όχημα, γιρλάντες, αρώματα, καλλυντικά, τόπο ύπνου, κατάλυμα και φωτισμό.

295. «Εδώ, νεαρέ, κάποια γυναίκα ή άνδρας είναι ισχυρογνώμονας και υπεροπτικός - δεν αποδίδει σεβασμό σε αυτόν που πρέπει να αποδοθεί σεβασμός, δεν εγείρεται σε ένδειξη σεβασμού σε αυτόν που πρέπει να εγερθεί, δεν δίνει κάθισμα σε αυτόν που αξίζει κάθισμα, δεν δίνει δρόμο σε αυτόν που αξίζει δρόμο, δεν τιμάει αυτόν που πρέπει να τιμηθεί, δεν σέβεται αυτόν που πρέπει να σεβαστεί, δεν αποδίδει ευλάβεια σε αυτόν που πρέπει να αποδοθεί ευλάβεια, δεν δείχνει ευσέβεια σε αυτόν που πρέπει να δειχθεί ευσέβεια. Αυτός με εκείνη την πράξη έτσι ολοκληρωμένη, έτσι αναληφθείσα, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αν δεν επαναγεννηθεί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση, αν φτάσει στην ανθρώπινη ύπαρξη, οπουδήποτε επαναγεννηθεί είναι χαμηλής καταγωγής. Αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί σε χαμηλή καταγωγή, νεαρέ, δηλαδή - είναι ισχυρογνώμονας και υπεροπτικός· δεν αποδίδει σεβασμό σε αυτόν που πρέπει να αποδοθεί σεβασμός, δεν εγείρεται σε ένδειξη σεβασμού σε αυτόν που πρέπει να εγερθεί, δεν δίνει κάθισμα σε αυτόν που αξίζει κάθισμα, δεν δίνει δρόμο σε αυτόν που αξίζει δρόμο, δεν τιμάει αυτόν που πρέπει να τιμηθεί, δεν σέβεται αυτόν που πρέπει να σεβαστεί, δεν αποδίδει ευλάβεια σε αυτόν που πρέπει να αποδοθεί ευλάβεια, δεν δείχνει ευσέβεια σε αυτόν που πρέπει να δειχθεί ευσέβεια.

«Εδώ επίσης, νεαρέ, κάποια γυναίκα ή άνδρας είναι χωρίς ισχυρογνωμοσύνη και χωρίς υπεροψία· αποδίδει σεβασμό σε αυτόν που πρέπει να αποδοθεί σεβασμός, εγείρεται σε ένδειξη σεβασμού σε αυτόν που πρέπει να εγερθεί, δίνει κάθισμα σε αυτόν που αξίζει κάθισμα, δίνει δρόμο σε αυτόν που αξίζει δρόμο, τιμάει αυτόν που πρέπει να τιμηθεί, σέβεται αυτόν που πρέπει να σεβαστεί, αποδίδει ευλάβεια σε αυτόν που πρέπει να αποδοθεί ευλάβεια, δείχνει ευσέβεια σε αυτόν που πρέπει να δειχθεί ευσέβεια. Αυτός με εκείνη την πράξη έτσι ολοκληρωμένη, έτσι αναληφθείσα, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Αν δεν επαναγεννηθεί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο, αν φτάσει στην ανθρώπινη ύπαρξη, οπουδήποτε επαναγεννηθεί είναι υψηλής καταγωγής. Αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί σε υψηλή καταγωγή, νεαρέ, δηλαδή - είναι χωρίς ισχυρογνωμοσύνη και χωρίς υπεροψία· αποδίδει σεβασμό σε αυτόν που πρέπει να αποδοθεί σεβασμός, εγείρεται σε ένδειξη σεβασμού σε αυτόν που πρέπει να εγερθεί, δίνει κάθισμα σε αυτόν που αξίζει κάθισμα, δίνει δρόμο σε αυτόν που αξίζει δρόμο, τιμάει αυτόν που πρέπει να τιμηθεί, σέβεται αυτόν που πρέπει να σεβαστεί, αποδίδει ευλάβεια σε αυτόν που πρέπει να αποδοθεί ευλάβεια, δείχνει ευσέβεια σε αυτόν που πρέπει να δειχθεί ευσέβεια.

296. «Εδώ, νεαρέ, κάποια γυναίκα ή άνδρας, αφού πλησιάσει κάποιον ασκητή ή βραχμάνο, δεν ρωτά διεξοδικά - 'Τι, σεβάσμιε κύριε, είναι καλό, τι είναι φαύλο· τι είναι επιλήψιμο, τι είναι ανεπίληπτο· τι πρέπει να ακολουθείται, τι δεν πρέπει να ακολουθείται· τι αν κάνω θα είναι για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη μου, ή τι αν κάνω θα είναι για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία μου;' Αυτός με εκείνη την πράξη έτσι ολοκληρωμένη, έτσι αναληφθείσα, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον

κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αν δεν επαναγεννηθεί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση, αν φτάσει στην ανθρώπινη ύπαρξη, οπουδήποτε επαναγεννηθεί στερείται σοφίας. Αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί σε έλλειψη σοφίας, νεαρέ, δηλαδή - αφού πλησιάσει κάποιον ασκητή ή βραχμάνο, δεν ρωτά διεξοδικά - 'Τι, σεβάσμιε κύριε, είναι καλό, τι είναι φαύλο· τι είναι επιλήψιμο, τι είναι ανεπίληπτο· τι πρέπει να ακολουθείται, τι δεν πρέπει να ακολουθείται· τι αν κάνω θα είναι για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη μου, ή τι αν κάνω θα είναι για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία μου;'»

«Εδώ επίσης, νεαρέ, κάποια γυναίκα ή άνδρας, αφού πλησιάσει κάποιον ασκητή ή βραχμάνο, ρωτά διεξοδικά - 'Τι, σεβάσμιε κύριε, είναι καλό, τι είναι φαύλο· τι είναι επιλήψιμο, τι είναι ανεπίληπτο· τι πρέπει να ακολουθείται, τι δεν πρέπει να ακολουθείται· τι αν κάνω θα είναι για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη μου, ή τι αν κάνω θα είναι για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία μου;' Αυτός με εκείνη την πράξη έτσι ολοκληρωμένη, έτσι αναληφθείσα, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Αν δεν επαναγεννηθεί με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο, αν φτάσει στην ανθρώπινη ύπαρξη, οπουδήποτε επαναγεννηθεί έχει μεγάλη σοφία. Αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί σε μεγάλη σοφία, νεαρέ, δηλαδή - αφού πλησιάσει κάποιον ασκητή ή βραχμάνο, ρωτά διεξοδικά - 'Τι, σεβάσμιε κύριε, είναι καλό, τι είναι φαύλο· τι είναι επιλήψιμο, τι είναι ανεπίληπτο· τι πρέπει να ακολουθείται, τι δεν πρέπει να ακολουθείται· τι αν κάνω θα είναι για πολύ καιρό προς βλάβη και οδύνη μου, ή τι αν κάνω θα είναι για πολύ καιρό προς ευημερία και ευτυχία μου;'»

297. «Έτσι λοιπόν, νεαρέ, η πρακτική που οδηγεί σε βραχεία ζωή οδηγεί στη βραχεία ζωή, η πρακτική που οδηγεί σε μακρά ζωή οδηγεί στη μακρά ζωή· η πρακτική που οδηγεί σε πολλές ασθένειες οδηγεί στις πολλές ασθένειες, η πρακτική που οδηγεί σε λίγες ασθένειες οδηγεί στις λίγες ασθένειες· η πρακτική που οδηγεί σε ασχήμια οδηγεί στην ασχήμια, η πρακτική που οδηγεί σε χάρη οδηγεί στη χάρη· η πρακτική που οδηγεί σε μικρή επιρροή οδηγεί στη μικρή επιρροή, η πρακτική που οδηγεί σε μεγάλη επιρροή οδηγεί στη μεγάλη επιρροή· η πρακτική που οδηγεί σε λίγες απολαύσεις οδηγεί στις λίγες απολαύσεις, η πρακτική που οδηγεί σε μεγάλες απολαύσεις οδηγεί στις μεγάλες απολαύσεις· η πρακτική που οδηγεί σε χαμηλή καταγωγή οδηγεί στη χαμηλή καταγωγή, η πρακτική που οδηγεί σε υψηλή καταγωγή οδηγεί στην υψηλή καταγωγή· η πρακτική που οδηγεί σε έλλειψη σοφίας οδηγεί στην έλλειψη σοφίας, η πρακτική που οδηγεί σε μεγάλη σοφία οδηγεί στη μεγάλη σοφία. Τα όντα, νεαρέ, είναι κύριοι των πράξεών τους, κληρονόμοι των πράξεών τους, γεννημένα από τις πράξεις τους, συγγενείς των πράξεών τους, έχουν τις πράξεις τους ως καταφύγιο. Η πράξη διαχωρίζει τα όντα, δηλαδή - σε κατώτερα και ανώτερα».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο Σούμπχα, ο νεαρός βραχμάνος, γιος του Τοντέγια, είπε στον Ευλογημένο: «Θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα, θαυμάσιο, αγαπητέ Γκόταμα! Όπως, αγαπητέ Γκόταμα, κάποιος θα έστηνε όρθιο κάτι που είχε αναποδογυρισθεί, ή θα αποκάλυπτε κάτι που ήταν κρυμμένο, ή θα έδειχνε τον δρόμο σε κάποιον που είχε χαθεί, ή θα κρατούσε μια λάμπα λαδιού στο σκοτάδι - 'αυτοί που έχουν μάτια να δουν τα αντικείμενα'· έτσι ακριβώς η Διδασκαλία έχει φανερωθεί από τον αξιότιμο

Γκόταμα με πολλούς τρόπους. Εγώ καταφεύγω στον αξιότιμο Γκόταμα ως καταφύγιο, και στη Διδασκαλία και στην Κοινότητα των μοναχών. Ας με θεωρεί ο αξιότιμος Γκόταμα λαϊκό ακόλουθο που έχει καταφύγει στο καταφύγιο εφ' όρου ζωής από σήμερα και στο εξής».

Τέλος της ομιλίας Τσουλακαμμαβιμπάγκα, πέμπτη.

6. Η μεγαλύτερη ομιλία για την ανάλυση της πράξης

298. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων. Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιος Σαμίντι διέμενε σε μια καλύβα στο δάσος. Τότε ο περιπλανώμενος ασκητής Ποταλίπουττα, περπατώντας εδώ κι εκεί για περίπατο, κατευθύνθηκε προς τον σεβάσμιο Σαμίντι· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Σαμίντι. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο περιπλανώμενος ασκητής Ποταλίπουττα είπε στον σεβάσμιο Σαμίντι: «Αυτό, φίλε Σαμίντι, το άκουσα μπροστά στον ασκητή Γκόταμα, μπροστά του το έλαβα - 'Μάταιη η σωματική πράξη, μάταιη η λεκτική πράξη, μόνο η νοητική πράξη είναι αληθινή'. Και υπάρχει εκείνη η διαλογιστική επίτευξη, την οποία επιτυγχάνοντας κάποιος δεν βιώνει τίποτε;» «Μην μιλάς έτσι, φίλε Ποταλίπουττα· μην συκοφαντείς τον Ευλογημένο. Διότι δεν είναι καλό να συκοφαντεί κανείς τον Ευλογημένο. Διότι ο Ευλογημένος δεν θα έλεγε έτσι - 'Μάταιη η σωματική πράξη, μάταιη η λεκτική πράξη, μόνο η νοητική πράξη είναι αληθινή'. Υπάρχει όμως πράγματι, φίλε, εκείνη η διαλογιστική επίτευξη, την οποία επιτυγχάνοντας κάποιος δεν βιώνει τίποτε». «Πόσο καιρό είσαι αναχωρητής, φίλε Σαμίντι;» «Όχι πολύ, φίλε! Τρία χρόνια». «Τι θα πούμε τώρα εμείς στους πρεσβύτερους μοναχούς, όταν ένας τόσο νέος μοναχός θεωρεί ότι πρέπει να προστατεύσει τον Διδάσκαλο. Αφού κάνει εσκεμμένη πράξη, φίλε Σαμίντι, με το σώμα, την ομιλία και τον νου, τι βιώνει αυτός;» «Αφού κάνει εσκεμμένη πράξη, φίλε Ποταλίπουττα, με το σώμα, την ομιλία και τον νου, βιώνει δυστυχία». Τότε ο περιπλανώμενος ασκητής Ποταλίπουττα ούτε δέχτηκε με χαρά ούτε απέρριψε αυτά που είπε ο σεβάσμιο Σαμίντι· χωρίς να τα δεχτεί με χαρά, χωρίς να τα απορρίψει, σηκώθηκε από τη θέση του και έφυγε.

299. Τότε ο σεβάσμιο Σαμίντι, λίγο μετά την αναχώρηση του περιπλανώμενου ασκητή Ποταλίπουττα, πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιο Άναντα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Άναντα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιο Σαμίντι ανέφερε στον σεβάσμιο Άναντα όλη τη συνομιλία που είχε με τον περιπλανώμενο ασκητή Ποταλίπουττα.

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιο Άναντα είπε στον σεβάσμιο Σαμίντι: «Υπάρχει πράγματι, φίλε Σαμίντι, αυτή η αφορμή συζήτησης για να δούμε τον Ευλογημένο. Έλα, φίλε Σαμίντι, ας πάμε εκεί όπου είναι ο Ευλογημένος· αφού πλησιάσουμε, θα αναφέρουμε αυτό το θέμα στον Ευλογημένο. Όπως μας απαντήσει ο Ευλογημένος, έτσι θα το θυμόμαστε». «Ναι, φίλε», απάντησε ο σεβάσμιο Σαμίντι στον σεβάσμιο Άναντα.

Τότε ο σεβάσμιο Άναντα και ο σεβάσμιο Σαμίντι πήγαν εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιο Άναντα ανέφερε στον Ευλογημένο όλη τη

συνομιλία που είχε ο σεβάσμιος Σαμίντι με τον περιπλανώμενο ασκητή Ποταλίπουττα. Όταν αυτό ειπώθηκε, ο Ευλογημένος είπε στον σεβάσμιο Άναντα: «Ούτε καν τον περιπλανώμενο ασκητή Ποταλίπουττα δεν γνωρίζω άμεσα, Άναντα, πόσο μάλλον τέτοια συνομιλία; Και από αυτόν τον Σαμίντι, τον ανόητο άνθρωπο, Άναντα, μια ερώτηση που έπρεπε να απαντηθεί με διάκριση απαντήθηκε κατηγορηματικά». Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Ουντάγι είπε στον Ευλογημένο: «Αν όμως, σεβάσμιε κύριε, ο σεβάσμιος Σαμίντι είπε αυτό αναφερόμενος σε τούτο: ό,τι κι αν βιώνεται, αυτό είναι μέσα στον υπαρξιακό πόνο».

300. Τότε ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Άναντα: «Βλέπεις, Άναντα, την πονηριά αυτού του ανόητου ανθρώπου Ουντάγι; Κατάλαβα, Άναντα - 'τώρα αυτός ο ανόητος άνθρωπος Ουντάγι αναδυόμενος θα αναδυθεί ασύνετα'. Από την αρχή, Άναντα, τα τρία αισθήματα ρωτήθηκαν από τον περιπλανώμενο ασκητή Ποταλίπουττα. Αν αυτός ο ανόητος άνθρωπος Σαμίντι, Άναντα, έτσι ερωτηθείς από τον περιπλανώμενο ασκητή Ποταλίπουττα, απαντούσε έτσι - 'αφού κάνει εσκεμμένη πράξη, φίλε Ποταλίπουττα, με το σώμα, την ομιλία και τον νου, που βιώνεται ως ευχάριστο, αυτός βιώνει ευτυχία· αφού κάνει εσκεμμένη πράξη, φίλε Ποταλίπουττα, με το σώμα, την ομιλία και τον νου, που βιώνεται ως δυσάρεστο, αυτός βιώνει δυστυχία· αφού κάνει εσκεμμένη πράξη, φίλε Ποταλίπουττα, με το σώμα, την ομιλία και τον νου, που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, αυτός βιώνει ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο'. Απαντώντας έτσι, Άναντα, ο ανόητος άνθρωπος Σαμίντι θα απαντούσε σωστά στον περιπλανώμενο ασκητή Ποταλίπουττα. Αλλά, Άναντα, ποιοι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές, ανόητοι και άπειροι, θα γνωρίσουν τη μεγάλη ανάλυση της πράξης του Τατχάγκατα; Αν εσείς, Άναντα, ακούγατε τον Τατχάγκατα να αναλύει τη μεγάλη ανάλυση της πράξης».

«Είναι ο κατάλληλος χρόνος γι' αυτό, Ευλογημένε· είναι ο κατάλληλος χρόνος γι' αυτό, Καλότυχε· ο Ευλογημένος να αναλύσει τη μεγάλη ανάλυση της πράξης. Αφού ακούσουν από τον Ευλογημένο, οι μοναχοί θα το θυμούνται». «Τότε λοιπόν, Άναντα, άκουσε, πρόσεχε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησε ο σεβάσμιος Άναντα στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Υπάρχουν, Άναντα, αυτά τα τέσσερα άτομα στον κόσμο. Ποιοι τέσσερις; Εδώ, Άναντα, κάποιο άτομο εδώ σκοτώνει έμβια όντα, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί, συμπεριφέρεται λανθασμένα στις αισθησιακές ηδονές, λέει ψέματα, μιλάει διχαστικά, μιλάει σκληρά, φλυαρεί, είναι πλεονέκτης, έχει κακόβουλο νου, έχει λανθασμένες απόψεις. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση.

«Εδώ όμως, Άναντα, κάποιο άτομο εδώ σκοτώνει έμβια όντα, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί, συμπεριφέρεται λανθασμένα στις αισθησιακές ηδονές, λέει ψέματα, μιλάει διχαστικά, μιλάει σκληρά, φλυαρεί, είναι πλεονέκτης, έχει κακόβουλο νου, έχει λανθασμένες απόψεις. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο.

«Εδώ, Άναντα, κάποιο άτομο εδώ απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου, απέχει από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά, απέχει από την ψευδολογία, απέχει από τη διχαστική ομιλία, απέχει από τη σκληρή ομιλία,

απέχει από τη φλυαρία, δεν είναι πλεονέκτης, δεν έχει κακόβουλο νου, έχει ορθή άποψη. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο.

«Εδώ όμως, Άναντα, κάποιο άτομο εδώ απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου, απέχει από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά, απέχει από την ψευδολογία, απέχει από τη διχαστική ομιλία, απέχει από τη σκληρή ομιλία, απέχει από τη φλυαρία, δεν είναι πλεονέκτης, δεν έχει κακόβουλο νου, έχει ορθή άποψη. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση.

301. «Εδώ, Άναντα, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος, με θέρμη, με επίμονη προσπάθεια, με επιδίωξη, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνει τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου, με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπει εκείνο το άτομο - εδώ αυτόν που σκοτώνει έμβια όντα, που παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί, που συμπεριφέρεται λανθασμένα στις αισθησιακές ηδονές, που λέει ψέματα, που μιλάει διχαστικά, που μιλάει σκληρά, που φλυαρεί, που είναι πλεονέκτης, που έχει κακόβουλο νου, που έχει λανθασμένες απόψεις, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο βλέπει να έχει γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αυτός λέει τα εξής: «Υπάρχουν, λοιπόν, αγαπητοί, κακόβουλες πράξεις, υπάρχει επακόλουθο της κακής συμπεριφοράς. Εγώ είδα εκείνο το άτομο εδώ που σκοτώνει έμβια όντα, που παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί... κ.λπ... που έχει λανθασμένες απόψεις, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο βλέπω να έχει γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση». Αυτός λέει τα εξής: «Όποιος, λοιπόν, αγαπητοί, σκοτώνει έμβια όντα, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί... κ.λπ... έχει λανθασμένες απόψεις, όλος αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Όσοι γνωρίζουν έτσι, αυτοί γνωρίζουν ορθά· όσοι γνωρίζουν διαφορετικά, λανθασμένα είναι η γνώση τους». Έτσι αυτός, ό,τι ακριβώς ο ίδιος γνώρισε, ο ίδιος είδε, ο ίδιος κατανόησε, αυτό ακριβώς εκεί με πείσμα και προσκόλληση, αφού προσκολλήθηκε, εκφράζει: 'μόνο αυτό είναι αλήθεια και οτιδήποτε άλλο είναι μάταιο'».

«Εδώ όμως, Άναντα, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος, με θέρμη, με επίμονη προσπάθεια, με επιδίωξη, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνει τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου, με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπει εκείνο το άτομο - εδώ αυτόν που σκοτώνει έμβια όντα, που παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί... κ.λπ... που έχει λανθασμένες απόψεις, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο βλέπει να έχει γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Αυτός λέει τα εξής: «Δεν υπάρχουν, λοιπόν, αγαπητοί, κακόβουλες πράξεις, δεν υπάρχει επακόλουθο της κακής συμπεριφοράς. Εγώ είδα εκείνο το άτομο - εδώ αυτόν που σκοτώνει έμβια όντα, που παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί... κ.λπ... που έχει λανθασμένες απόψεις, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο βλέπω να έχει γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο». Αυτός λέει τα εξής: «Όποιος, λοιπόν, αγαπητοί, σκοτώνει έμβια όντα, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί... κ.λπ... έχει λανθασμένες

απόψεις, όλος αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Όσοι γνωρίζουν έτσι, αυτοί γνωρίζουν ορθά· όσοι γνωρίζουν διαφορετικά, λανθασμένη είναι η γνώση τους». Έτσι αυτός, ό,τι ακριβώς ο ίδιος γνώρισε, ο ίδιος είδε, ο ίδιος κατανόησε, αυτό ακριβώς εκεί με πείσμα και προσκόλληση, αφού προσκολλήθηκε, εκφράζει: 'μόνο αυτό είναι αλήθεια και οτιδήποτε άλλο είναι μάταιο'».

«Εδώ, Άναντα, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος, με θέρμη, με επίμονη προσπάθεια, με επιδίωξη, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνει τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου, με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπει εκείνο το άτομο - εδώ αυτόν που απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, που απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου, που απέχει από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά, που απέχει από την ψευδολογία, που απέχει από τη διχαστική ομιλία, που απέχει από τη σκληρή ομιλία, που απέχει από τη φλυαρία, που δεν είναι πλεονέκτης, που δεν έχει κακόβουλο νου, που έχει ορθή άποψη, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο βλέπει να έχει γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Αυτός λέει τα εξής: «Υπάρχουν, λοιπόν, αγαπητοί, καλές πράξεις, υπάρχει επακόλουθο της καλής συμπεριφοράς. Εγώ είδα εκείνο το άτομο - εδώ αυτόν που απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, που απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου... κ.λπ... που έχει ορθή άποψη, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο βλέπω να έχει γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο». Αυτός λέει τα εξής: «Όποιος, λοιπόν, αγαπητοί, απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου... κ.λπ... έχει ορθή άποψη, όλος αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Όσοι γνωρίζουν έτσι, αυτοί γνωρίζουν ορθά· όσοι γνωρίζουν διαφορετικά, λανθασμένη είναι η γνώση τους». Έτσι αυτός, ό,τι ακριβώς ο ίδιος γνώρισε, ο ίδιος είδε, ο ίδιος κατανόησε, αυτό ακριβώς εκεί με πείσμα και προσκόλληση, αφού προσκολλήθηκε, εκφράζει: 'μόνο αυτό είναι αλήθεια και οτιδήποτε άλλο είναι μάταιο'».

«Εδώ όμως, Άναντα, κάποιος ασκητής ή βραχμάνος, με θέρμη, με επίμονη προσπάθεια, με επιδίωξη, με επιμέλεια, με ορθή προσοχή, επιτυγχάνει τέτοια νοητική αυτοσυγκέντρωση ώστε με συγκεντρωμένο νου, με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπει εκείνο το άτομο - εδώ να απέχει από τον φόνο έμβιων όντων... κ.λπ... να έχει ορθή άποψη, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο βλέπει να έχει γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αυτός λέει τα εξής: «Δεν υπάρχουν, αγαπητοί, καλές πράξεις, δεν υπάρχει επακόλουθο της καλής συμπεριφοράς. Εγώ είδα εκείνο το άτομο - εδώ αυτόν που απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, που απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου... κ.λπ... να έχει ορθή άποψη, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο βλέπω να έχει γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση». Αυτός λέει τα εξής: «Όποιος, λοιπόν, αγαπητοί, απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου... κ.λπ... έχει ορθή άποψη, κάθε τέτοιος με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Όσοι γνωρίζουν έτσι, αυτοί γνωρίζουν ορθά· όσοι γνωρίζουν διαφορετικά, λανθασμένη είναι η γνώση

τους». Έτσι αυτός, ό,τι ακριβώς ο ίδιος γνώρισε, ο ίδιος είδε, ο ίδιος κατανόησε, αυτό ακριβώς εκεί με πείσμα και προσκόλληση, αφού προσκολλήθηκε, εκφράζει: 'μόνο αυτό είναι αλήθεια και οτιδήποτε άλλο είναι μάταιο'».

302. «Εκεί, Άναντα, όποιος ασκητής ή βραχμάνος λέει έτσι - 'Υπάρχουν, λοιπόν, αγαπητοί, κακόβουλες πράξεις, υπάρχει επακόλουθο της κακής συμπεριφοράς', αυτό το αποδέχομαι από αυτόν· επειδή αυτός λέει έτσι - 'Εγώ είδα εκείνο το άτομο - εδώ αυτόν που σκοτώνει έμβια όντα, που παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί... κ.λπ... που έχει λανθασμένες απόψεις, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο βλέπω να έχει γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση', αυτό επίσης το αποδέχομαι από αυτόν· και αυτό που αυτός λέει έτσι - «Όποιος, λοιπόν, αγαπητοί, σκοτώνει έμβια όντα, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί... κ.λπ... έχει λανθασμένες απόψεις, όλος αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση', αυτό δεν το αποδέχομαι από αυτόν· επειδή αυτός λέει έτσι - 'Όσοι γνωρίζουν έτσι, αυτοί γνωρίζουν ορθά· όσοι γνωρίζουν διαφορετικά, λανθασμένη είναι η γνώση τους', αυτό επίσης δεν το αποδέχομαι από αυτόν· επειδή αυτός, ό,τι ακριβώς ο ίδιος γνώρισε, ο ίδιος είδε, ο ίδιος κατανόησε, αυτό ακριβώς εκεί με πείσμα και προσκόλληση, αφού προσκολλήθηκε, εκφράζει - 'μόνο αυτό είναι αλήθεια και οτιδήποτε άλλο είναι μάταιο', αυτό επίσης δεν το αποδέχομαι από αυτόν. Για ποιο λόγο; Διότι, Άναντα, ο Τατχάγκατα έχει διαφορετική γνώση σχετικά με τη μεγάλη ανάλυση των πράξεων.

«Εκεί, Άναντα, όποιος ασκητής ή βραχμάνος λέει έτσι - 'Δεν υπάρχουν, λοιπόν, αγαπητοί, κακόβουλες πράξεις, δεν υπάρχει επακόλουθο της κακής συμπεριφοράς', αυτό δεν το αποδέχομαι από αυτόν· και αυτό που αυτός λέει έτσι - 'Εγώ είδα εκείνο το άτομο - εδώ αυτόν που σκοτώνει έμβια όντα, που παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί... κ.λπ... που έχει λανθασμένες απόψεις, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο βλέπω να έχει γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο', αυτό το αποδέχομαι από αυτόν· και αυτό που αυτός λέει έτσι - «Όποιος, λοιπόν, αγαπητοί, σκοτώνει έμβια όντα, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί... κ.λπ... έχει λανθασμένες απόψεις, όλος αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο', αυτό δεν το αποδέχομαι από αυτόν· επειδή αυτός λέει έτσι - 'Όσοι γνωρίζουν έτσι, αυτοί γνωρίζουν ορθά· όσοι γνωρίζουν διαφορετικά, λανθασμένη είναι η γνώση τους', αυτό επίσης δεν το αποδέχομαι από αυτόν· επειδή αυτός, ό,τι ακριβώς ο ίδιος γνώρισε, ο ίδιος είδε, ο ίδιος κατανόησε, αυτό ακριβώς εκεί με πείσμα και προσκόλληση, αφού προσκολλήθηκε, εκφράζει - 'μόνο αυτό είναι αλήθεια και οτιδήποτε άλλο είναι μάταιο', αυτό επίσης δεν το αποδέχομαι από αυτόν. Για ποιο λόγο; Διότι, Άναντα, ο Τατχάγκατα έχει διαφορετική γνώση σχετικά με τη μεγάλη ανάλυση των πράξεων.

«Εκεί, Άναντα, όποιος ασκητής ή βραχμάνος λέει έτσι - 'Υπάρχουν, λοιπόν, αγαπητοί, καλές πράξεις, υπάρχει επακόλουθο της καλής συμπεριφοράς', αυτό το αποδέχομαι από αυτόν· επειδή αυτός λέει έτσι - 'Εγώ είδα εκείνο το άτομο - εδώ αυτόν που απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, που απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου... κ.λπ... που έχει ορθή άποψη, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο βλέπω να έχει γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο', αυτό επίσης το αποδέχομαι από αυτόν· και αυτό που αυτός λέει έτσι - «Όποιος, λοιπόν, αγαπητοί, απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου... κ.λπ...

έχει ορθή άποψη, όλος αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο', αυτό δεν το αποδέχομαι από αυτόν· επειδή αυτός λέει έτσι - 'Όσοι γνωρίζουν έτσι, αυτοί γνωρίζουν ορθά· όσοι γνωρίζουν διαφορετικά, λανθασμένη είναι η γνώση τους', αυτό επίσης δεν το αποδέχομαι από αυτόν· επειδή αυτός, ό,τι ακριβώς ο ίδιος γνώρισε, ο ίδιος είδε, ο ίδιος κατανόησε, αυτό ακριβώς εκεί με πείσμα και προσκόλληση, αφού προσκολλήθηκε, εκφράζει - 'μόνο αυτό είναι αλήθεια και οτιδήποτε άλλο είναι μάταιο', αυτό επίσης δεν το αποδέχομαι από αυτόν. Για ποιο λόγο; Διότι, Άναντα, ο Τατχάγκατα έχει διαφορετική γνώση σχετικά με τη μεγάλη ανάλυση των πράξεων.

«Εκεί, Άναντα, όποιος ασκητής ή βραχμάνος λέει έτσι - 'Δεν υπάρχουν, αγαπητοί, καλές πράξεις, δεν υπάρχει επακόλουθο της καλής συμπεριφοράς', αυτό δεν το αποδέχομαι από αυτόν· και αυτό που αυτός λέει έτσι - 'Εγώ είδα εκείνο το άτομο - εδώ αυτόν που απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, που απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου... κ.λπ... που έχει ορθή άποψη, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο βλέπω να έχει γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση', αυτό το αποδέχομαι από αυτόν· και αυτό που αυτός λέει έτσι - 'Όποιος, λοιπόν, αγαπητοί, απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου... κ.λπ... έχει ορθή άποψη, κάθε τέτοιος με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση', αυτό δεν το αποδέχομαι από αυτόν· και αυτό που αυτός λέει έτσι - 'Όσοι γνωρίζουν έτσι, αυτοί γνωρίζουν ορθά· όσοι γνωρίζουν διαφορετικά, λανθασμένη είναι η γνώση τους', αυτό επίσης δεν το αποδέχομαι από αυτόν· επειδή αυτός, ό,τι ακριβώς ο ίδιος γνώρισε, ο ίδιος είδε, ο ίδιος κατανόησε, αυτό ακριβώς εκεί με πείσμα και προσκόλληση, αφού προσκολλήθηκε, εκφράζει - 'μόνο αυτό είναι αλήθεια και οτιδήποτε άλλο είναι μάταιο', αυτό επίσης δεν το αποδέχομαι από αυτόν. Για ποιο λόγο; Διότι, Άναντα, ο Τατχάγκατα έχει διαφορετική γνώση σχετικά με τη μεγάλη ανάλυση των πράξεων.

303. «Εκεί, Άναντα, αυτό το άτομο που εδώ σκοτώνει έμβια όντα, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί... κ.λπ... έχει λανθασμένες απόψεις, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση, είτε έχει κάνει στο παρελθόν κακόβουλη πράξη βιωμένη ως δυσάρεστο, είτε έχει κάνει μετά κακόβουλη πράξη βιωμένη ως δυσάρεστο, είτε κατά τη στιγμή του θανάτου έχει λανθασμένη άποψη πλήρη και αποδεκτή. Γι' αυτό αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Και αυτό που αυτός εδώ σκοτώνει έμβια όντα, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί... κ.λπ... έχει λανθασμένες απόψεις, αυτός βιώνει το επακόλουθο στην παρούσα ζωή ή κατά την επαναγέννηση ή σε άλλη περίσταση.

«Εκεί, Άναντα, αυτό το άτομο που εδώ σκοτώνει έμβια όντα, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί... κ.λπ... έχει λανθασμένες απόψεις, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο, είτε έχει κάνει στο παρελθόν καλή πράξη βιωμένη ως ευχάριστο, είτε έχει κάνει μετά καλή πράξη βιωμένη ως ευχάριστο, είτε κατά τη στιγμή του θανάτου έχει ορθή άποψη πλήρη και αποδεκτή. Γι' αυτό αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Και αυτό

που αυτός εδώ σκοτώνει έμβια όντα, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί... κ.λπ... έχει λανθασμένες απόψεις, αυτός βιώνει το επακόλουθο στην παρούσα ζωή ή κατά την επαναγέννηση ή σε άλλη περίπτωση.

«Εκεί, Άναντα, αυτό το άτομο που εδώ απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου... κ.λπ... έχει ορθή άποψη, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο, είτε έχει κάνει στο παρελθόν καλή πράξη βιωμένη ως ευχάριστο, είτε έχει κάνει μετά καλή πράξη βιωμένη ως ευχάριστο, είτε κατά τη στιγμή του θανάτου έχει ορθή άποψη πλήρη και αποδεκτή. Γι' αυτό αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Και αυτό που αυτός εδώ απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου... κ.λπ... έχει ορθή άποψη, αυτός βιώνει το επακόλουθο στην παρούσα ζωή ή κατά την επαναγέννηση ή σε άλλη περίπτωση.

«Εκεί, Άναντα, αυτό το άτομο που εδώ απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου... κ.λπ... έχει ορθή άποψη, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση, είτε έχει κάνει στο παρελθόν κακόβουλη πράξη βιωμένη ως δυσάρεστο, είτε έχει κάνει μετά κακόβουλη πράξη βιωμένη ως δυσάρεστο, είτε κατά τη στιγμή του θανάτου έχει λανθασμένη άποψη πλήρη και αποδεκτή. Γι' αυτό αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Και αυτό που αυτός εδώ απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου... κ.λπ... έχει ορθή άποψη, αυτός βιώνει το επακόλουθο στην παρούσα ζωή ή κατά την επαναγέννηση ή σε άλλη περίπτωση.

«Έτσι λοιπόν, Άναντα, υπάρχει πράξη ανίκανη και με ανίκανη εμφάνιση, υπάρχει πράξη ανίκανη με ικανή εμφάνιση, υπάρχει πράξη ικανή και με ικανή εμφάνιση, υπάρχει πράξη ικανή με ανίκανη εμφάνιση».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Ο σεβάσμιος Άναντα, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Μαχακαμμαβιμπάγκα, έκτη.

7. Η ομιλία για την ανάλυση των έξι αισθητήριων βάσεων

304. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την ανάλυση των έξι αισθητήριων βάσεων. Ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Έξι εσωτερικές αισθητήριες βάσεις πρέπει να γνωστούν, έξι εξωτερικές αισθητήριες βάσεις πρέπει να γνωστούν, έξι κατηγορίες συνείδησης πρέπει να γνωστούν, έξι κατηγορίες επαφής πρέπει να γνωστούν, δεκαοκτώ νοητικές εξετάσεις πρέπει να γνωστούν, τριάντα έξι θέσεις των όντων πρέπει να γνωστούν, εκεί βασιζόμενοι σε αυτό εγκαταλείψτε αυτό, τρεις εφαρμογές της μνήμης τις οποίες ο

ευγενής ασκεί, τις οποίες ασκώντας ο ευγενής Διδάσκαλος είναι άξιος να καθοδηγεί μια ομάδα, αυτός ονομάζεται ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν μεταξύ των δασκάλων εκπαίδευσης» - αυτή είναι η σύνοψη της ανάλυσης των έξι αισθητήριων βάσεων.

305. «Έξι εσωτερικές αισθητήριες βάσεις πρέπει να γνωστούν» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; «Αισθητήρια βάση του ματιού, αισθητήρια βάση του αυτιού, αισθητήρια βάση της μύτης, αισθητήρια βάση της γλώσσας, αισθητήρια βάση του σώματος, αισθητήρια βάση του νου - έξι εσωτερικές αισθητήριες βάσεις πρέπει να γνωστούν» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Έξι εξωτερικές αισθητήριες βάσεις πρέπει να γνωστούν» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; «Αισθητηριακή βάση της ορατής μορφής, αισθητηριακή βάση του ήχου, αισθητηριακή βάση της οσμής, αισθητηριακή βάση της γεύσης, αισθητηριακή βάση της αφής, αισθητηριακή βάση νοητικών αντικειμένων - έξι εξωτερικές αισθητήριες βάσεις πρέπει να γνωστούν» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Έξι κατηγορίες συνείδησης πρέπει να γνωστούν» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; «Οφθαλμική συνείδηση, ωτική συνείδηση, ρινική συνείδηση, γλωσσική συνείδηση, σωματική συνείδηση, νοητική συνείδηση - έξι κατηγορίες συνείδησης πρέπει να γνωστούν» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Έξι κατηγορίες επαφής πρέπει να γνωστούν» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; «Οφθαλμική επαφή, ωτική επαφή, ρινική επαφή, γλωσσική επαφή, σωματική επαφή, νοητική επαφή - έξι κατηγορίες επαφής πρέπει να γνωστούν» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

«Δεκαοκτώ νοητικές εξετάσεις πρέπει να γνωστούν» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; «Έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, εξερευνεί μια μορφή που είναι βάση για ευαρέσκεια, εξερευνεί μια μορφή που είναι βάση για δυσαρέσκεια, εξερευνεί μια μορφή που είναι βάση για ουδετερότητα. Έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... κ.λπ... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, εξερευνεί ένα νοητικό φαινόμενο που είναι βάση για ευαρέσκεια, εξερευνεί ένα νοητικό φαινόμενο που είναι βάση για δυσαρέσκεια, εξερευνεί ένα νοητικό φαινόμενο που είναι βάση για ουδετερότητα. Έτσι έξι εξερευνήσεις με ευαρέσκεια, έξι εξερευνήσεις με δυσαρέσκεια, έξι εξερευνήσεις με ουδετερότητα, δεκαοκτώ νοητικές εξετάσεις πρέπει να γνωστούν» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

306. «Τριάντα έξι θέσεις των όντων πρέπει να γνωστούν» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Έξι ευαρέσκειες που βασίζονται στην οικογενειακή ζωή, έξι ευαρέσκειες που βασίζονται στην απάρνηση, έξι δυσαρέσκειες που βασίζονται στην οικογενειακή ζωή, έξι δυσαρέσκειες που βασίζονται στην απάρνηση, έξι ουδετερότητες που βασίζονται στην οικογενειακή ζωή, έξι ουδετερότητες που βασίζονται στην απάρνηση. Εκεί ποιες είναι οι έξι ευαρέσκειες που βασίζονται στην οικογενειακή ζωή; Όταν κάποιος αντιλαμβάνεται την απόκτηση ως απόκτηση υλικών μορφών αντιληπτών με το μάτι που είναι επιθυμητές,

ευχάριστες, λατρεμένες, τερπνές, συνδεδεμένες με κοσμικά κέρδη, ή όταν αναθυμάται αυτό που αποκτήθηκε στο παρελθόν, που είναι παρελθόν, που κατέπαυσε, που μεταβλήθηκε, εγείρεται ευαρέσκεια. Όποια τέτοιου είδους ευαρέσκεια, αυτή ονομάζεται ευαρέσκεια που βασίζεται στην οικογενειακή ζωή. Των ήχων αντιληπτών με το αυτί... των οσμών αντιληπτών με τη μύτη... των γεύσεων αντιληπτών με τη γλώσσα... των απτών αντικειμένων αντιληπτών με το σώμα... των νοητικών φαινομένων αντιληπτών με τον νου που είναι επιθυμητά, ευχάριστα, λατρεμένα... κ.λπ... ευαρέσκεια. Όποια τέτοιου είδους ευαρέσκεια, αυτή ονομάζεται ευαρέσκεια που βασίζεται στην οικογενειακή ζωή. Αυτές είναι οι έξι ευαρέσκειες που βασίζονται στην οικογενειακή ζωή.

Εκεί ποιες είναι οι έξι ευαρέσκειες που βασίζονται στην απάρνηση; Γνωρίζοντας την παροδικότητα των υλικών μορφών, τη μεταβολή, τη φθίση και την παύση τους, βλέποντας έτσι αυτό όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία: «τόσο στο παρελθόν όσο και τώρα, όλες αυτές οι υλικές μορφές είναι παροδικές, επώδυνες και υποκείμενες σε μεταβολή», εγείρεται ευαρέσκεια. Όποια τέτοιου είδους ευαρέσκεια, αυτή ονομάζεται ευαρέσκεια που βασίζεται στην απάρνηση. Των ήχων πράγματι... των οσμών πράγματι... των γεύσεων πράγματι... των απτών αντικειμένων πράγματι... γνωρίζοντας την παροδικότητα των νοητικών φαινομένων, τη μεταβολή, τη φθίση και την παύση τους, βλέποντας έτσι αυτό όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία: «τόσο στο παρελθόν όσο και τώρα, όλα αυτά τα νοητικά φαινόμενα είναι παροδικά, επώδυνα και υποκείμενα σε μεταβολή», εγείρεται ευαρέσκεια. Όποια τέτοιου είδους ευαρέσκεια, αυτή ονομάζεται ευαρέσκεια που βασίζεται στην απάρνηση. Αυτές είναι οι έξι ευαρέσκειες που βασίζονται στην απάρνηση.

307. Εκεί ποιες είναι οι έξι δυσαρέσκειες που βασίζονται στην οικογενειακή ζωή; Των υλικών μορφών αντιληπτών με το μάτι... κ.λπ... των ήχων αντιληπτών με το αυτί... των οσμών αντιληπτών με τη μύτη... των γεύσεων αντιληπτών με τη γλώσσα... των απτών αντικειμένων αντιληπτών με το σώμα... όταν κάποιος αντιλαμβάνεται τη μη απόκτηση ως μη απόκτηση νοητικών φαινομένων αντιληπτών με τον νου που είναι επιθυμητά, ευχάριστα, λατρεμένα, τερπνά, συνδεδεμένα με κοσμικά κέρδη, ή όταν αναθυμάται αυτό που δεν αποκτήθηκε στο παρελθόν, που είναι παρελθόν, που κατέπαυσε, που μεταβλήθηκε, εγείρεται δυσαρέσκεια. Όποια τέτοιου είδους δυσαρέσκεια, αυτή ονομάζεται δυσαρέσκεια που βασίζεται στην οικογενειακή ζωή. Αυτές είναι οι έξι δυσαρέσκειες που βασίζονται στην οικογενειακή ζωή.

Εκεί ποιες είναι οι έξι δυσαρέσκειες που βασίζονται στην απάρνηση; Γνωρίζοντας την παροδικότητα των υλικών μορφών, τη μεταβολή, τη φθίση και την παύση τους, έχοντας δει έτσι αυτό όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία: «τόσο στο παρελθόν όσο και τώρα, όλες αυτές οι υλικές μορφές είναι παροδικές, επώδυνες και υποκείμενες σε μεταβολή», εδραιώνει τον πόθο για τις ανυπέρβλητες απολυτρώσεις - «πότε άραγε θα επιτύχω και θα διαμείνω σε εκείνο το επίπεδο στο οποίο οι ευγενείς τώρα έχοντας επιτύχει διαμένουν;» - έτσι σε αυτόν που εδραιώνει τον πόθο για τις ανυπέρβλητες απολυτρώσεις, εγείρεται δυσαρέσκεια εξαιτίας του πόθου. Όποια τέτοιου είδους δυσαρέσκεια, αυτή ονομάζεται δυσαρέσκεια που βασίζεται στην απάρνηση. Των ήχων πράγματι... κ.λπ... των οσμών πράγματι... των γεύσεων πράγματι... των απτών αντικειμένων πράγματι... γνωρίζοντας την παροδικότητα των νοητικών φαινομένων, τη μεταβολή, τη φθίση και την παύση τους, έχοντας δει έτσι

αυτό όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία: «τόσο στο παρελθόν όσο και τώρα, όλα αυτά τα νοητικά φαινόμενα είναι παροδικά, επώδυνα και υποκείμενα σε μεταβολή», εδραιώνει τον πόθο για τις ανυπέρβλητες απολυτρώσεις - «πότε άραγε θα επιτύχω και θα διαμείνω σε εκείνο το επίπεδο στο οποίο οι ευγενείς τώρα έχοντας επιτύχει διαμένουν;» - έτσι σε αυτόν που εδραιώνει τον πόθο για τις ανυπέρβλητες απολυτρώσεις, εγείρεται δυσαρέσκεια εξαιτίας του πόθου. Όποια τέτοιου είδους δυσαρέσκεια, αυτή ονομάζεται δυσαρέσκεια που βασίζεται στην απάρνηση. Αυτές είναι οι έξι δυσαρέσκειες που βασίζονται στην απάρνηση.

308. «Εκεί ποιες είναι οι έξι ουδετερότητες που βασίζονται στην οικογενειακή ζωή; Έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, εγείρεται ουδετερότητα στον αδαή, παραπλανημένο κοινό άνθρωπο, που δεν έχει νικήσει τα όρια, που δεν έχει νικήσει τα επακόλουθα, που δεν βλέπει τον κίνδυνο, στον αμαθή κοινό άνθρωπο. Όποια τέτοια ουδετερότητα, αυτή δεν υπερβαίνει την υλική μορφή. Για αυτό το λόγο αυτή η ουδετερότητα ονομάζεται «βασισμένη στην οικογενειακή ζωή». Έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, εγείρεται ουδετερότητα στον αδαή, παραπλανημένο κοινό άνθρωπο, που δεν έχει νικήσει τα όρια, που δεν έχει νικήσει τα επακόλουθα, που δεν βλέπει τον κίνδυνο, στον αμαθή κοινό άνθρωπο. Όποια τέτοια ουδετερότητα, αυτή δεν υπερβαίνει το νοητικό φαινόμενο. Για αυτό το λόγο αυτή η ουδετερότητα ονομάζεται «βασισμένη στην οικογενειακή ζωή». Αυτές είναι οι έξι ουδετερότητες που βασίζονται στην οικογενειακή ζωή.

«Εκεί ποιες είναι οι έξι ουδετερότητες που βασίζονται στην απάρνηση; Γνωρίζοντας την παροδικότητα των υλικών μορφών, τη μεταβολή, τη φθίση και την παύση τους, βλέποντας έτσι αυτό όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία: «τόσο στο παρελθόν όσο και τώρα, όλες αυτές οι υλικές μορφές είναι παροδικές, επώδυνες και υποκείμενες σε μεταβολή», εγείρεται ουδετερότητα. Όποια τέτοια ουδετερότητα, αυτή υπερβαίνει την υλική μορφή. Για αυτό το λόγο αυτή η ουδετερότητα ονομάζεται «βασισμένη στην απάρνηση». Των ήχων πράγματι... των οσμών πράγματι... των γεύσεων πράγματι... των απτών αντικειμένων πράγματι... γνωρίζοντας την παροδικότητα των νοητικών φαινομένων, τη μεταβολή, τη φθίση και την παύση τους, βλέποντας έτσι αυτό όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία: «τόσο στο παρελθόν όσο και τώρα, όλα αυτά τα νοητικά φαινόμενα είναι παροδικά, επώδυνα και υποκείμενα σε μεταβολή», εγείρεται ουδετερότητα. Όποια τέτοια ουδετερότητα, αυτή υπερβαίνει το νοητικό φαινόμενο. Για αυτό το λόγο αυτή η ουδετερότητα ονομάζεται «βασισμένη στην απάρνηση». Αυτές είναι οι έξι ουδετερότητες που βασίζονται στην απάρνηση. «Τριάντα έξι θέσεις των όντων πρέπει να γνωστούν» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

309. «Εκεί βασιζόμενοι σε αυτό εγκαταλείψτε αυτό» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε· εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εκεί, μοναχοί, εκείνες τις έξι ευαρέσκειες που βασίζονται στην απάρνηση, βασιζόμενοι σε αυτές, ακολουθώντας αυτές, εκείνες τις έξι ευαρέσκειες που βασίζονται στην οικογενειακή ζωή εγκαταλείψτε τις, υπερβείτε τις. Έτσι υπάρχει η εγκατάλειψη αυτών, έτσι υπάρχει η υπέρβαση αυτών.

«Εκεί, μοναχοί, εκείνες τις έξι δυσαρέσκειες που βασίζονται στην απάρνηση, βασιζόμενοι σε αυτές, ακολουθώντας αυτές, εκείνες τις έξι δυσαρέσκειες που βασίζονται στην οικογενειακή ζωή εγκαταλείψτε τις, υπερβείτε τις. Έτσι υπάρχει η

εγκατάλειψη αυτών, έτσι υπάρχει η υπέρβαση αυτών.

«Εκεί, μοναχοί, εκείνες τις έξι ουδετερότητες που βασίζονται στην απάρνηση, βασιζόμενοι σε αυτές, ακολουθώντας αυτές, εκείνες τις έξι ουδετερότητες που βασίζονται στην οικογενειακή ζωή εγκαταλείψτε τις, υπερβείτε τις. Έτσι υπάρχει η εγκατάλειψη αυτών, έτσι υπάρχει η υπέρβαση αυτών.

«Εκεί, μοναχοί, εκείνες τις έξι ευαρέσκειες που βασίζονται στην απάρνηση, βασιζόμενοι σε αυτές, ακολουθώντας αυτές, εκείνες τις έξι δυσαρέσκειες που βασίζονται στην απάρνηση εγκαταλείψτε τις, υπερβείτε τις. Έτσι υπάρχει η εγκατάλειψη αυτών, έτσι υπάρχει η υπέρβαση αυτών.

«Εκεί, μοναχοί, εκείνες τις έξι ουδετερότητες που βασίζονται στην απάρνηση, βασιζόμενοι σε αυτές, ακολουθώντας αυτές, εκείνες τις έξι ευαρέσκειες που βασίζονται στην απάρνηση εγκαταλείψτε τις, υπερβείτε τις. Έτσι υπάρχει η εγκατάλειψη αυτών, έτσι υπάρχει η υπέρβαση αυτών.

310. «Υπάρχει, μοναχοί, αταραξία ποικιλόμορφη, βασισμένη στην ποικιλομορφία, υπάρχει αταραξία ενιαία, βασισμένη στην ενότητα. Και ποια, μοναχοί, είναι η αταραξία ποικιλόμορφη, βασισμένη στην ποικιλομορφία; Υπάρχει, μοναχοί, αταραξία σχετικά με τις υλικές μορφές, υπάρχει σχετικά με τους ήχους, υπάρχει σχετικά με τις οσμές, υπάρχει σχετικά με τις γεύσεις, υπάρχει σχετικά με τα απτά αντικείμενα - αυτή, μοναχοί, είναι η αταραξία ποικιλόμορφη, βασισμένη στην ποικιλομορφία. Και ποια, μοναχοί, είναι η αταραξία ενιαία, βασισμένη στην ενότητα; Υπάρχει, μοναχοί, αταραξία βασισμένη στο επίπεδο του άπειρου χώρου, υπάρχει βασισμένη στο επίπεδο της άπειρης συνείδησης, υπάρχει βασισμένη στο επίπεδο της μηδαμινότητας, υπάρχει βασισμένη στο επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης - αυτή, μοναχοί, είναι η αταραξία ενιαία, βασισμένη στην ενότητα.

«Εκεί, μοναχοί, εκείνη την αταραξία που είναι ενιαία, βασισμένη στην ενότητα, βασιζόμενοι σε αυτήν, ακολουθώντας αυτήν, εκείνη την αταραξία που είναι ποικιλόμορφη, βασισμένη στην ποικιλομορφία, εγκαταλείψτε την, υπερβείτε την. Έτσι υπάρχει η εγκατάλειψη αυτής, έτσι υπάρχει η υπέρβαση αυτής.

«Βασιζόμενοι στη μη ταύτιση, μοναχοί, ακολουθώντας τη μη ταύτιση, εκείνη την αταραξία που είναι ενιαία, βασισμένη στην ενότητα, εγκαταλείψτε την, υπερβείτε την. Έτσι υπάρχει η εγκατάλειψη αυτής, έτσι υπάρχει η υπέρβαση αυτής. 'Εκεί βασιζόμενοι σε αυτό εγκαταλείψτε αυτό' - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

311. «Τρεις εφαρμογές της μνήμης τις οποίες ο ευγενής ασκεί, τις οποίες ασκώντας ο ευγενής Διδάσκαλος είναι άξιος να καθοδηγεί μια ομάδα» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε· εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Εδώ, μοναχοί, ο Διδάσκαλος διδάσκει τη Διδασκαλία στους μαθητές, συμπονετικός, αναζητώντας το καλό τους, από συμπόνια - «αυτό είναι για την ευημερία σας, αυτό είναι για την ευτυχία σας». Οι μαθητές του δεν ακούν, δεν δίνουν προσοχή, δεν εδραιώνουν τον νου τους για την τελική απελευθερωτική γνώση, και αποκλίνουν από τη διδαχή του Δασκάλου συμπεριφέρονται. Εκεί, μοναχοί, ο Τατχάγκατα ούτε είναι δυσαρεστημένος, ούτε βιώνει δυσαρέσκεια, και διαμένει χωρίς να έχει πλημμυριστεί, μνήμων και με πλήρη

επίγνωση. Αυτή, μοναχοί, είναι η πρώτη εφαρμογή της μνήμης την οποία ο ευγενής ασκεί, την οποία ασκώντας ο ευγενής Διδάσκαλος είναι άξιος να καθοδηγεί μια ομάδα.

«Επιπλέον, μοναχοί, ο Διδάσκαλος διδάσκει τη Διδασκαλία στους μαθητές, συμπονετικός, αναζητώντας το καλό τους, από συμπόνια - «αυτό είναι για την ευημερία σας, αυτό είναι για την ευτυχία σας». Ορισμένοι μαθητές του δεν ακούν, δεν δίνουν προσοχή, δεν εδραιώνουν τον νου τους για την τελική απελευθερωτική γνώση, και αποκλίνουν από τη διδαχή του Δασκάλου συμπεριφέρονται· ορισμένοι μαθητές ακούν, δίνουν προσοχή, εδραιώνουν τον νου τους για την τελική απελευθερωτική γνώση, και δεν αποκλίνουν από τη διδαχή του Δασκάλου συμπεριφέρονται. Εκεί, μοναχοί, ο Τατχάγκατα ούτε είναι δυσареστημένος, ούτε βιώνει δυσарέσκεια· ούτε είναι ευχαριστημένος, ούτε βιώνει ικανοποίηση. Τη δυσарέσκεια και την ικανοποίηση - αποφεύγοντας και τα δύο, διαμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η δεύτερη εφαρμογή της μνήμης την οποία ο ευγενής ασκεί, την οποία ασκώντας ο ευγενής Διδάσκαλος είναι άξιος να καθοδηγεί μια ομάδα.

«Επιπλέον, μοναχοί, ο Διδάσκαλος διδάσκει τη Διδασκαλία στους μαθητές, συμπονετικός, αναζητώντας το καλό τους, από συμπόνια - «αυτό είναι για την ευημερία σας, αυτό είναι για την ευτυχία σας». Οι μαθητές του ακούν, δίνουν προσοχή, εδραιώνουν τον νου τους για την τελική απελευθερωτική γνώση, και δεν αποκλίνουν από τη διδαχή του Δασκάλου συμπεριφέρονται. Εκεί, μοναχοί, ο Τατχάγκατα είναι ευχαριστημένος και βιώνει ικανοποίηση, και διαμένει χωρίς να έχει πλημμυριστεί, μνήμων και με πλήρη επίγνωση. Αυτή ονομάζεται, μοναχοί, η τρίτη εφαρμογή της μνήμης την οποία ο ευγενής ασκεί, την οποία ασκώντας ο ευγενής Διδάσκαλος είναι άξιος να καθοδηγεί μια ομάδα. «Τρεις εφαρμογές της μνήμης τις οποίες ο ευγενής ασκεί, τις οποίες ασκώντας ο ευγενής Διδάσκαλος είναι άξιος να καθοδηγεί μια ομάδα» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

312. «Αυτός ονομάζεται ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν μεταξύ των δασκάλων εκπαίδευσης» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Από τον εκπαιδευτή ελεφάντων, μοναχοί, ο ελέφαντας υπό εκπαίδευση όταν οδηγείται τρέχει μόνο προς μία κατεύθυνση - ανατολικά ή δυτικά ή βόρεια ή νότια. Από τον εκπαιδευτή αλόγων, μοναχοί, το άλογο υπό εκπαίδευση όταν οδηγείται τρέχει μόνο προς μία κατεύθυνση - ανατολικά ή δυτικά ή βόρεια ή νότια. Από τον εκπαιδευτή βοδιών, μοναχοί, το βόδι υπό εκπαίδευση όταν οδηγείται τρέχει μόνο προς μία κατεύθυνση - ανατολικά ή δυτικά ή βόρεια ή νότια. Από τον Τατχάγκατα όμως, μοναχοί, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, ο άνθρωπος υπό εκπαίδευση όταν οδηγείται τρέχει προς οκτώ κατευθύνσεις. Ένας υλικός βλέπει υλικές μορφές - αυτή είναι η πρώτη κατεύθυνση· εσωτερικά μη αντιλαμβανόμενος υλικές μορφές, βλέπει εξωτερικά υλικές μορφές - αυτή είναι η δεύτερη κατεύθυνση· είναι αφοσιωμένος μόνο στο ωραίο - αυτή είναι η τρίτη κατεύθυνση· με την πλήρη υπέρβαση των αντιλήψεων της υλικής μορφής, με την πάροδο των αντιλήψεων της αποστροφής, με τη μη προσοχή στις αντιλήψεις της ποικιλομορφίας, σκεπτόμενος «άπειρος είναι ο χώρος», έχοντας επιτύχει το επίπεδο του άπειρου χώρου, διαμένει - αυτή είναι η τέταρτη κατεύθυνση· έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο του άπειρου χώρου, σκεπτόμενος «άπειρη είναι η συνείδηση», έχοντας επιτύχει το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, διαμένει - αυτή είναι η πέμπτη

κατεύθυνση· έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, σκεπτόμενος «δεν υπάρχει τίποτε», έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μηδαμινότητας, διαμένει - αυτή είναι η έκτη κατεύθυνση· έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μηδαμινότητας, έχοντας επιτύχει το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, διαμένει - αυτή είναι η έβδομη κατεύθυνση· έχοντας υπερβεί πλήρως το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, έχοντας επιτύχει την παύση της αντίληψης και του αισθήματος, διαμένει - αυτή είναι η όγδοη κατεύθυνση. Από τον Τατχάγκατα, μοναχοί, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, ο άνθρωπος υπό εκπαίδευση όταν οδηγείται τρέχει προς αυτές τις οκτώ κατευθύνσεις. «Αυτός ονομάζεται ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν μεταξύ των δασκάλων εκπαίδευσης» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Σαλαγιατανα-βιμπάγκα, έβδομη.

8. Η ομιλία για την ανάλυση μιας σύνοψης

313. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Θα σας διδάξω, μοναχοί, τη σύνοψη και την ανάλυση. Ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Με τέτοιον τρόπο, μοναχοί, ένας μοναχός θα πρέπει να εξετάζει, ώστε καθώς εξετάζει η συνείδησή του να μην είναι διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά, να μην είναι εδραιωμένη εσωτερικά, και μέσω της μη προσκόλλησης να μην ταραάζεται. Όταν η συνείδηση δεν είναι διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά, μοναχοί, όταν δεν είναι εδραιωμένη εσωτερικά, σε αυτόν που δεν ταραάζεται μέσω της μη προσκόλλησης, δεν υπάρχει στο μέλλον η εμφάνιση της προέλευσης του υπαρξιακού πόνου της γέννησης, του γήρατος και του θανάτου». Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Αφού είπε αυτά, ο Καλότυχος σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι.

314. Τότε σε αυτούς τους μοναχούς, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτό, φίλοι, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'Με τέτοιον τρόπο, μοναχοί, ένας μοναχός θα πρέπει να εξετάζει, ώστε καθώς εξετάζει η συνείδησή του να μην είναι διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά, να μην είναι εδραιωμένη εσωτερικά, και μέσω της μη προσκόλλησης να μην ταραάζεται. Όταν η συνείδηση δεν είναι διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά, μοναχοί, όταν δεν είναι εδραιωμένη εσωτερικά, σε αυτόν που δεν ταραάζεται μέσω της μη προσκόλλησης, δεν υπάρχει στο μέλλον η εμφάνιση της προέλευσης του υπαρξιακού πόνου της γέννησης, του γήρατος και του θανάτου'. Ποιος άραγε θα μπορούσε να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά;» Τότε σε αυτούς τους μοναχούς ήρθε η σκέψη: «Αυτός ο σεβάσμιος

Μαχακατσάνα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή· ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Γιατί να μην πάμε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα· αφού πλησιάσουμε, να ρωτήσουμε τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα για αυτό το θέμα».

Τότε εκείνοι οι μοναχοί πήγαν εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα· αφού πλησίασαν, χαιρέτησαν τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα. Αφού ολοκλήρωσαν την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον σεβάσμιο Μαχακατσάνα:

«Αυτό, φίλε Κατσάνα, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'Με τέτοιον τρόπο, μοναχοί, ένας μοναχός θα πρέπει να εξετάζει, ώστε καθώς εξετάζει η συνείδησή του να μην είναι διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά, να μην είναι εδραιωμένη εσωτερικά, και μέσω της μη προσκόλλησης να μην ταραίζεται. Όταν η συνείδηση δεν είναι διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά, μοναχοί, όταν δεν είναι εδραιωμένη εσωτερικά, σε αυτόν που δεν ταραίζεται μέσω της μη προσκόλλησης, δεν υπάρχει στο μέλλον η εμφάνιση της προέλευσης του υπαρξιακού πόνου της γέννησης, του γήρατος και του θανάτου'. Σε εμάς, φίλε Κατσάνα, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, ήρθε αυτή η σκέψη: "Αυτό, φίλοι, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - Με τέτοιον τρόπο, μοναχοί, ένας μοναχός θα πρέπει να εξετάζει, ώστε καθώς εξετάζει η συνείδησή του να μην είναι διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά, να μην είναι εδραιωμένη εσωτερικά, και μέσω της μη προσκόλλησης να μην ταραίζεται. Όταν η συνείδηση δεν είναι διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά, μοναχοί, όταν δεν είναι εδραιωμένη εσωτερικά, σε αυτόν που δεν ταραίζεται μέσω της μη προσκόλλησης, δεν υπάρχει στο μέλλον η εμφάνιση της προέλευσης του υπαρξιακού πόνου της γέννησης, του γήρατος και του θανάτου'. Ποιος άραγε θα μπορούσε να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά;» Σε εμάς, φίλε Κατσάνα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Αυτός ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή. Ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Γιατί να μην πάμε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα· αφού πλησιάσουμε, να ρωτήσουμε τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα για αυτό το θέμα' -ας αναλύσει ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα».

315. «Όπως, φίλοι, ένας άνθρωπος που επιθυμεί την ουσία, που αναζητά την ουσία, που περιφέρεται αναζητώντας την ουσία, περνώντας τη ρίζα ενός μεγάλου δέντρου που στέκεται και έχει ουσία, περνώντας τον κορμό, θα νόμιζε ότι πρέπει να αναζητήσει την ουσία στα κλαδιά και τα φύλλα· έτσι είναι αυτό το προσόν των σεβασμίων, ενώ ο Διδάσκαλος είναι παρών, προσπερνώντας εκείνον τον Ευλογημένο, νομίζετε ότι πρέπει να ρωτήσετε εμάς για αυτό το θέμα. Διότι, φίλοι, ο Ευλογημένος γνωρίζοντας γνωρίζει, βλέποντας βλέπει, έχει γίνει μάτι, έχει γίνει γνώση, έχει γίνει Διδασκαλία, έχει γίνει Βράχμα, είναι ο διδάσκων, ο διαδίδων, αυτός που οδηγεί στο

νόημα, ο δωρητής της αθανασίας, ο κύριος της Διδασκαλίας, ο Τατχάγκατα. Και αυτή ήταν η κατάλληλη στιγμή για να ρωτήσετε αυτόν τον ίδιο τον Ευλογημένο για αυτό το θέμα· όπως σας απαντούσε ο Ευλογημένος, έτσι θα έπρεπε να το θυμάστε». «Σίγουρα, φίλε Κατσάνα, ο Ευλογημένος γνωρίζοντας γνωρίζει, βλέποντας βλέπει, έχει γίνει μάτι, έχει γίνει γνώση, έχει γίνει Διδασκαλία, έχει γίνει Βράχμα, είναι ο διδάσκων, ο διαδίδων, αυτός που οδηγεί στο νόημα, ο δωρητής της αθανασίας, ο κύριος της Διδασκαλίας, ο Τατχάγκατα. Και αυτή ήταν η κατάλληλη στιγμή για να ρωτήσουμε αυτόν τον ίδιο τον Ευλογημένο για αυτό το θέμα· όπως μας απαντούσε ο Ευλογημένος, έτσι θα το θυμόμασταν. Αλλά ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή. Ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Ας αναλύσει ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα χωρίς να το θεωρεί βάρος». «Τότε λοιπόν, φίλοι, ακούστε, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Μαχακατσάνα. Ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είπε αυτό -

«Αυτό λοιπόν, φίλοι, που ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'Με τέτοιο τρόπο, μοναχοί, ένας μοναχός θα πρέπει να εξετάζει, ώστε καθώς εξετάζει η συνείδησή του να μην είναι διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά, να μην είναι εδραιωμένη εσωτερικά, και μέσω της μη προσκόλλησης να μην ταραζεται. Όταν η συνείδηση δεν είναι διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά, μοναχοί, όταν δεν είναι εδραιωμένη εσωτερικά, σε αυτόν που δεν ταραζεται μέσω της μη προσκόλλησης, δεν υπάρχει στο μέλλον η εμφάνιση της προέλευσης του υπαρξιακού πόνου της γέννησης, του γήρατος και του θανάτου'. Εγώ, φίλοι, κατανοώ έτσι αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά.

316. «Και πώς, φίλοι, η συνείδηση ονομάζεται διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά; Εδώ, φίλοι, όταν ένας μοναχός έχει δει μια μορφή με το μάτι, η συνείδησή του ακολουθεί το χαρακτηριστικό της μορφής, είναι προσκολλημένη στην απόλαυση του χαρακτηριστικού της μορφής, είναι δεσμευμένη στην απόλαυση του χαρακτηριστικού της μορφής, είναι συνδεδεμένη με τον νοητικό δεσμό της απόλαυσης του χαρακτηριστικού της μορφής· αυτή η συνείδηση ονομάζεται διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά. Έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... κ.λπ... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, η συνείδησή του ακολουθεί το χαρακτηριστικό του νοητικού φαινομένου· είναι προσκολλημένη στην απόλαυση του χαρακτηριστικού του νοητικού φαινομένου, είναι δεσμευμένη στην απόλαυση του χαρακτηριστικού του νοητικού φαινομένου, είναι συνδεδεμένη με τον νοητικό δεσμό της απόλαυσης του χαρακτηριστικού του νοητικού φαινομένου· αυτή η συνείδηση ονομάζεται διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά. Έτσι λοιπόν, φίλοι, η συνείδηση ονομάζεται διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά.

317. «Και πώς, φίλοι, η συνείδηση ονομάζεται μη διασπασμένη και μη διασκορπισμένη εξωτερικά; Εδώ, φίλοι, όταν ένας μοναχός έχει δει μια μορφή με το μάτι, η συνείδησή του δεν ακολουθεί το χαρακτηριστικό της μορφής, δεν είναι

προσκολλημένη στην απόλαυση του χαρακτηριστικού της μορφής, δεν είναι δεσμευμένη στην απόλαυση του χαρακτηριστικού της μορφής, δεν είναι συνδεδεμένη με τον νοητικό δεσμό της απόλαυσης του χαρακτηριστικού της μορφής· αυτή η συνείδηση ονομάζεται μη διασπασμένη και μη διασκορπισμένη εξωτερικά. Έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... κ.λπ... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, η συνείδησή του δεν ακολουθεί το χαρακτηριστικό του νοητικού φαινομένου, δεν είναι προσκολλημένη στην απόλαυση του χαρακτηριστικού του νοητικού φαινομένου, δεν είναι δεσμευμένη στην απόλαυση του χαρακτηριστικού του νοητικού φαινομένου, δεν είναι συνδεδεμένη με τον νοητικό δεσμό της απόλαυσης του χαρακτηριστικού του νοητικού φαινομένου· αυτή η συνείδηση ονομάζεται μη διασπασμένη και μη διασκορπισμένη εξωτερικά. Έτσι λοιπόν, φίλοι, η συνείδηση ονομάζεται μη διασπασμένη και μη διασκορπισμένη εξωτερικά.

318. «Και πώς, φίλοι, ονομάζεται εσωτερικά σταθεροποιημένη; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει. Η συνείδησή του ακολουθεί την αγαλλίαση και την ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, είναι προσκολλημένη στην απόλαυση της αγαλλίασης και της ευτυχίας που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, είναι δεσμευμένη στην απόλαυση της αγαλλίασης και της ευτυχίας που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, είναι συνδεδεμένη με τον νοητικό δεσμό της απόλαυσης της αγαλλίασης και της ευτυχίας που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση· η συνείδηση ονομάζεται εσωτερικά σταθεροποιημένη.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, διαμένει. Η συνείδησή του ακολουθεί την αγαλλίαση και την ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, είναι προσκολλημένη στην απόλαυση της αγαλλίασης και της ευτυχίας που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, είναι δεσμευμένη στην απόλαυση της αγαλλίασης και της ευτυχίας που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, είναι συνδεδεμένη με τον νοητικό δεσμό της απόλαυσης της αγαλλίασης και της ευτυχίας που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση· η συνείδηση ονομάζεται εσωτερικά σταθεροποιημένη.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, με την απαλλαγή από την αγαλλίαση, παραμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, και βιώνει σωματική ευτυχία, αυτό που οι ευγενείς περιγράφουν ως - 'αυτός που έχει αταραξία και μνήμη, που διαμένει στην ευτυχία', έχοντας επιτύχει την τρίτη διαλογιστική έκσταση, διαμένει. Η συνείδησή του ακολουθεί την αταραξία, είναι προσκολλημένη στην απόλαυση της αταραξίας και της ευτυχίας, είναι δεσμευμένη στην απόλαυση της αταραξίας και της ευτυχίας, είναι συνδεδεμένη με τον νοητικό δεσμό της απόλαυσης της αταραξίας και της ευτυχίας· η συνείδηση ονομάζεται εσωτερικά σταθεροποιημένη.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και με την εγκατάλειψη του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της

δυσαρέσκειας, έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, διαμένει. Η συνείδησή του ακολουθεί το ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, είναι προσκολλημένη στην απόλαυση του ούτε-δυσάρεστου-ούτε-ευχάριστου, είναι δεσμευμένη στην απόλαυση του ούτε-δυσάρεστου-ούτε-ευχάριστου, είναι συνδεδεμένη με τον νοητικό δεσμό της απόλαυσης του ούτε-δυσάρεστου-ούτε-ευχάριστου· η συνείδηση ονομάζεται εσωτερικά σταθεροποιημένη. Έτσι λοιπόν, φίλοι, ονομάζεται εσωτερικά σταθεροποιημένη.

319. «Και πώς, φίλοι, ονομάζεται εσωτερικά μη σταθεροποιημένη; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην πρώτη διαλογιστική έκσταση. Η συνείδησή του δεν ακολουθεί την αγαλλίαση και την ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, δεν είναι προσκολλημένη στην απόλαυση της αγαλλίασης και της ευτυχίας που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, δεν είναι δεσμευμένη στην απόλαυση της αγαλλίασης και της ευτυχίας που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, δεν είναι συνδεδεμένη με τον νοητικό δεσμό της απόλαυσης της αγαλλίασης και της ευτυχίας που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση· η συνείδηση ονομάζεται εσωτερικά μη σταθεροποιημένη.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στη δεύτερη διαλογιστική έκσταση. Η συνείδησή του δεν ακολουθεί την αγαλλίαση και την ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, δεν είναι προσκολλημένη στην απόλαυση της αγαλλίασης και της ευτυχίας που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, δεν είναι δεσμευμένη στην απόλαυση της αγαλλίασης και της ευτυχίας που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, δεν είναι συνδεδεμένη με τον νοητικό δεσμό της απόλαυσης της αγαλλίασης και της ευτυχίας που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση· η συνείδηση ονομάζεται εσωτερικά μη σταθεροποιημένη.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, με την απαλλαγή από την αγαλλίαση... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην τρίτη διαλογιστική έκσταση. Η συνείδησή του δεν ακολουθεί την αταραξία, δεν είναι προσκολλημένη στην απόλαυση της αταραξίας και της ευτυχίας, δεν είναι δεσμευμένη στην απόλαυση της αταραξίας και της ευτυχίας, δεν είναι συνδεδεμένη με τον νοητικό δεσμό της απόλαυσης της αταραξίας και της ευτυχίας· η συνείδηση ονομάζεται εσωτερικά μη σταθεροποιημένη.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός, με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και με την εγκατάλειψη του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, διαμένει. Η συνείδησή του δεν ακολουθεί το ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, δεν είναι προσκολλημένη στην απόλαυση του ούτε-δυσάρεστου-ούτε-ευχάριστου, δεν είναι δεσμευμένη στην απόλαυση του ούτε-δυσάρεστου-ούτε-ευχάριστου, δεν είναι συνδεδεμένη με τον νοητικό δεσμό της απόλαυσης του ούτε-δυσάρεστου-ούτε-ευχάριστου· η συνείδηση ονομάζεται εσωτερικά μη σταθεροποιημένη. Έτσι λοιπόν, φίλοι, ονομάζεται εσωτερικά μη σταθεροποιημένη.

320. «Και πώς, φίλοι, υπάρχει ταραχή μέσω της μη προσκόλλησης; Εδώ, φίλοι, ο αδαής κοινός άνθρωπος που δεν βλέπει τους ευγενείς, που δεν είναι επιδέξιος στην ευγενή διδασκαλία, που δεν είναι πειθαρχημένος στην ευγενή διδασκαλία, που δεν βλέπει τα ενάρετα άτομα, που δεν είναι επιδέξιος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, που δεν είναι πειθαρχημένος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, θεωρεί την ύλη ως εαυτό, ή τον εαυτό ως έχοντα ύλη, ή την ύλη στον εαυτό, ή τον εαυτό στην ύλη. Η ύλη του αυτή μεταβάλλεται, γίνεται διαφορετική. Λόγω της μεταβολής και αλλοίωσης της ύλης του, η συνείδησή του ακολουθεί τη μεταβολή της ύλης. Η ταραχή που γεννιέται από την ακολουθία της μεταβολής της ύλης και οι φαύλες νοητικές καταστάσεις που προκύπτουν κατακυριεύουν τη συνείδησή του. Λόγω της εξάντλησης του νου, έχει τρόμο και έχει δυσφορία και έχει προσδοκία και ταραίζεται μέσω της μη προσκόλλησης. Το αίσθημα... την αντίληψη... τις δραστηριότητες... θεωρεί τη συνείδηση ως εαυτό, ή τον εαυτό ως έχοντα συνείδηση, ή τη συνείδηση στον εαυτό, ή τον εαυτό στη συνείδηση. Η συνείδησή του αυτή μεταβάλλεται, γίνεται διαφορετική. Λόγω της μεταβολής και αλλοίωσης της συνείδησης του, η συνείδησή του ακολουθεί τη μεταβολή της συνείδησης. Η ταραχή που γεννιέται από την ακολουθία της μεταβολής της συνείδησης και οι φαύλες νοητικές καταστάσεις που προκύπτουν κατακυριεύουν τη συνείδησή του. Λόγω της εξάντλησης του νου, έχει τρόμο και έχει δυσφορία και έχει προσδοκία και ταραίζεται μέσω της μη προσκόλλησης. Έτσι λοιπόν, φίλοι, υπάρχει ταραχή μέσω της μη προσκόλλησης.

321. «Και πώς, φίλοι, υπάρχει απουσία ταραχής μέσω της μη προσκόλλησης; Εδώ, φίλοι, ο μορφωμένος ευγενής μαθητής που βλέπει τους ευγενείς, που είναι επιδέξιος στην ευγενή διδασκαλία, που είναι καλά πειθαρχημένος στην ευγενή διδασκαλία, που βλέπει τα ενάρετα άτομα, που είναι επιδέξιος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, που είναι καλά πειθαρχημένος στη διδασκαλία των ενάρετων ατόμων, δεν θεωρεί την ύλη ως εαυτό, ούτε τον εαυτό ως έχοντα ύλη, ούτε την ύλη στον εαυτό, ούτε τον εαυτό στην ύλη. Η ύλη του αυτή μεταβάλλεται, γίνεται διαφορετική. Λόγω της μεταβολής και αλλοίωσης της ύλης του, η συνείδησή του δεν ακολουθεί τη μεταβολή της ύλης. Η ταραχή που γεννιέται από την ακολουθία της μεταβολής της ύλης και οι νοητικές καταστάσεις που προκύπτουν δεν κατακυριεύουν τη συνείδησή του. Λόγω της μη εξάντλησης του νου, δεν έχει τρόμο και δεν έχει δυσφορία και δεν έχει προσδοκία και δεν ταραίζεται μέσω της μη προσκόλλησης. Δεν θεωρεί το αίσθημα... ούτε την αντίληψη... ούτε τις δραστηριότητες... δεν θεωρεί τη συνείδηση ως εαυτό, ούτε τον εαυτό ως έχοντα συνείδηση, ούτε τη συνείδηση στον εαυτό, ούτε τον εαυτό στη συνείδηση. Η συνείδησή του αυτή μεταβάλλεται, γίνεται διαφορετική. Λόγω της μεταβολής και αλλοίωσης της συνείδησής του, η συνείδησή του δεν ακολουθεί τη μεταβολή της συνείδησης. Η ταραχή που γεννιέται από την ακολουθία της μεταβολής της συνείδησης και οι νοητικές καταστάσεις που προκύπτουν δεν κατακυριεύουν τη συνείδησή του. Λόγω της μη εξάντλησης του νου, δεν έχει τρόμο και δεν έχει δυσφορία και δεν έχει προσδοκία, και δεν ταραίζεται μέσω της μη προσκόλλησης. Έτσι λοιπόν, φίλοι, υπάρχει απουσία ταραχής μέσω της μη προσκόλλησης.

«Αυτό λοιπόν, φίλοι, που ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'Με τέτοιο τρόπο, μοναχοί, ένας μοναχός θα πρέπει να εξετάζει, ώστε καθώς εξετάζει η συνείδησή του να μην είναι διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά, να μην είναι εδραιωμένη εσωτερικά, και μέσω της μη προσκόλλησης να

μην ταράζεται. Όταν η συνείδηση δεν είναι διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά, μοναχοί, όταν δεν είναι εδραιωμένη εσωτερικά, σε αυτόν που δεν ταράζεται μέσω της μη προσκόλλησης, δεν υπάρχει στο μέλλον η εμφάνιση της προέλευσης του υπαρξιακού πόνου της γέννησης, του γήρατος και του θανάτου'. Εγώ, φίλοι, κατανοώ έτσι αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Αν όμως επιθυμείτε, σεβάσμιοι, αφού πλησιάσετε αυτόν τον ίδιο τον Ευλογημένο, θα μπορούσατε να τον ρωτήσετε για αυτό το θέμα· όπως σας απαντήσει ο Ευλογημένος, έτσι να το θυμάστε».

322. Τότε εκείνοι οι μοναχοί, αφού δέχτηκαν με χαρά και εξέφρασαν ευχαριστίες για τη ρήση του σεβάσμιου Μαχακατσάνα, σηκώθηκαν από τις θέσεις τους και πλησίασαν τον Ευλογημένο· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον Ευλογημένο:

«Αυτό λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, που ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'Με τέτοιον τρόπο, μοναχοί, ένας μοναχός θα πρέπει να εξετάζει, ώστε καθώς εξετάζει η συνείδησή του να μην είναι διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά, να μην είναι εδραιωμένη εσωτερικά, και μέσω της μη προσκόλλησης να μην ταράζεται. Όταν η συνείδηση δεν είναι διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά, μοναχοί, όταν δεν είναι εδραιωμένη εσωτερικά, σε αυτόν που δεν ταράζεται μέσω της μη προσκόλλησης, δεν υπάρχει στο μέλλον η εμφάνιση της προέλευσης του υπαρξιακού πόνου της γέννησης, του γήρατος και του θανάτου'.

Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, ήρθε αυτή η σκέψη: "Αυτό, φίλοι, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - Με τέτοιον τρόπο, μοναχοί, ένας μοναχός θα πρέπει να εξετάζει, ώστε καθώς εξετάζει η συνείδησή του να μην είναι διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά, να μην είναι εδραιωμένη εσωτερικά, και μέσω της μη προσκόλλησης να μην ταράζεται. Όταν η συνείδηση δεν είναι διασπασμένη και διασκορπισμένη εξωτερικά, μοναχοί, όταν δεν είναι εδραιωμένη εσωτερικά, σε αυτόν που δεν ταράζεται μέσω της μη προσκόλλησης, δεν υπάρχει στο μέλλον η εμφάνιση της προέλευσης του υπαρξιακού πόνου της γέννησης, του γήρατος και του θανάτου. Ποιος άραγε θα μπορούσε να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά;" Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτός ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή. Ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Γιατί να μην πάμε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα· αφού πλησιάσουμε, να ρωτήσουμε τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα για αυτό το θέμα".

Τότε εμείς, σεβάσμιε κύριε, πήγαμε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα· αφού πλησιάσαμε, ρωτήσαμε τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα για αυτό το θέμα. Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα ανέλυσε το νόημα με αυτούς τους τρόπους, με αυτούς τους όρους, με αυτές τις φράσεις».

«Σοφός, μοναχοί, είναι ο Μαχακατσάνα· με μεγάλη σοφία, μοναχοί, είναι ο Μαχακατσάνα. Αν εμένα, μοναχοί, με ρωτούσατε για αυτό το θέμα, κι εγώ θα το απαντούσα έτσι ακριβώς όπως το απάντησε ο Μαχακατσάνα. Αυτό πράγματι είναι το νόημά του. Και έτσι θα πρέπει να το θυμάστε».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Ουντέσα-βιμπάγκα, όγδοη.

9. Η ομιλία για την ανάλυση της μη-διαμάχης

323. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την ανάλυση της μη-διαμάχης. Ακούστε το, προσέχετε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Κανείς δεν πρέπει να επιδιώκει την ηδονική ευτυχία, που είναι κατώτερη, χωριάτικη, κοινή, μη ευγενής, μη επωφελής, ούτε να επιδιώκει την επιδίωξη της αυτοταπείνωσης, που είναι οδυνηρή, μη ευγενής, μη επωφελής. Μη προσεγγίζοντας αυτά τα δύο άκρα, μοναχοί, η μέση πρακτική έχει κατανοηθεί πλήρως από τον Τατχάγκατα, που δημιουργεί όραση, που δημιουργεί γνώση, που οδηγεί στη γαλήνη, στην άμεση γνώση, στην ανώτατη φώτιση, στο Νιμπάνα. Κανείς πρέπει να γνωρίζει την εξύψωση και να γνωρίζει την υποτίμηση· γνωρίζοντας την εξύψωση και γνωρίζοντας την υποτίμηση, κανείς δεν πρέπει να εξυψώνει ούτε να υποτιμά, αλλά να διδάσκει μόνο τη Διδασκαλία. Κανείς πρέπει να γνωρίζει την κρίση της ευτυχίας· γνωρίζοντας την κρίση της ευτυχίας, κανείς πρέπει να επιδιώκει την εσωτερική ευτυχία. Κανείς δεν πρέπει να λέει κρυφά λόγια, ούτε να λέει αιχμηρά λόγια κατά πρόσωπο. Κανείς πρέπει να μιλάει χωρίς βιασύνη, όχι βιαστικά. Κανείς δεν πρέπει να προσκολλάται στις τοπικές διαλέκτους, ούτε να παραβαίνει την κοινή ονομασία» - αυτή είναι η σύνοψη της ανάλυσης της μη-διαμάχης.

324. «Κανείς δεν πρέπει να επιδιώκει την ηδονική ευτυχία, που είναι κατώτερη, χωριάτικη, κοινή, μη ευγενής, μη επωφελής, ούτε να επιδιώκει την επιδίωξη της αυτοταπείνωσης, που είναι οδυνηρή, μη ευγενής, μη επωφελής» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε· εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Η επιδίωξη της ευαρέσκειας εκείνου που ευτυχεί με την ηδονή συνδεδεμένη με την επαναγέννηση, που είναι κατώτερη, χωριάτικη, κοινή, μη ευγενής, μη επωφελής, αυτή η κατάσταση είναι με δυστυχία, με πλήγμα, με άγχος, με πυρετό· λανθασμένη πρακτική. Η μη επιδίωξη της επιδίωξης της ευαρέσκειας εκείνου που ευτυχεί με την ηδονή συνδεδεμένη με την επαναγέννηση, που είναι κατώτερη, χωριάτικη, κοινή, μη ευγενής, μη επωφελής, αυτή η κατάσταση είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό· ορθή πρακτική. Η επιδίωξη της αυτοταπείνωσης, που είναι οδυνηρή, μη ευγενής, μη επωφελής, αυτή η κατάσταση είναι με δυστυχία, με πλήγμα, με άγχος, με πυρετό· λανθασμένη πρακτική. Η μη επιδίωξη της επιδίωξης της αυτοταπείνωσης, που είναι οδυνηρή, μη ευγενής, μη επωφελής, αυτή η κατάσταση είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό· ορθή πρακτική. «Κανείς δεν πρέπει να επιδιώκει την ηδονική ευτυχία, που είναι κατώτερη, χωριάτικη, κοινή, μη ευγενής, μη

επωφελής, ούτε να επιδιώκει την επιδίωξη της αυτοταπείνωσης, που είναι οδυνηρή, μη ευγενής, μη επωφελής» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

325. «Μη προσεγγίζοντας αυτά τα δύο άκρα, η μέση πρακτική έχει κατανοηθεί πλήρως από τον Τατχάγκατα, που δημιουργεί όραση, που δημιουργεί γνώση, που οδηγεί στη γαλήνη, στην άμεση γνώση, στην ανώτατη φώτιση, στο Νιμπάνα» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός, δηλαδή - ορθή άποψη, ορθός λογισμός, ορθή ομιλία, ορθή πράξη, ορθός βιοπορισμός, ορθή προσπάθεια, ορθή μνήμη, ορθή αυτοσυγκέντρωση. «Μη προσεγγίζοντας αυτά τα δύο άκρα, η μέση πρακτική έχει κατανοηθεί πλήρως από τον Τατχάγκατα, που δημιουργεί όραση, που δημιουργεί γνώση, που οδηγεί στη γαλήνη, στην άμεση γνώση, στην ανώτατη φώτιση, στο Νιμπάνα» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

326. «Κανείς πρέπει να γνωρίζει την εξύψωση και να γνωρίζει την υποτίμηση· γνωρίζοντας την εξύψωση και γνωρίζοντας την υποτίμηση, κανείς δεν πρέπει να εξυψώνει ούτε να υποτιμά, αλλά να διδάσκει μόνο τη Διδασκαλία» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Και πώς, μοναχοί, υπάρχει εξύψωση και υποτίμηση, αλλά όχι διδαχή της Διδασκαλίας; «Όσοι ευτυχούν με την ηδονή συνδεδεμένη με την επαναγέννηση, αφοσιωμένοι στην επιδίωξη της ευαρέσκειας, που είναι κατώτερη, χωριάτικη, κοινή, μη ευγενής, μη επωφελής, όλοι αυτοί έχουν δυστυχία, έχουν πλήγμα, έχουν άγχος, έχουν πυρετό, είναι λανθασμένα ασκούμενοι» - λέγοντας έτσι υποτιμά κάποιους.

«Όσοι ευτυχούν με την ηδονή συνδεδεμένη με την επαναγέννηση, μη αφοσιωμένοι στην επιδίωξη της ευαρέσκειας, που είναι κατώτερη, χωριάτικη, κοινή, μη ευγενής, μη επωφελής, όλοι αυτοί είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό, είναι ορθά ασκούμενοι» - λέγοντας έτσι εξυψώνει κάποιους.

«Όσοι είναι αφοσιωμένοι στην επιδίωξη της αυτοταπείνωσης, που είναι οδυνηρή, μη ευγενής, μη επωφελής, όλοι αυτοί έχουν δυστυχία, έχουν πλήγμα, έχουν άγχος, έχουν πυρετό, είναι λανθασμένα ασκούμενοι» - λέγοντας έτσι υποτιμά κάποιους.

«Όσοι δεν είναι αφοσιωμένοι στην επιδίωξη της αυτοταπείνωσης, που είναι οδυνηρή, μη ευγενής, μη επωφελής, όλοι αυτοί είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό, είναι ορθά ασκούμενοι» - λέγοντας έτσι εξυψώνει κάποιους.

«Σε όποιους ο νοητικός δεσμός της ύπαρξης δεν έχει εγκαταλειφθεί, όλοι αυτοί έχουν δυστυχία, έχουν πλήγμα, έχουν άγχος, έχουν πυρετό, είναι λανθασμένα ασκούμενοι» - λέγοντας έτσι υποτιμά κάποιους.

«Σε όποιους ο νοητικός δεσμός της ύπαρξης έχει εγκαταλειφθεί, όλοι αυτοί είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό, είναι ορθά ασκούμενοι» - λέγοντας έτσι εξυψώνει κάποιους. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, υπάρχει εξύψωση και υποτίμηση, αλλά όχι διδαχή της Διδασκαλίας.

327. «Και πώς, μοναχοί, δεν υπάρχει εξύψωση ούτε υποτίμηση, αλλά διδαχή της Διδασκαλίας; «Όσοι ευτυχούν με την ηδονή συνδεδεμένη με την επαναγέννηση, αφοσιωμένοι στην επιδίωξη της ευαρέσκειας, που είναι κατώτερη, χωριάτικη, κοινή, μη ευγενής, μη επωφελής, όλοι αυτοί έχουν δυστυχία, έχουν πλήγμα, έχουν άγχος, έχουν πυρετό, είναι λανθασμένα ασκούμενοι» - δεν λείπει έτσι. «Η επιδίωξη όμως, αυτή

η κατάσταση είναι με δυστυχία, με πλήγμα, με άγχος, με πυρετό· λανθασμένη άσκηση» - λέγοντας έτσι διδάσκει μόνο τη Διδασκαλία.

«Όσοι ευτυχούν με την ηδονή συνδεδεμένη με την επαναγέννηση, μη αφοσιωμένοι στην επιδίωξη της ευαρέσκειας, που είναι κατώτερη, χωριάτικη, κοινή, μη ευγενής, μη επωφελής, όλοι αυτοί είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό, είναι ορθά ασκούμενοι» - δεν λέει έτσι. «Η μη επιδίωξη όμως, αυτή η κατάσταση είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό· ορθή άσκηση» - λέγοντας έτσι διδάσκει μόνο τη Διδασκαλία.

«Όσοι είναι αφοσιωμένοι στην επιδίωξη της αυτοταπείνωσης, που είναι οδυνηρή, μη ευγενής, μη επωφελής, όλοι αυτοί έχουν δυστυχία, έχουν πλήγμα, έχουν άγχος, έχουν πυρετό, είναι λανθασμένα ασκούμενοι» - δεν λέει έτσι. «Η επιδίωξη όμως, αυτή η κατάσταση είναι με δυστυχία, με πλήγμα, με άγχος, με πυρετό· λανθασμένη άσκηση» - λέγοντας έτσι διδάσκει μόνο τη Διδασκαλία.

«Όσοι δεν είναι αφοσιωμένοι στην επιδίωξη της αυτοταπείνωσης, που είναι οδυνηρή, μη ευγενής, μη επωφελής, όλοι αυτοί είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό, είναι ορθά ασκούμενοι» - δεν λέει έτσι. «Η μη επιδίωξη όμως, αυτή η κατάσταση είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό· ορθή άσκηση» - λέγοντας έτσι διδάσκει μόνο τη Διδασκαλία.

«Σε όποιους ο νοητικός δεσμός της ύπαρξης δεν έχει εγκαταλειφθεί, όλοι αυτοί έχουν δυστυχία, έχουν πλήγμα, έχουν άγχος, έχουν πυρετό, είναι λανθασμένα ασκούμενοι» - δεν λέει έτσι. «Όταν όμως ο νοητικός δεσμός της ύπαρξης δεν έχει εγκαταλειφθεί, η ύπαρξη επίσης δεν έχει εγκαταλειφθεί» - λέγοντας έτσι διδάσκει μόνο τη Διδασκαλία.

«Σε όποιους ο νοητικός δεσμός της ύπαρξης έχει εγκαταλειφθεί, όλοι αυτοί είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό, είναι ορθά ασκούμενοι» - δεν λέει έτσι. «Όταν όμως ο νοητικός δεσμός της ύπαρξης έχει εγκαταλειφθεί, η ύπαρξη επίσης έχει εγκαταλειφθεί» - λέγοντας έτσι διδάσκει μόνο τη Διδασκαλία. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, δεν υπάρχει εξύψωση ούτε υποτίμηση, αλλά διδαχή της Διδασκαλίας. «Κανείς πρέπει να γνωρίζει την εξύψωση και να γνωρίζει την υποτίμηση· γνωρίζοντας την εξύψωση και γνωρίζοντας την υποτίμηση, κανείς δεν πρέπει να εξυψώνει ούτε να υποτιμά, αλλά να διδάσκει μόνο τη Διδασκαλία» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

328. «Κανείς πρέπει να γνωρίζει την κρίση της ευτυχίας· γνωρίζοντας την κρίση της ευτυχίας, κανείς πρέπει να επιδιώκει την εσωτερική ευτυχία» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Αυτά είναι τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής, μοναχοί. Ποια πέντε; Υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές· ήχοι αντιληπτοί από το αυτί... Οσμές αντιληπτές από τη μύτη... Γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... απτά αντικείμενα αντιληπτά από το σώμα, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά - αυτά, μοναχοί, είναι τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής. Η ευτυχία και η ευαρέσκεια, μοναχοί, που εγείρεται εξαρτώμενη από αυτά τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής, αυτή ονομάζεται ηδονική ευτυχία, ακάθαρτη ευτυχία, ευτυχία κοινών ανθρώπων, μη ευγενής ευτυχία. «Δεν πρέπει να ακολουθείται, δεν πρέπει να αναπτύσσεται, δεν

πρέπει να καλλιεργείται, αυτή η ευτυχία πρέπει να φοβίζεται» - λέω. Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει. Με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, διαμένει. Με την απαλλαγή από την αγαλλίαση, παραμένει με αταραξία... κ.λπ...την τρίτη διαλογιστική έκσταση... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Αυτή ονομάζεται ευτυχία της απάρνησης, ευτυχία της αποστασιοποίησης, ευτυχία της γαλήνης, ευτυχία της ανώτατης φώτισης. «Πρέπει να ακολουθείται, πρέπει να αναπτύσσεται, πρέπει να καλλιεργείται, αυτή η ευτυχία δεν πρέπει να φοβίζεται» - λέω. «Κανείς πρέπει να γνωρίζει την κρίση της ευτυχίας·γνωρίζοντας την κρίση της ευτυχίας, κανείς πρέπει να επιδιώκει την εσωτερική ευτυχία» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

329. «Κανείς δεν πρέπει να λέει κρυφά λόγια, ούτε να λέει αιχμηρά λόγια κατά πρόσωπο» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, όποια κρυφά λόγια γνωρίζει κάποιος ως μη πραγματικά, αναληθή, μη επωφελή, οπωσδήποτε αυτά τα κρυφά λόγια δεν πρέπει να τα λέει. Ακόμα και όποια κρυφά λόγια γνωρίζει ως πραγματικά, αληθή, αλλά μη επωφελή, ακόμα και γι' αυτά πρέπει να εξασκείται στη μη εκφορά τους. Και όποια κρυφά λόγια γνωρίζει ως πραγματικά, αληθή, επωφελή, τότε πρέπει να γνωρίζει τον κατάλληλο χρόνο για την εκφορά αυτών των κρυφών λόγων. Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, όποια αιχμηρά λόγια κατά πρόσωπο γνωρίζει κάποιος ως μη πραγματικά, αναληθή, μη επωφελή, οπωσδήποτε αυτά τα αιχμηρά λόγια κατά πρόσωπο δεν πρέπει να τα λέει. Ακόμα και όποια αιχμηρά λόγια κατά πρόσωπο γνωρίζει ως πραγματικά, αληθή, αλλά μη επωφελή, ακόμα και γι' αυτά πρέπει να εξασκείται στη μη εκφορά τους. Και όποια αιχμηρά λόγια κατά πρόσωπο γνωρίζει ως πραγματικά, αληθή, επωφελή, τότε πρέπει να γνωρίζει τον κατάλληλο χρόνο για την εκφορά αυτών των αιχμηρών λόγων κατά πρόσωπο. «Κανείς δεν πρέπει να λέει κρυφά λόγια, ούτε να λέει αιχμηρά λόγια κατά πρόσωπο» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

330. «Κανείς πρέπει να μιλάει χωρίς βιασύνη, όχι βιαστικά» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, όταν κάποιος μιλάει βιαστικά, και το σώμα εξαντλείται, και η συνείδηση πλήττεται, και η φωνή πλήττεται, και ο λαιμός αρρωσταίνει, και τα λόγια αυτού που μιλάει βιαστικά είναι ασαφή και ακατανόητα. Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, όταν κάποιος μιλάει χωρίς βιασύνη, και το σώμα δεν εξαντλείται, και η συνείδηση δεν πλήττεται, και η φωνή δεν πλήττεται, και ο λαιμός δεν αρρωσταίνει, και τα λόγια αυτού που μιλάει χωρίς βιασύνη είναι σαφή και κατανοητά. «Κανείς πρέπει να μιλάει χωρίς βιασύνη, όχι βιαστικά» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

331. «Κανείς δεν πρέπει να προσκολλάται στις τοπικές διαλέκτους, ούτε να παραβαίνει την κοινή ονομασία» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Και πώς, μοναχοί, υπάρχει προσκόλληση στις τοπικές διαλέκτους και παράβαση της κοινής ονομασίας; Εδώ, μοναχοί, το ίδιο αντικείμενο σε ορισμένες περιοχές το αντιλαμβάνονται ως «πάτι», το αντιλαμβάνονται ως «πάττα», το

αντιλαμβάνονται ως «βίττα», το αντιλαμβάνονται ως «σαράβα», το αντιλαμβάνονται ως «ντχάροπα», το αντιλαμβάνονται ως «πόννα», το αντιλαμβάνονται ως «πισίλαβα». Έτσι, με όποιον τρόπο το αντιλαμβάνονται σε εκείνες τις διάφορες περιοχές, έτσι με πείσμα και προσκόλληση, αφού προσκολληθεί, εκφράζεται: 'Μόνο αυτό είναι αλήθεια, οτιδήποτε άλλο είναι μάταιο'. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, υπάρχει προσκόλληση στις τοπικές διαλέκτους και παράβαση της κοινής ονομασίας.

332. Και πώς, μοναχοί, δεν υπάρχει προσκόλληση στις τοπικές διαλέκτους και δεν υπάρχει παράβαση της κοινής ονομασίας; Εδώ, μοναχοί, το ίδιο αντικείμενο σε ορισμένες περιοχές το αντιλαμβάνονται ως «πάτι», το αντιλαμβάνονται ως «πάττα», το αντιλαμβάνονται ως «βίττα», το αντιλαμβάνονται ως «σαράβα», το αντιλαμβάνονται ως «ντχάροπα», το αντιλαμβάνονται ως «πόννα», το αντιλαμβάνονται ως «πισίλαβα». Έτσι, με όποιον τρόπο το αντιλαμβάνονται σε εκείνες τις διάφορες περιοχές, κατανοώντας ότι «αυτό λοιπόν οι σεβάσμιοι αναφερόμενοι εκφράζουν», έτσι εκφράζεται χωρίς να προσκολλάται. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, δεν υπάρχει προσκόλληση στις τοπικές διαλέκτους και δεν υπάρχει παράβαση της κοινής ονομασίας. «Κανείς δεν πρέπει να προσκολλάται στις τοπικές διαλέκτους, ούτε να παραβαίνει την κοινή ονομασία» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

333. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, η επιδίωξη της ευαρέσκειας εκείνου που ευτυχεί με την ηδονή συνδεδεμένη με την επαναγέννηση, που είναι κατώτερη, χωριάτικη, κοινή, μη ευγενής, μη επωφελής, αυτή η κατάσταση είναι με δυστυχία, με πλήγμα, με άγχος, με πυρετό· λανθασμένη πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι με διαμάχη. Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, η μη επιδίωξη της επιδίωξης της ευαρέσκειας εκείνου που ευτυχεί με την ηδονή συνδεδεμένη με την επαναγέννηση, που είναι κατώτερη, χωριάτικη, κοινή, μη ευγενής, μη επωφελής, αυτή η κατάσταση είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό· ορθή πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι χωρίς διαμάχη.

334. «Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, η επιδίωξη της αυτοταπείνωσης, που είναι οδυνηρή, μη ευγενής, μη επωφελής, αυτή η κατάσταση είναι με δυστυχία, με πλήγμα, με άγχος, με πυρετό· λανθασμένη πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι με διαμάχη. Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, η μη επιδίωξη της επιδίωξης της αυτοταπείνωσης, που είναι οδυνηρή, μη ευγενής, μη επωφελής, αυτή η κατάσταση είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό· ορθή πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι χωρίς διαμάχη.

335. «Εκεί, μοναχοί, αυτή η μέση πρακτική που έχει κατανοηθεί πλήρως από τον Τατχάγκατα, που δημιουργεί όραση, που δημιουργεί γνώση, που οδηγεί στη γαλήνη, στην άμεση γνώση, στην ανώτατη φώτιση, στο Νιμπάνα, αυτή η κατάσταση είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό· ορθή πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι χωρίς διαμάχη.

336. «Εκεί, μοναχοί, αυτή η εξύψωση και υποτίμηση, αλλά όχι διδαχή της Διδασκαλίας, αυτή η κατάσταση είναι με δυστυχία, με πλήγμα, με άγχος, με πυρετό· λανθασμένη πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι με διαμάχη. Εκεί,

μοναχοί, αυτή η μη εξύψωση και μη υποτίμηση, αλλά διδαχή της Διδασκαλίας, αυτή η κατάσταση είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό· ορθή πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι χωρίς διαμάχη.

337. «Εκεί, μοναχοί, αυτή η ηδονική ευτυχία, η ακάθαρτη ευτυχία, η ευτυχία κοινών ανθρώπων, η μη ευγενής ευτυχία, αυτή η κατάσταση είναι με δυστυχία, με πλήγμα, με άγχος, με πυρετό· λανθασμένη πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι με διαμάχη. Εκεί, μοναχοί, αυτή η ευτυχία της απάρνησης, η ευτυχία της αποστασιοποίησης, η ευτυχία της γαλήνης, η ευτυχία της ανώτατης φώτισης, αυτή η κατάσταση είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό· ορθή πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι χωρίς διαμάχη.

338. Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, αυτή η μυστική ομιλία που είναι αναληθής, ψευδής, μη επωφελής, αυτή η κατάσταση είναι με δυστυχία, με πλήγμα, με άγχος, με πυρετό· λανθασμένη πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι με διαμάχη. Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, αυτή η μυστική ομιλία που είναι αληθής, πραγματική, μη επωφελής, αυτή η κατάσταση είναι με δυστυχία, με πλήγμα, με άγχος, με πυρετό· λανθασμένη πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι με διαμάχη. Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, αυτή η μυστική ομιλία που είναι αληθής, πραγματική, επωφελής, αυτή η κατάσταση είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό· ορθή πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι χωρίς διαμάχη.

339. Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, αυτή η αιχμηρή ομιλία κατά πρόσωπο που είναι αναληθής, ψευδής, μη επωφελής, αυτή η κατάσταση είναι με δυστυχία, με πλήγμα, με άγχος, με πυρετό· λανθασμένη πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι με διαμάχη. Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, αυτή η αιχμηρή ομιλία κατά πρόσωπο που είναι αληθής, πραγματική, μη επωφελής, αυτή η κατάσταση είναι με δυστυχία, με πλήγμα, με άγχος, με πυρετό· λανθασμένη πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι με διαμάχη. Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, αυτή η αιχμηρή ομιλία κατά πρόσωπο που είναι αληθής, πραγματική, επωφελής, αυτή η κατάσταση είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό· ορθή πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι χωρίς διαμάχη.

340. «Εκεί, μοναχοί, αυτό που ειπώθηκε από αυτόν που βιάζεται, αυτή η κατάσταση είναι με δυστυχία, με πλήγμα, με άγχος, με πυρετό· λανθασμένη πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι με διαμάχη. Εκεί, μοναχοί, αυτό που ειπώθηκε από αυτόν που δεν βιάζεται, αυτή η κατάσταση είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό· ορθή πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι χωρίς διαμάχη.

341. Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, αυτή η προσκόλληση στις τοπικές διαλέκτους και η παράβαση της κοινής ονομασίας, αυτή η κατάσταση είναι με δυστυχία, με πλήγμα, με άγχος, με πυρετό· λανθασμένη πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι με διαμάχη. Σε αυτή την περίπτωση, μοναχοί, αυτή η μη προσκόλληση στις τοπικές διαλέκτους και η μη παράβαση της κοινής ονομασίας, αυτή η κατάσταση είναι χωρίς δυστυχία, χωρίς πλήγμα, χωρίς άγχος, χωρίς πυρετό· ορθή πρακτική. Για αυτό το λόγο αυτή η κατάσταση είναι χωρίς διαμάχη.

Γι' αυτό, μοναχοί, 'θα γνωρίσουμε την κατάσταση με διαμάχη και θα γνωρίσουμε την κατάσταση χωρίς διαμάχη· γνωρίζοντας την κατάσταση με διαμάχη και γνωρίζοντας

την κατάσταση χωρίς διαμάχη, θα ακολουθήσουμε την πρακτική χωρίς διαμάχη' - έτσι πρέπει να εξασκείστε, μοναχοί. Και ο Σουμπχούτι, μοναχοί, ο γιος καλής οικογένειας, ασκεί την πρακτική χωρίς διαμάχη».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Αράνα-βιμπάγκα, ένατη.

10. Η ομιλία για την ανάλυση των στοιχείων

342. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος περιπλανιόταν στους Μαγκάντα και έφτασε στη Ρατζάγκαχα· πήγε εκεί όπου ήταν ο αγγειοπλάστης Μπαγκγκάβα· αφού πλησίασε, είπε στον αγγειοπλάστη Μπαγκγκάβα: «Αν δεν σε βαραίνει, Μπαγκγκάβα, θα διαμείνω στο εργαστήριο για μία νύχτα». «Δεν με βαραίνει, σεβάσμιε κύριε. Αλλά υπάρχει εδώ ένας αναχωρητής που ήρθε πρώτος για διαμονή. Αν αυτός επιτρέπει, διαμείνετε, σεβάσμιε κύριε, όπως σας ευχαριστεί».

Εκείνη την περίοδο ένας γιος καλής οικογένειας ονόματι Πουκκουσάτι είχε αναχωρήσει από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή με πίστη, αφιερωμένος στον Ευλογημένο. Αυτός είχε έρθει πρώτος για διαμονή σε εκείνο το εργαστήριο του αγγειοπλάστη. Τότε ο Ευλογημένος πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Πουκκουσάτι· αφού πλησίασε, είπε στον σεβάσμιο Πουκκουσάτι: «Αν δεν σε βαραίνει, μοναχέ, θα διαμείνω στο εργαστήριο για μία νύχτα». «Ευρύχωρο είναι, φίλε, το εργαστήριο του αγγειοπλάστη. Ας διαμείνει ο σεβάσμιος όπως τον ευχαριστεί».

Τότε ο Ευλογημένος, αφού μπήκε στο εργαστήριο του αγγειοπλάστη, έστρωσε στο πλάι μια κάλυψη με χόρτο και κάθισε διασταυρώνοντας τα πόδια του, κρατώντας το σώμα του ευθύ, εδραιώνοντας τη μνήμη μπροστά στο πρόσωπο. Τότε ο Ευλογημένος πέρασε μεγάλο μέρος της νύχτας καθισμένος. Και ο σεβάσμιος Πουκκουσάτι πέρασε μεγάλο μέρος της νύχτας καθισμένος.

Τότε στον Ευλογημένο ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτός ο γιος καλής οικογένειας κινείται με εμπνευσμένο τρόπο. Γιατί να μην τον ρωτήσω;» Τότε ο Ευλογημένος είπε στον σεβάσμιο Πουκκουσάτι: «Αφιερωμένος σε ποιον εσύ, μοναχέ, έγινες αναχωρητής; Ή ποιος είναι ο Διδάσκαλός σου; Ή ποιανού τη Διδασκαλία εγκρίνεις;» «Υπάρχει, φίλε, ο ασκητής Γκόταμα, γιος των Σάκκα, που αναχώρησε από την οικογένεια των Σάκκα. Και για αυτόν τον Ευλογημένο Γκόταμα έχει διαδοθεί αυτή η καλή φήμη: 'Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος είναι ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν, ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος'. Αφιερωμένος σε αυτόν τον Ευλογημένο έγινα αναχωρητής. Και αυτός ο Ευλογημένος είναι ο Διδάσκαλός μου. Και εγώ εγκρίνω τη Διδασκαλία αυτού του Ευλογημένου». «Πού όμως, μοναχέ, διαμένει τώρα αυτός ο Ευλογημένος, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος;» «Υπάρχει, φίλε, στις βόρειες περιοχές μια πόλη ονόματι Σαβάτθι. Εκεί διαμένει τώρα αυτός ο Ευλογημένος, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος». «Έχεις δει όμως προηγουμένως, μοναχέ, αυτόν τον Ευλογημένο· και αν τον έβλεπες, θα τον αναγνώριζες;» «Δεν έχω δει προηγουμένως, φίλε, αυτόν τον Ευλογημένο· και αν τον έβλεπα, δεν θα τον αναγνώριζα».

Τότε στον Ευλογημένο ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτός ο γιος καλής οικογένειας έγινε αναχωρητής αφιερωμένος σε μένα. Γιατί να μη του διδάξω τη Διδασκαλία;» Τότε ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Πουγκουσάτι: «Θα σου διδάξω τη Διδασκαλία, μοναχέ. Άκουσέ το, πρόσεχε καλά· θα μιλήσω». «Ναι, φίλε», απάντησε ο σεβάσμιος Πουγκουσάτι στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

343. «Αυτός ο άνθρωπος, μοναχέ, έχει έξι στοιχεία, έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής, δεκαοκτώ νοητικές εξετάσεις, τέσσερα θεμέλια· όπου σταθεροποιημένος οι ροές της φαντασίας δεν κυλούν, και όταν οι ροές της φαντασίας δεν κυλούν, ο σοφός ονομάζεται ειρηνικός. Δεν πρέπει να αμελεί τη σοφία, πρέπει να διαφυλάσσει την αλήθεια, πρέπει να καλλιεργεί τη γενναιοδωρία, πρέπει να εξασκείται στην ειρήνη» - αυτή είναι η σύνοψη της ανάλυσης των στοιχείων.

344. «Αυτός ο άνθρωπος, μοναχέ, έχει έξι στοιχεία» -έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; - το στερεό στοιχείο, το υγρό στοιχείο, το θερμό στοιχείο, το στοιχείο του αέρα, το στοιχείο του χώρου, το στοιχείο της συνείδησης. «Αυτός ο άνθρωπος, μοναχέ, έχει έξι στοιχεία» -έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

345. «Αυτός ο άνθρωπος, μοναχέ, έχει έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής» -έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Η αισθητηριακή βάση της οφθαλμικής επαφής, η αισθητηριακή βάση της ωτικής επαφής, η αισθητηριακή βάση της ρινικής επαφής, η αισθητηριακή βάση της γλωσσικής επαφής, η αισθητηριακή βάση της σωματικής επαφής, η αισθητηριακή βάση της νοητικής επαφής. «Αυτός ο άνθρωπος, μοναχέ, έχει έξι αισθητηριακές βάσεις της επαφής» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

346. «Αυτός ο άνθρωπος, μοναχέ, έχει δεκαοκτώ νοητικές εξετάσεις» -έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, εξερευνεί μια μορφή που είναι βάση για ευαρέσκεια, εξερευνεί μια μορφή που είναι βάση για δυσαρέσκεια, εξερευνεί μια μορφή που είναι βάση για ουδετερότητα· έχοντας ακούσει έναν ήχο με το αυτί... κ.λπ... έχοντας μυρίσει μια οσμή με τη μύτη... έχοντας γευτεί μια γεύση με τη γλώσσα... έχοντας αγγίξει ένα από αντικείμενο με το σώμα... έχοντας αντιληφθεί ένα νοητικό φαινόμενο με τον νου, εξερευνεί ένα νοητικό φαινόμενο που είναι βάση για ευαρέσκεια, εξερευνεί ένα νοητικό φαινόμενο που είναι βάση για δυσαρέσκεια, εξερευνεί ένα νοητικό φαινόμενο που είναι βάση για ουδετερότητα - έτσι έξι εξερευνήσεις με ευαρέσκεια, έξι εξερευνήσεις με δυσαρέσκεια, έξι εξερευνήσεις με ουδετερότητα. «Αυτός ο άνθρωπος, μοναχέ, έχει δεκαοκτώ νοητικές εξετάσεις» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

347. «Αυτός ο άνθρωπος, μοναχέ, έχει τέσσερα θεμέλια» -έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Έχει ως θεμέλιο τη σοφία, έχει ως θεμέλιο την αλήθεια, έχει ως θεμέλιο τη γενναιοδωρία, έχει ως θεμέλιο τη γαλήνη. «Αυτός ο άνθρωπος, μοναχέ, έχει τέσσερα θεμέλια» -έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

348. «Δεν πρέπει να αμελεί τη σοφία, πρέπει να διαφυλάσσει την αλήθεια, πρέπει να καλλιεργεί τη γενναιοδωρία, πρέπει να εξασκείται στην ειρήνη» - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; Και πώς, μοναχέ, κάποιος δεν αμελεί τη σοφία; Αυτά τα έξι στοιχεία, μοναχέ - το στερεό στοιχείο, το υγρό στοιχείο, το

θερμό στοιχείο, το στοιχείο του αέρα, το στοιχείο του χώρου, το στοιχείο της συνείδησης.

349. «Και ποιο, μοναχέ, είναι το στερεό στοιχείο; Το στερεό στοιχείο μπορεί να είναι εσωτερικό, μπορεί να είναι εξωτερικό. Και ποιο, μοναχέ, είναι το εσωτερικό στερεό στοιχείο; Ό,τι είναι εσωτερικό, ατομικό, σκληρό, στερεοποιημένο, προσκολλημένο, δηλαδή - τρίχες της κεφαλής, τρίχες του σώματος, νύχια, δόντια, δέρμα, σάρκα, τένοντες, οστά, μυελός των οστών, νεφρά, καρδιά, συκώτι, υπεζωκότας, σπλήνα, πνεύμονες, έντερα, μεσεντέριο, περιεχόμενα του στομάχου, κόπρανα, ή οτιδήποτε άλλο εσωτερικό, ατομικό, σκληρό, στερεοποιημένο, προσκολλημένο - αυτό ονομάζεται, μοναχέ, το εσωτερικό στερεό στοιχείο. Και το εσωτερικό στερεό στοιχείο και το εξωτερικό στερεό στοιχείο, αυτό είναι απλώς στερεό στοιχείο. 'Αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου' - έτσι αυτό πρέπει να θεωρείται όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει έτσι αυτό όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, αποστρέφεται από το στερεό στοιχείο, απαλλάσσει τη συνείδηση από το πάθος για το στερεό στοιχείο.

350. «Και ποιο, μοναχέ, είναι το υγρό στοιχείο; Το υγρό στοιχείο μπορεί να είναι εσωτερικό, μπορεί να είναι εξωτερικό. Και ποιο, μοναχέ, είναι το εσωτερικό υγρό στοιχείο; Ό,τι είναι εσωτερικό, ατομικό, υγρό, υδροποιημένο, προσκολλημένο, δηλαδή - χολή, φλέγμα, πύον, αίμα, ιδρώτας, λίπος, δάκρυα, στέαρ, σάλιο, βλέννα, αρθρικό υγρό, ούρα, ή οτιδήποτε άλλο εσωτερικό, ατομικό, υγρό, υδροποιημένο, προσκολλημένο - αυτό ονομάζεται, μοναχέ, το εσωτερικό υγρό στοιχείο. Και το εσωτερικό υγρό στοιχείο και το εξωτερικό υγρό στοιχείο, αυτό είναι απλώς υγρό στοιχείο. «Αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου» - έτσι αυτό πρέπει να θεωρείται όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει έτσι αυτό όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, αποστρέφεται από το υγρό στοιχείο, απαλλάσσει τη συνείδηση από το πάθος για το υγρό στοιχείο.

351. «Και ποιο, μοναχέ, είναι το θερμό στοιχείο; Το θερμό στοιχείο μπορεί να είναι εσωτερικό, μπορεί να είναι εξωτερικό. Και ποιο, μοναχέ, είναι το εσωτερικό θερμό στοιχείο; Ό,τι είναι εσωτερικό, ατομικό, θερμότητα, θερμοποιημένο, προσκολλημένο, δηλαδή - αυτό με το οποίο θερμαίνεται, αυτό με το οποίο γηράσκει, αυτό με το οποίο καίγεται, αυτό με το οποίο ό,τι τρώγεται, πίνεται, μασιέται και γεύεται χωνεύεται σωστά, ή οτιδήποτε άλλο εσωτερικό, ατομικό, θερμότητα, θερμοποιημένο, προσκολλημένο - αυτό ονομάζεται, μοναχέ, το εσωτερικό θερμό στοιχείο. Και το εσωτερικό θερμό στοιχείο και το εξωτερικό θερμό στοιχείο, αυτό είναι απλώς θερμό στοιχείο. «Αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου» - έτσι αυτό πρέπει να θεωρείται όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει έτσι αυτό όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, αποστρέφεται από το θερμό στοιχείο, απαλλάσσει τη συνείδηση από το πάθος για το θερμό στοιχείο.

352. «Και ποιο, μοναχέ, είναι το στοιχείο του αέρα; Το στοιχείο του αέρα μπορεί να είναι εσωτερικό, μπορεί να είναι εξωτερικό. Και ποιο, μοναχέ, είναι το εσωτερικό στοιχείο του αέρα; Ό,τι είναι εσωτερικό, ατομικό, αέρας, αεροειδές, προσκολλημένο, δηλαδή - οι άνεμοι που ανεβαίνουν, οι άνεμοι που κατεβαίνουν, οι άνεμοι στην κοιλιά, οι άνεμοι στα έντερα, οι άνεμοι που διατρέχουν τα μέλη, η εισπνοή και η εκπνοή, ή οτιδήποτε άλλο εσωτερικό, ατομικό, αέρας, αεροειδές, προσκολλημένο - αυτό ονομάζεται, μοναχέ, το εσωτερικό στοιχείο του αέρα. Και το εσωτερικό στοιχείο του

αέρα και το εξωτερικό στοιχείο του αέρα, αυτό είναι απλώς στοιχείο του αέρα. «Αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου» -έτσι αυτό πρέπει να θεωρείται όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει έτσι αυτό όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, αποστρέφεται από το στοιχείο του αέρα, απαλλάσσει τη συνείδηση από το πάθος για το στοιχείο του αέρα.

353. «Και ποιο, μοναχέ, είναι το στοιχείο του χώρου; Το στοιχείο του χώρου μπορεί να είναι εσωτερικό, μπορεί να είναι εξωτερικό. Και ποιο, μοναχέ, είναι το εσωτερικό στοιχείο του χώρου; Ό,τι είναι εσωτερικό, ατομικό, χώρος, χωρικό, προσκολλημένο, δηλαδή - το άνοιγμα του αυτιού, το άνοιγμα της μύτης, το άνοιγμα του στόματος, αυτό μέσω του οποίου καταπίνεται ό,τι τρώγεται, πίνεται, μασιέται και γεύεται, εκεί όπου ό,τι τρώγεται, πίνεται, μασιέται και γεύεται παραμένει, αυτό μέσω του οποίου ό,τι τρώγεται, πίνεται, μασιέται και γεύεται βγαίνει από κάτω, ή οτιδήποτε άλλο εσωτερικό, ατομικό, χώρος, χωρικό, κενό, κενοποιημένο, άνοιγμα, ανοιγμένο, μη αγγιζόμενο από σάρκα και αίμα, προσκολλημένο - αυτό ονομάζεται, μοναχέ, το εσωτερικό στοιχείο του χώρου. Και το εσωτερικό στοιχείο του χώρου και το εξωτερικό στοιχείο του χώρου, αυτό είναι απλώς στοιχείο του χώρου. «Αυτό δεν είναι δικό μου, αυτό δεν είμαι εγώ, αυτό δεν είναι ο εαυτός μου» - έτσι αυτό πρέπει να θεωρείται όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία. Έχοντας δει έτσι αυτό όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, αποστρέφεται από το στοιχείο του χώρου, απαλλάσσει τη συνείδηση από το πάθος για το στοιχείο του χώρου.

354. «Έπειτα απομένει μόνο η συνείδηση, αγνή, λαμπερή. Και με εκείνη τη συνείδηση τι συνειδητοποιεί; Συνειδητοποιεί «ευχάριστο», συνειδητοποιεί «δυσάρεστο», συνειδητοποιεί «ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο». Εξαρτώμενο, μοναχέ, από επαφή που βιώνεται ως ευχάριστο, εγείρεται ευχάριστο αίσθημα. Αυτός βιώνοντας ευχάριστο αίσθημα κατανοεί: «βιώνω ευχάριστο αίσθημα». Κατανοεί: «με την παύση αυτής ακριβώς της επαφής που βιώνεται ως ευχάριστο, το αντίστοιχο αίσθημα - το ευχάριστο αίσθημα που εγέρθηκε εξαρτώμενο από επαφή που βιώνεται ως ευχάριστο - εκείνο καταπαύει, εκείνο κατευνάζεται».

355. «Εξαρτώμενο, μοναχέ, από επαφή που βιώνεται ως δυσάρεστο, εγείρεται δυσάρεστο αίσθημα. Αυτός βιώνοντας δυσάρεστο αίσθημα κατανοεί: «βιώνω δυσάρεστο αίσθημα». Κατανοεί: «με την παύση αυτής ακριβώς της επαφής που βιώνεται ως δυσάρεστο, το αντίστοιχο αίσθημα - το δυσάρεστο αίσθημα που εγέρθηκε εξαρτώμενο από επαφή που βιώνεται ως δυσάρεστο - εκείνο καταπαύει, εκείνο κατευνάζεται».

356. Εξαρτώμενο, μοναχέ, από επαφή που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, εγείρεται ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα. Αυτός βιώνοντας ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα κατανοεί: «βιώνω ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα». Κατανοεί: «με την παύση αυτής ακριβώς της επαφής που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, το αντίστοιχο αίσθημα - το ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα που εγέρθηκε εξαρτώμενο από επαφή που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο - εκείνο καταπαύει, εκείνο κατευνάζεται».

357. «Όπως, μοναχέ, από την τριβή και τη σύνδεση δύο ξύλων παράγεται θερμότητα, παράγεται φωτιά, και από τον διαχωρισμό και την απομάκρυνση αυτών των ίδιων δύο ξύλων η αντίστοιχη θερμότητα καταπαύει, κατευνάζεται· ακριβώς

έτσι, μοναχέ, εξαρτώμενο από επαφή που βιώνεται ως ευχάριστο, εγείρεται ευχάριστο αίσθημα. Αυτός βιώνοντας ευχάριστο αίσθημα κατανοεί: «βιώνω ευχάριστο αίσθημα». Κατανοεί: «με την παύση αυτής ακριβώς της επαφής που βιώνεται ως ευχάριστο, το αντίστοιχο αίσθημα - το ευχάριστο αίσθημα που εγέρθηκε εξαρτώμενο από επαφή που βιώνεται ως ευχάριστο - εκείνο καταπαύει, εκείνο κατευνάζεται».

358. «Εξαρτώμενο, μοναχέ, από επαφή που βιώνεται ως δυσάρεστο, εγείρεται δυσάρεστο αίσθημα. Αυτός βιώνοντας δυσάρεστο αίσθημα κατανοεί: «βιώνω δυσάρεστο αίσθημα». Κατανοεί: «με την παύση αυτής ακριβώς της επαφής που βιώνεται ως δυσάρεστο, το αντίστοιχο αίσθημα - το δυσάρεστο αίσθημα που εγέρθηκε εξαρτώμενο από επαφή που βιώνεται ως δυσάρεστο - εκείνο καταπαύει, εκείνο κατευνάζεται».

359. Εξαρτώμενο, μοναχέ, από επαφή που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, εγείρεται ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα. Αυτός βιώνοντας ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα κατανοεί: «βιώνω ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα». Κατανοεί: «με την παύση αυτής ακριβώς της επαφής που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο, το αντίστοιχο αίσθημα - το ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα που εγέρθηκε εξαρτώμενο από επαφή που βιώνεται ως ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο - εκείνο καταπαύει, εκείνο κατευνάζεται».

360. «Έπειτα απομένει μόνο η αταραξία, αγνή, λαμπερή, μαλακή και εύπλαστη και φωτεινή. Όπως, μοναχέ, ένας επιδέξιος χρυσοχόος ή ο μαθητευόμενος χρυσοχόου θα ετοίμαζε ένα χωνευτήριο, αφού ετοίμαζε το χωνευτήριο θα άναβε το στόμιο του χωνευτηρίου, αφού άναβε το στόμιο του χωνευτηρίου, αφού έπαιρνε τον χρυσό με τσιμπίδα θα τον έβαζε στο στόμιο του χωνευτηρίου, κατά καιρούς θα τον φυσούσε, κατά καιρούς θα τον ράντιζε με νερό, κατά καιρούς θα τον παρατηρούσε με αταραξία, αυτός ο χρυσός γίνεται καλά καθαρισμένος, πλήρως καθαρισμένος, με αφαιρεμένες τις ακαθαρσίες, με απομακρυσμένη τη διαφθορά, μαλακός και εύπλαστος και φωτεινός, και όποιο είδος κοσμήματος επιθυμεί - είτε κορδέλα είτε σκουλαρίκι είτε περιδέριο είτε χρυσή αλυσίδα, αυτό το όφελος το βιώνει· ακριβώς έτσι, μοναχέ, έπειτα απομένει μόνο η αταραξία, αγνή, λαμπερή, μαλακή και εύπλαστη και φωτεινή.

361. «Αυτός κατανοεί έτσι - 'αν εγώ αυτήν την αταραξία τόσο αγνή, τόσο λαμπερή, την κατεύθυνα προς το επίπεδο του άπειρου χώρου, και ανέπτυσσα τη συνείδηση σύμφωνα με τη σχετική διδασκαλία, έτσι αυτή η αταραξία μου, βασισμένη σε αυτό, με προσκόλληση σε αυτό, θα παρέμενε για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Αν εγώ αυτήν την αταραξία τόσο αγνή, τόσο λαμπερή, την κατεύθυνα προς το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, και ανέπτυσσα τη συνείδηση σύμφωνα με τη σχετική διδασκαλία, έτσι αυτή η αταραξία μου, βασισμένη σε αυτό, με προσκόλληση σε αυτό, θα παρέμενε για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Αν εγώ αυτήν την αταραξία τόσο αγνή, τόσο λαμπερή, την κατεύθυνα προς το επίπεδο της μηδαμινότητας, και ανέπτυσσα τη συνείδηση σύμφωνα με τη σχετική διδασκαλία, έτσι αυτή η αταραξία μου, βασισμένη σε αυτό, με προσκόλληση σε αυτό, θα παρέμενε για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα. Αν εγώ αυτήν την αταραξία τόσο αγνή, τόσο λαμπερή, την κατεύθυνα προς το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, και ανέπτυσσα τη συνείδηση σύμφωνα με τη σχετική διδασκαλία, έτσι αυτή η αταραξία μου,

βασισμένη σε αυτό, με προσκόλληση σε αυτό, θα παρέμενε για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα.'»

362. «Αυτός κατανοεί έτσι - 'αν εγώ αυτήν την αταραξία τόσο αγνή, τόσο λαμπερή, την κατεύθυνα προς το επίπεδο του άπειρου χώρου, και ανέπτυσσα τη συνείδηση σύμφωνα με τη σχετική διδασκαλία· αυτό είναι συνθηκοκρατημένο. Αν εγώ αυτήν την αταραξία τόσο αγνή, τόσο λαμπερή, την κατεύθυνα προς το επίπεδο της άπειρης συνείδησης, και ανέπτυσσα τη συνείδηση σύμφωνα με τη σχετική διδασκαλία· αυτό είναι συνθηκοκρατημένο. Αν εγώ αυτήν την αταραξία τόσο αγνή, τόσο λαμπερή, την κατεύθυνα προς το επίπεδο της μηδαμινότητας, και ανέπτυσσα τη συνείδηση σύμφωνα με τη σχετική διδασκαλία· αυτό είναι συνθηκοκρατημένο. Αν εγώ αυτήν την αταραξία τόσο αγνή, τόσο λαμπερή, την κατεύθυνα προς το επίπεδο της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, και ανέπτυσσα τη συνείδηση σύμφωνα με τη σχετική διδασκαλία· αυτό είναι συνθηκοκρατημένο'.»

«Αυτός ούτε δημιουργεί ούτε διαμορφώνει με τη βούληση εκείνο για την ύπαρξη ή τη μη ύπαρξη. Αυτός, μη δημιουργώντας, μη διαμορφώνοντας με τη βούληση για την ύπαρξη ή τη μη ύπαρξη, δεν προσκολλάται σε τίποτα στον κόσμο· μη προσκολλώμενος δεν ταραάζεται· μη ταραζόμενος επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα μέσα του. Κατανοεί: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

363. Αυτός αν βιώνει ευχάριστο αίσθημα, κατανοεί: «αυτό είναι παροδικό», κατανοεί: «δεν είναι για να το καταπιεί», κατανοεί: «δεν είναι για να το απολαύσει». Αν βιώνει δυσάρεστο αίσθημα, κατανοεί: «αυτό είναι παροδικό», κατανοεί: «δεν είναι για να το καταπιεί», κατανοεί: «δεν είναι για να το απολαύσει». Αν βιώνει ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα, κατανοεί: «αυτό είναι παροδικό», κατανοεί: «δεν είναι για να το καταπιεί», κατανοεί: «δεν είναι για να το απολαύσει».

364. Αυτός αν βιώνει ευχάριστο αίσθημα, το βιώνει αποδεσμευμένος· αν βιώνει δυσάρεστο αίσθημα, το βιώνει αποδεσμευμένος· αν βιώνει ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο αίσθημα, το βιώνει αποδεσμευμένος. Αυτός βιώνοντας αίσθημα που τελειώνει με το σώμα κατανοεί: «βιώνω αίσθημα που τελειώνει με το σώμα», βιώνοντας αίσθημα που τελειώνει με τη ζωή κατανοεί: «βιώνω αίσθημα που τελειώνει με τη ζωή», κατανοεί: «με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, μετά το τέλος της ζωής, εδώ ακριβώς όλα τα αισθήματα, μη απολαυσμένα, θα ψυχρανθούν».

365. «Όπως, μοναχέ, εξαρτώμενη από λάδι και εξαρτώμενη από φυτίλι μια λάμπα με λάδι καίει· με την εξάντληση αυτού του ίδιου του λαδιού και του φυτιλιού και χωρίς προσθήκη άλλου, χωρίς τροφή σβήνει· ακριβώς έτσι, μοναχέ, βιώνοντας αίσθημα που τελειώνει με το σώμα κατανοεί: «βιώνω αίσθημα που τελειώνει με το σώμα», βιώνοντας αίσθημα που τελειώνει με τη ζωή κατανοεί: «βιώνω αίσθημα που τελειώνει με τη ζωή», κατανοεί: «με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, μετά το τέλος της ζωής, εδώ ακριβώς όλα τα αισθήματα, μη απολαυσμένα, θα ψυχρανθούν». Για αυτό το λόγο ένας μοναχός έτσι προικισμένος είναι προικισμένος με αυτό το υπέρτατο θεμέλιο της σοφίας. Διότι αυτή, μοναχέ, είναι η ανώτατη ευγενής σοφία, δηλαδή - η γνώση της εξάλειψης όλου του πόνου.

366. Η απελευθέρωσή του εδραιωμένη στην αλήθεια είναι ακλόνητη. Διότι, μοναχέ, αυτό που έχει τη φύση της απάτης είναι ψευδές, αυτό που δεν έχει τη φύση της απάτης είναι αλήθεια - το Νιμπάνα. Για αυτό το λόγο ένας μοναχός έτσι προικισμένος είναι προικισμένος με αυτό το υπέρτατο θεμέλιο της αλήθειας. Διότι αυτή, μοναχέ, είναι η ανώτατη ευγενής αλήθεια, δηλαδή - το Νιμπάνα που δεν έχει τη φύση της απάτης.

367. Αυτού ακριβώς λοιπόν του μη σοφού στο παρελθόν υπήρχαν προσκολλήσεις πλήρεις και αποδεκτές. Αυτές του έχουν εγκαταλειφθεί, η ρίζα τους έχει κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Για αυτό το λόγο ένας μοναχός έτσι προικισμένος είναι προικισμένος με αυτό το υπέρτατο θεμέλιο της γενναιοδωρίας. Διότι αυτή, μοναχέ, είναι η ύψιστη ευγενής γενναιοδωρία, δηλαδή - η παραίτηση από όλες τις προσκολλήσεις.

368. Αυτού ακριβώς λοιπόν του μη σοφού στο παρελθόν υπήρχε πλεονεξία, επιθυμία, πάθος. Αυτά του έχουν εγκαταλειφθεί, η ρίζα τους έχει κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Αυτού ακριβώς λοιπόν του μη σοφού στο παρελθόν υπήρχε μνησικακία, θυμός, διαφθορά. Αυτά του έχουν εγκαταλειφθεί, η ρίζα τους έχει κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Αυτού ακριβώς λοιπόν του μη σοφού στο παρελθόν υπήρχε άγνοια, σύγχυση. Αυτά του έχουν εγκαταλειφθεί, η ρίζα τους έχει κοπεί, έχουν γίνει σαν κορμός φοίνικα, έχουν οδηγηθεί στην εξαφάνιση, έχουν τη φύση της μη-έγερσης στο μέλλον. Για αυτό το λόγο ένας μοναχός έτσι προικισμένος είναι προικισμένος με αυτό το υπέρτατο θεμέλιο της γαλήνης. Διότι αυτή, μοναχέ, είναι η ύψιστη ευγενής γαλήνη, δηλαδή - η γαλήνη από τη λαγνεία, το μίσος και την αυταπάτη. «Δεν πρέπει να αμελεί τη σοφία, πρέπει να διαφυλάσσει την αλήθεια, πρέπει να καλλιεργεί τη γενναιοδωρία, πρέπει να εξασκείται στην ειρήνη» - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε.

369. «"Όπου σταθεροποιημένος οι ροές της φαντασίας δεν κυλούν, και όταν οι ροές της φαντασίας δεν κυλούν, ο σοφός ονομάζεται ειρηνικός" - έτσι λοιπόν αυτό ειπώθηκε. Εξαρτώμενο από τι αυτό ειπώθηκε; "Υπάρχω", μοναχέ, αυτό είναι φαντασμένο· "αυτός είμαι εγώ", αυτό είναι φαντασμένο· "θα υπάρξω", αυτό είναι φαντασμένο· "δεν θα υπάρξω", αυτό είναι φαντασμένο· "θα είμαι υλικός", αυτό είναι φαντασμένο· "θα είμαι άυλος", αυτό είναι φαντασμένο· "θα έχω αντίληψη", αυτό είναι φαντασμένο· "δεν θα έχω αντίληψη", αυτό είναι φαντασμένο· "ούτε θα έχω ούτε δεν θα έχω αντίληψη", αυτό είναι φαντασμένο. Το φαντασμένο, μοναχέ, είναι αρρώστια· το φαντασμένο είναι απόστημα· το φαντασμένο είναι βέλος. Με την υπέρβαση όλων των φαντασμένων, μοναχέ, ο σοφός ονομάζεται ειρηνικός. Ο σοφός όμως, μοναχέ, ο ειρηνικός δεν γεννιέται, δεν γηράσκει, δεν πεθαίνει, δεν ταραζεται, δεν λαχταρά. Διότι σε αυτόν, μοναχέ, δεν υπάρχει εκείνο με το οποίο θα γεννιόταν· μη γεννιόμενος πώς θα γηράσκει; μη γηράσκοντας πώς θα πεθαίνει; μη πεθαίνοντας πώς θα ταραχθεί; μη ταρασσόμενος τι θα λαχταρήσει; "Όπου σταθεροποιημένος οι ροές της φαντασίας δεν κυλούν, και όταν οι ροές της φαντασίας δεν κυλούν, ο σοφός ονομάζεται ειρηνικός" - έτσι αυτό που ειπώθηκε, εξαρτώμενο από αυτό ειπώθηκε. Αυτή, μοναχέ, να θυμάσαι από μένα συνοπτικά την ανάλυση των έξι στοιχείων».

370. Τότε ο σεβάσμιος Πουκκουσάτι - «Ο Διδάσκαλος λοιπόν έφτασε σε μένα, ο Καλότυχος λοιπόν έφτασε σε μένα, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος λοιπόν έφτασε σε μένα», αφού σηκώθηκε από τη θέση του, αφού τακτοποίησε τον χιτώνα πάνω από τον έναν ώμο, αφού έπεσε με το κεφάλι του στα πόδια του Ευλογημένου, είπε στον Ευλογημένο: «Ένα σφάλμα με κατέλαβε, σεβάσμιε κύριε, σαν αδαή, σαν συγχυσμένο, σαν φαύλο, που θεώρησα ότι έπρεπε να απευθυνθώ στον Ευλογημένο με την προσφώνηση 'φίλε'. Ας δεχθεί ο Ευλογημένος, σεβάσμιε κύριε, το σφάλμα μου ως σφάλμα, για αυτοσυγκράτηση στο μέλλον». «Πράγματι εσύ, μοναχέ, ένα σφάλμα σε κατέλαβε σαν αδαή, σαν συγχυσμένο, σαν φαύλο, που θεώρησες ότι έπρεπε να απευθυνθείς σε μένα με την προσφώνηση 'φίλε'. Αλλά επειδή, μοναχέ, βλέποντας το σφάλμα ως σφάλμα επανορθώνεις σύμφωνα με τη Διδασκαλία, αυτό το δεχόμαστε από εσένα. Διότι αυτή είναι πρόοδος, μοναχέ, στη διαγωγή των ευγενών, όταν κάποιος βλέποντας το σφάλμα ως σφάλμα επανορθώνει σύμφωνα με τη Διδασκαλία και επιτυγχάνει αυτοσυγκράτηση στο μέλλον». «Είθε να λάβω, σεβάσμιε κύριε, την πλήρη χειροτονία κοντά στον Ευλογημένο». «Έχεις όμως, μοναχέ, πλήρες κύπελλο και χιτώνες;» «Δεν έχω, σεβάσμιε κύριε, πλήρες κύπελλο και χιτώνες». «Οι Τατχάγκατα, μοναχέ, δεν δίνουν πλήρη χειροτονία σε κάποιον χωρίς πλήρες κύπελλο και χιτώνες».

Τότε ο σεβάσμιος Πουκκουσάτι, αφού χάρηκε και ευχαρίστησε για τα λόγια του Ευλογημένου, σηκώθηκε από τη θέση του, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, τον περιήλθε κρατώντας τον στα δεξιά του και έφυγε για αναζήτηση κυπέλλου και χιτώνων. Τότε μια τρελαμένη αγελάδα αφαίρεσε τη ζωή του σεβάσμιου Πουκκουσάτι καθώς περιφερόταν αναζητώντας κύπελλο και χιτώνες. Τότε αρκετοί μοναχοί πήγαν εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον Ευλογημένο: «Εκείνος, σεβάσμιε κύριε, ο γιος καλής οικογένειας ονόματι Πουκκουσάτι που νουθετήθηκε από τον Ευλογημένο με σύντομη νουθεσία, αυτός πέθανε. Ποιος είναι ο προορισμός του, ποια η μελλοντική ζωή του;» «Σοφός, μοναχοί, ήταν ο γιος καλής οικογένειας Πουκκουσάτι· ακολούθησε τη Διδασκαλία σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και δεν με ενόχλησε εξαιτίας της Διδασκαλίας. Ο γιος καλής οικογένειας Πουκκουσάτι, μοναχοί, με την πλήρη εξάλειψη των πέντε κατώτερων νοητικών δεσμών είναι αυθόρμητα γεννημένος, εκεί επέτυχε το τελικό Νιμπάνα, μη υποκείμενος σε επιστροφή από εκείνον τον κόσμο».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Ντατου-βιμπάγκα, δέκατη.

11. Η ομιλία για την ανάλυση των αληθειών

371. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Μπαρνασί, στο Ισιπατάνα, στο πάρκο των ελαφιών. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Από τον Τατχάγκατα, μοναχοί, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, στη Μπαρνασί, στο Ισιπατάνα, στο πάρκο των ελαφιών, ο ανυπέρβλητος τροχός της Διδασκαλίας τέθηκε σε κίνηση, μη αναστρέψιμος από κανέναν ασκητή ή βραχμάνο ή

θεό ή Μάρα ή Βράχμα ή οποιονδήποτε στον κόσμο, δηλαδή - η διακήρυξη, η διδασκαλία, η περιγραφή, η θεμελίωση, η αποκάλυψη, η ανάλυση, η διασαφήνιση των τεσσάρων ευγενών αληθειών. Ποιων τεσσάρων; Η διακήρυξη, η διδασκαλία, η περιγραφή, η θεμελίωση, η αποκάλυψη, η ανάλυση, η διασαφήνιση της ευγενούς αλήθειας του υπαρξιακού πόνου· η διακήρυξη, η διδασκαλία, η περιγραφή, η θεμελίωση, η αποκάλυψη, η ανάλυση, η διασαφήνιση της ευγενούς αλήθειας της προέλευσης του υπαρξιακού πόνου· η διακήρυξη, η διδασκαλία, η περιγραφή, η θεμελίωση, η αποκάλυψη, η ανάλυση, η διασαφήνιση της ευγενούς αλήθειας της παύσης του υπαρξιακού πόνου· η διακήρυξη, η διδασκαλία, η περιγραφή, η θεμελίωση, η αποκάλυψη, η ανάλυση, η διασαφήνιση της ευγενούς αλήθειας της πρακτικής που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου. Από τον Τατχάγκατα, μοναχοί, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, στη Μπαρνασί, στο Ισιπατάνα, στο πάρκο των ελαφιών, ο ανυπέρβλητος τροχός της Διδασκαλίας τέθηκε σε κίνηση, μη αναστρέψιμος από κανέναν ασκητή ή βραχμάνο ή θεό ή Μάρα ή Βράχμα ή οποιονδήποτε στον κόσμο, δηλαδή - η διακήρυξη, η διδασκαλία, η περιγραφή, η θεμελίωση, η αποκάλυψη, η ανάλυση, η διασαφήνιση αυτών των τεσσάρων ευγενών αληθειών.

«Ακολουθήστε, μοναχοί, τον Σαριπούττα και τον Μογκαλλάνα· συναναστραφείτε, μοναχοί, τον Σαριπούττα και τον Μογκαλλάνα. Σοφοί μοναχοί, υποστηρικτές των συντρόφων στην άγια ζωή. Όπως, μοναχοί, η μητέρα που γεννά, έτσι είναι ο Σαριπούττα· όπως η τροφός αυτού που γεννήθηκε, έτσι είναι ο Μογκαλλάνα. Ο Σαριπούττα, μοναχοί, πειθαρχεί στον καρπό της εισόδου στο ρεύμα, ο Μογκαλλάνα στον ύψιστο σκοπό. Ο Σαριπούττα, μοναχοί, είναι ικανός να διακηρύξει, να διδάξει, να περιγράψει, να θεμελιώσει, να αποκαλύψει, να αναλύσει, να διασαφηνίσει αναλυτικά τις τέσσερις ευγενείς αλήθειες». Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Αφού είπε αυτά, ο Καλότυχος σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι.

372. Εκεί ο σεβάσμιος Σαριπούττα, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Φίλοι μοναχοί». «Φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Σαριπούττα. Ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε αυτό -

«Από τον Τατχάγκατα, φίλοι, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, στη Μπαρνασί, στο Ισιπατάνα, στο πάρκο των ελαφιών, ο ανυπέρβλητος τροχός της Διδασκαλίας τέθηκε σε κίνηση, μη αναστρέψιμος από κανέναν ασκητή ή βραχμάνο ή θεό ή Μάρα ή Βράχμα ή οποιονδήποτε στον κόσμο, δηλαδή - η διακήρυξη, η διδασκαλία, η περιγραφή, η θεμελίωση, η αποκάλυψη, η ανάλυση, η διασαφήνιση των τεσσάρων ευγενών αληθειών. Ποιων τεσσάρων; Η διακήρυξη, η διδασκαλία, η περιγραφή, η θεμελίωση, η αποκάλυψη, η ανάλυση, η διασαφήνιση της ευγενούς αλήθειας του υπαρξιακού πόνου· η διακήρυξη, η διδασκαλία, η περιγραφή, η θεμελίωση, η αποκάλυψη, η ανάλυση, η διασαφήνιση της ευγενούς αλήθειας της προέλευσης του υπαρξιακού πόνου· η διακήρυξη, η διδασκαλία, η περιγραφή, η θεμελίωση, η αποκάλυψη, η ανάλυση, η διασαφήνιση της ευγενούς αλήθειας της παύσης του υπαρξιακού πόνου· η διακήρυξη, η διδασκαλία, η περιγραφή, η θεμελίωση, η αποκάλυψη, η ανάλυση, η διασαφήνιση της ευγενούς αλήθειας της πρακτικής που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου.

373. «Και ποια, φίλοι, είναι η ευγενής αλήθεια του υπαρξιακού πόνου; Η γέννηση είναι υπαρξιακός πόνος, το γήρας είναι υπαρξιακός πόνος, ο θάνατος είναι υπαρξιακός πόνος, η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσaréσκεια και το άγχος είναι

υπαρξιακός πόνος, το να μην αποκτά κανείς αυτό που επιθυμεί είναι επίσης υπαρξιακός πόνος· συνοπτικά, τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης είναι υπαρξιακός πόνος.

«Και ποια, φίλοι, είναι η γέννηση; Η γέννηση εκείνων των διαφόρων όντων σε εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, η γέννα, η σύλληψη, η επαναγέννηση, η εμφάνιση των συναθροισμάτων, η απόκτηση των αισθητήριων βάσεων, αυτή λέγεται, φίλοι - "γέννηση"».

«Και ποιο, φίλοι, είναι το γήρας; Η γήρανση εκείνων των διαφόρων όντων σε εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, το γέρασμα, το σπάσιμο των δοντιών, το γκριζάρισμα των μαλλιών, η ρυτίδωση του δέρματος, η μείωση της διάρκειας ζωής, η φθορά των ικανοτήτων, αυτό λέγεται, φίλοι - "γήρας"».

«Και τι, φίλοι, είναι ο θάνατος; Ο θάνατος εκείνων των διαφόρων όντων από εκείνες τις διάφορες τάξεις όντων, ο αποθαμός, η αποθαμή, η διάλυση, η εξαφάνιση, ο θάνατος, το πέρασμα, η λήξη του χρόνου, η διάλυση των συναθροισμάτων, η απόθεση του σώματος, το σταμάτημα της ζωτικής ικανότητας, αυτό λέγεται, φίλοι - "θάνατος"».

«Και ποια, φίλοι, είναι η λύπη; Όποιος, φίλοι, διακατέχεται από κάποια καταστροφή, πληγείς από κάποια οδυνηρή κατάσταση, η λύπη, το θρηνείν, η κατάσταση θλίψης, η εσωτερική λύπη, η βαθιά εσωτερική λύπη, αυτή λέγεται, φίλοι - "λύπη"».

«Και ποιος, φίλοι, είναι ο θρήνος; Όποιος, φίλοι, διακατέχεται από κάποια καταστροφή, πληγείς από κάποια οδυνηρή κατάσταση, ο οδυρμός, ο θρήνος, το οδύρεσθαι, το θρηνείν, η κατάσταση οδυρμού, η κατάσταση θρήνου, αυτός λέγεται, φίλοι - "θρήνος"».

«Και τι, φίλοι, είναι ο πόνος; Ο σωματικός πόνος, φίλοι, η σωματική δυσφορία, το δυσάρεστο αίσθημα πόνου που γεννιέται από τη σωματική επαφή, αυτό λέγεται, φίλοι - "πόνος"».

«Και τι, φίλοι, είναι η δυσαρέσκεια; Ο νοητικός πόνος, φίλοι, η νοητική δυσφορία, το δυσάρεστο αίσθημα πόνου που γεννιέται από τη νοητική επαφή, αυτό λέγεται, φίλοι - "δυσαρέσκεια"».

«Και ποιο, φίλοι, είναι το άγχος; Όποιος, φίλοι, διακατέχεται από κάποια καταστροφή, πληγείς από κάποια οδυνηρή κατάσταση, η αγωνία, το άγχος, η κατάσταση αγωνίας, η κατάσταση άγχους, αυτό λέγεται, φίλοι - "άγχος"».

«Και τι, φίλοι, είναι το να μην αποκτά κανείς αυτό που επιθυμεί είναι επίσης υπαρξιακός πόνος; Στα όντα που είναι υποκείμενα στη γέννηση, φίλοι, εγείρεται έτσι η επιθυμία - "Αχ, μακάρι να μην ήμασταν υποκείμενοι στη γέννηση· και μακάρι να μην ερχόταν σε μας η γέννηση". Όμως αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί με την επιθυμία. Αυτό επίσης - "το να μην αποκτά κανείς αυτό που επιθυμεί είναι υπαρξιακός πόνος". Στα όντα που είναι υποκείμενα στο γήρας, φίλοι... κ.λπ... στα όντα που είναι υποκείμενα στην ασθένεια, φίλοι... στα όντα που είναι υποκείμενα στον θάνατο, φίλοι... στα όντα που είναι υποκείμενα στη λύπη, τον θρήνο, τον πόνο, τη δυσαρέσκεια και το άγχος, φίλοι, εγείρεται έτσι η επιθυμία - "Αχ, μακάρι να μην ήμασταν υποκείμενοι στη λύπη, τον θρήνο, τον πόνο, τη δυσαρέσκεια και το άγχος·

και μακάρι να μην έρχονταν σε μας η λύπη, ο θρήνος, ο πόνος, η δυσαρέσκεια και το άγχος". Όμως αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί με την επιθυμία. Αυτό επίσης - "το να μην αποκτά κανείς αυτό που επιθυμεί είναι υπαρξιακός πόνος"».

«Και ποια είναι, φίλοι, συνοπτικά τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης που είναι υπαρξιακός πόνος; Δηλαδή: το συνάθροισμα της προσκόλλησης στην ύλη, το συνάθροισμα της προσκόλλησης στο αίσθημα, το συνάθροισμα της προσκόλλησης στην αντίληψη, το συνάθροισμα της προσκόλλησης στις δραστηριότητες, το συνάθροισμα της προσκόλλησης στη συνείδηση. Αυτά ονομάζονται, φίλοι, "συνοπτικά τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης που είναι υπαρξιακός πόνος". Αυτή ονομάζεται, φίλοι, "η ευγενής αλήθεια του υπαρξιακού πόνου"».

374. «Και ποια, φίλοι, είναι η ευγενής αλήθεια της προέλευσης του υπαρξιακού πόνου; Αυτή η επιθυμία που οδηγεί σε επαναγέννηση, συνοδευόμενη από απόλαυση και πάθος, που βρίσκει ευχαρίστηση εδώ κι εκεί, δηλαδή - ηδονική επιθυμία, επιθυμία για ύπαρξη, επιθυμία για μη ύπαρξη, αυτή λέγεται, φίλοι - 'η ευγενής αλήθεια της προέλευσης του υπαρξιακού πόνου'».

«Και ποια, φίλοι, είναι η ευγενής αλήθεια της παύσης του υπαρξιακού πόνου; Η πλήρης αποστασιοποίηση και παύση αυτής της ίδιας της επιθυμίας χωρίς υπόλοιπο, η γενναιοδωρία, η παραίτηση, η ελευθερία, η μη προσκόλληση, αυτή λέγεται, φίλοι - 'η ευγενής αλήθεια της παύσης του υπαρξιακού πόνου'».

375. «Και ποια, φίλοι, είναι η ευγενής αλήθεια της πρακτικής που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου; Αυτή ακριβώς η ευγενής οκταμελής οδός, δηλαδή - ορθή άποψη, ορθός λογισμός, ορθή ομιλία, ορθή πράξη, ορθός βιοπορισμός, ορθή προσπάθεια, ορθή μνήμη, ορθή αυτοσυγκέντρωση.

«Και ποια, φίλοι, είναι η ορθή άποψη; Η γνώση για τον υπαρξιακό πόνο, φίλοι, η γνώση για την προέλευση του υπαρξιακού πόνου, η γνώση για την παύση του υπαρξιακού πόνου, η γνώση για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου, αυτή λέγεται, φίλοι - "ορθή άποψη"».

«Και ποιος, φίλοι, είναι ο ορθός λογισμός; Ο λογισμός της απάρνησης, ο λογισμός του μη θυμού, ο λογισμός της μη βίας, αυτός λέγεται, φίλοι - "ορθός λογισμός"».

«Και ποια, φίλοι, είναι η ορθή ομιλία; Η αποχή από την ψευδολογία, η αποχή από τη διχαστική ομιλία, η αποχή από τη σκληρή ομιλία, η αποχή από τη φλυαρία, αυτή λέγεται, φίλοι - "ορθή ομιλία"».

«Και ποια, φίλοι, είναι η ορθή πράξη; Η αποχή από τον φόνο έμβιων όντων, η αποχή από τη λήψη του μη δοσμένου, η αποχή από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά, αυτή λέγεται, φίλοι - "ορθή πράξη"».

«Και ποιος, φίλοι, είναι ο ορθός βιοπορισμός; Εδώ, φίλοι, ένας ευγενής μαθητής, έχοντας εγκαταλείψει τον λανθασμένο βιοπορισμό, κερδίζει τη ζωή του με ορθό βιοπορισμό, αυτός λέγεται, φίλοι - "ορθός βιοπορισμός"».

«Και ποια, φίλοι, είναι η ορθή προσπάθεια; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός για τη μη-έγερση των μη εγερμένων κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων γεννά θέληση, προσπαθεί, ξεκινά ενεργητικότητα, καταβάλλει διαρκή προσπάθεια στη συνείδηση, αγωνίζεται για την εγκατάλειψη των εγερμένων κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων γεννά θέληση, προσπαθεί, ξεκινά ενεργητικότητα, καταβάλλει διαρκή προσπάθεια στη

συνείδηση, αγωνίζεται· για την έγερση των μη εγερμένων καλών νοητικών καταστάσεων γεννά θέληση, προσπαθεί, ξεκινά ενεργητικότητα, καταβάλλει διαρκή προσπάθεια στη συνείδηση, αγωνίζεται· για τη διάρκεια, τη μη φθορά, την αύξηση, την επέκταση, την ανάπτυξη και την εκπλήρωση των εγερμένων καλών νοητικών καταστάσεων γεννά θέληση, προσπαθεί, ξεκινά ενεργητικότητα, καταβάλλει διαρκή προσπάθεια στη συνείδηση, αγωνίζεται, αυτή λέγεται, φίλοι - "ορθή προσπάθεια"».

«Και ποια, φίλοι, είναι η ορθή μνήμη; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα, ενεργητικός, με πλήρη επίγνωση, μνήμων, έχοντας απομακρύνει την πλεονεξία και τη δυσαρέσκεια για τον κόσμο. Στα αισθήματα διαμένει παρατηρώντας τα αισθήματα... κ.λπ... στη συνείδηση διαμένει παρατηρώντας τη συνείδηση... στα νοητικά φαινόμενα διαμένει παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα, ενεργητικός, με πλήρη επίγνωση, μνήμων, έχοντας απομακρύνει την πλεονεξία και τη δυσαρέσκεια για τον κόσμο, αυτή λέγεται, φίλοι - "ορθή μνήμη"».

«Και ποια, φίλοι, είναι η ορθή αυτοσυγκέντρωση; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φάυλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει· με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, διαμένει· με την απαλλαγή από την αγαλλίαση, παραμένει με αταραξία... κ.λπ... την τρίτη διαλογιστική έκσταση... διαμένει, αυτή λέγεται, φίλοι - "ορθή αυτοσυγκέντρωση". Αυτή ονομάζεται, φίλοι, "η ευγενής αλήθεια της πρακτικής που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου"».

«Από τον Τατχάγκατα, φίλοι, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, στη Μπαρνασί, στο Ισιπατάνα, στο πάρκο των ελαφιών, ο ανυπέρβλητος τροχός της Διδασκαλίας τέθηκε σε κίνηση, μη αναστρέψιμος από κανέναν ασκητή ή βραχμάνο ή θεό ή Μάρα ή Βράχμα ή οποιονδήποτε στον κόσμο, δηλαδή - η διακήρυξη, η διδασκαλία, η περιγραφή, η θεμελίωση, η αποκάλυψη, η ανάλυση, η διασαφήνιση αυτών των τεσσάρων ευγενών αληθειών».

Αυτά είπε ο σεβάσμιος Σαριπούττα. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του σεβασμίου Σαριπούττα.

Τέλος της ομιλίας Σατσαβιμπάνγκα, ενδέκατη.

12. Η ομιλία για την ανάλυση των προσφορών

376. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Σάκκα, στην Καπιλαβάττχου, στο μοναστήρι του Νιγκρόντα. Τότε η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί, παίρνοντας ένα νέο ζευγάρι υφασμάτων, πήγε εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένη στο πλάι, η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί είπε στον Ευλογημένο: «Αυτό το νέο ζευγάρι υφασμάτων μου, σεβάσμιε κύριε, αφιερωμένο στον Ευλογημένο, η ίδια το έκλωσα, η ίδια το ύφανα. Ας το δεχθεί ο Ευλογημένος από μένα, σεβάσμιε κύριε, από συμπόνια». Όταν αυτό ειπώθηκε, ο Ευλογημένος είπε στη Μαχαπατζάπατι Γκοταμί: «Δώσε το

στην Κοινότητα, Γκοταμί. Αν το δώσεις στην Κοινότητα, και εγώ θα χαίρω ευσέβειας και η Κοινότητα». Για δεύτερη φορά η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί είπε στον Ευλογημένο: «Αυτό το νέο ζευγάρι υφασμάτων μου, σεβάσμιε κύριε, αφιερωμένο στον Ευλογημένο, η ίδια το έκλωσα, η ίδια το ύφανα. Ας το δεχθεί ο Ευλογημένος από μένα, σεβάσμιε κύριε, από συμπόνια». Για δεύτερη φορά ο Ευλογημένος είπε στη Μαχαπατζάπατι Γκοταμί: «Δώσε το στην Κοινότητα, Γκοταμί. Αν το δώσεις στην Κοινότητα, και εγώ θα χαίρω ευσέβειας και η Κοινότητα». Για τρίτη φορά η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί είπε στον Ευλογημένο: «Αυτό το νέο ζευγάρι υφασμάτων μου, σεβάσμιε κύριε, αφιερωμένο στον Ευλογημένο, η ίδια το έκλωσα, η ίδια το ύφανα. Ας το δεχθεί ο Ευλογημένος από μένα, σεβάσμιε κύριε, από συμπόνια». Για τρίτη φορά ο Ευλογημένος είπε στη Μαχαπατζάπατι Γκοταμί: «Δώσε το στην Κοινότητα, Γκοταμί. Αν το δώσεις στην Κοινότητα, και εγώ θα χαίρω ευσέβειας και η Κοινότητα».

377. Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Ας δεχθεί, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος το νέο ζευγάρι υφασμάτων της Μαχαπατζάπατι Γκοταμί. Η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί, σεβάσμιε κύριε, έχει προσφέρει μεγάλη βοήθεια στον Ευλογημένο· είναι η θεία του, αυτή που τον μεγάλωσε, αυτή που τον έθρεψε, αυτή που του έδωσε γάλα· όταν η μητέρα του Ευλογημένου πέθανε, του έδωσε το στήθος της να θηλάσει. Και ο Ευλογημένος, σεβάσμιε κύριε, έχει προσφέρει μεγάλη βοήθεια στη Μαχαπατζάπατι Γκοταμί. Ακολουθώντας τον Ευλογημένο, σεβάσμιε κύριε, η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί έχει καταφύγει στον Βούδα ως καταφύγιο, έχει καταφύγει στη Διδασκαλία ως καταφύγιο, έχει καταφύγει στην Κοινότητα ως καταφύγιο. Ακολουθώντας τον Ευλογημένο, σεβάσμιε κύριε, η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου, απέχει από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά, απέχει από την ψευδολογία, απέχει από τα οινόπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία. Ακολουθώντας τον Ευλογημένο, σεβάσμιε κύριε, η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί είναι προικισμένη με ακλόνητη πεποίθηση στον Βούδα, προικισμένη με ακλόνητη πεποίθηση στη Διδασκαλία, προικισμένη με ακλόνητη πεποίθηση στην Κοινότητα, προικισμένη με ηθική αρεστή στους ευγενείς. Ακολουθώντας τον Ευλογημένο, σεβάσμιε κύριε, η Μαχαπατζάπατι Γκοταμί είναι χωρίς αβεβαιότητα για τον υπαρξιακό πόνο, χωρίς αβεβαιότητα για την προέλευση του υπαρξιακού πόνου, χωρίς αβεβαιότητα για την παύση του υπαρξιακού πόνου, χωρίς αβεβαιότητα για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου. Και ο Ευλογημένος, σεβάσμιε κύριε, έχει προσφέρει μεγάλη βοήθεια στη Μαχαπατζάπατι Γκοταμί».

378. «Έτσι είναι, Άναντα. Όταν λοιπόν, Άναντα, ένα άτομο ακολουθώντας ένα άλλο άτομο έχει καταφύγει στον Βούδα ως καταφύγιο, έχει καταφύγει στη Διδασκαλία ως καταφύγιο, έχει καταφύγει στην Κοινότητα ως καταφύγιο, σε αυτό το άτομο, Άναντα, από αυτό το άτομο δεν λέω ότι είναι εύκολη η ανταπόδοση, δηλαδή - με την απόδοση σεβασμού, την έγερση σε ένδειξη σεβασμού, τον χαιρετισμό με ενωμένες παλάμες, την εκτέλεση των πρεπόντων καθηκόντων, την προσφορά χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και αναγκαίων ειδών φαρμάκων για τους ασθενείς.

«Όταν λοιπόν, Άναντα, ένα άτομο ακολουθώντας ένα άλλο άτομο απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου, απέχει από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά, απέχει από την ψευδολογία, απέχει από τα οινόπνευματώδη

ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία, σε αυτό το άτομο, Άναντα, από αυτό το άτομο δεν λέω ότι είναι εύκολη η ανταπόδοση, δηλαδή - με την απόδοση σεβασμού, την έγερση σε ένδειξη σεβασμού, τον χαιρετισμό με ενωμένες παλάμες, την εκτέλεση των πρεπόντων καθηκόντων, την προσφορά χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και αναγκαίων ειδών φαρμάκων για τους ασθενείς.

«Όταν λοιπόν, Άναντα, ένα άτομο ακολουθώντας ένα άλλο άτομο είναι προικισμένο με ακλόνητη πεποίθηση στον Βούδα, στη Διδασκαλία... στην Κοινότητα... είναι προικισμένο με ηθική αρεστή στους ευγενείς, σε αυτό το άτομο, Άναντα, από αυτό το άτομο δεν λέω ότι είναι εύκολη η ανταπόδοση, δηλαδή - με την απόδοση σεβασμού, την έγερση σε ένδειξη σεβασμού, τον χαιρετισμό με ενωμένες παλάμες, την εκτέλεση των πρεπόντων καθηκόντων, την προσφορά χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και αναγκαίων ειδών φαρμάκων για τους ασθενείς.

«Όταν λοιπόν, Άναντα, ένα άτομο ακολουθώντας ένα άλλο άτομο είναι χωρίς αβεβαιότητα για τον υπαρξιακό πόνο, χωρίς αβεβαιότητα για την προέλευση του υπαρξιακού πόνου, χωρίς αβεβαιότητα για την παύση του υπαρξιακού πόνου, χωρίς αβεβαιότητα για την πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου, σε αυτό το άτομο, Άναντα, από αυτό το άτομο δεν λέω ότι είναι εύκολη η ανταπόδοση, δηλαδή - με την απόδοση σεβασμού, την έγερση σε ένδειξη σεβασμού, τον χαιρετισμό με ενωμένες παλάμες, την εκτέλεση των πρεπόντων καθηκόντων, την προσφορά χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και αναγκαίων ειδών φαρμάκων για τους ασθενείς.

379. «Υπάρχουν, Άναντα, δεκατέσσερις ατομικές προσφορές. Ποιες είναι οι δεκατέσσερις; Δίνει δωρεά σε έναν Τατχάγκατα, Άξιο, Πλήρως Αυτοφωτισμένο - αυτή είναι η πρώτη ατομική προσφορά. Δίνει δωρεά σε έναν μεμονωμένα αυτοφωτισμένο - αυτή είναι η δεύτερη ατομική προσφορά. Δίνει δωρεά σε έναν μαθητή του Τατχάγκατα που είναι Άξιος - αυτή είναι η τρίτη ατομική προσφορά. Δίνει δωρεά σε αυτόν που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της Αξιότητας - αυτή είναι η τέταρτη ατομική προσφορά. Δίνει δωρεά σε έναν μη-επιστρέφοντα - αυτή είναι η πέμπτη ατομική προσφορά. Δίνει δωρεά σε αυτόν που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της μη-επιστροφής - αυτή είναι η έκτη ατομική προσφορά. Δίνει δωρεά σε έναν άπαξ επιστρέφοντα - αυτή είναι η έβδομη ατομική προσφορά. Δίνει δωρεά σε αυτόν που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της άπαξ επιστροφής - αυτή είναι η όγδοη ατομική προσφορά. Δίνει δωρεά σε έναν εισερχόμενο στο ρεύμα - αυτή είναι η ένατη ατομική προσφορά. Δίνει δωρεά σε αυτόν που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της εισόδου στο ρεύμα - αυτή είναι η δέκατη ατομική προσφορά. Δίνει δωρεά σε έναν εξωτερικό που είναι χωρίς πάθος για τις αισθησιακές ηδονές - αυτή είναι η ενδέκατη ατομική προσφορά. Δίνει δωρεά σε έναν κοινό άνθρωπο που είναι ηθικός - αυτή είναι η δωδέκατη ατομική προσφορά. Δίνει δωρεά σε έναν κοινό άνθρωπο που είναι ανήθικος - αυτή είναι η δέκατη τρίτη ατομική προσφορά. Δίνει δωρεά σε ένα ζώο - αυτή είναι η δέκατη τέταρτη ατομική προσφορά».

«Εκεί, Άναντα, αφού δώσει δωρεά σε ζώο, η προσφορά αναμένεται να είναι εκατονταπλάσια· αφού δώσει δωρεά σε ανήθικο κοσμικό, η προσφορά αναμένεται να είναι χιλιαπλάσια· αφού δώσει δωρεά σε ηθικό κοσμικό, η προσφορά αναμένεται να είναι εκατοντακις χιλιαπλάσια· αφού δώσει δωρεά σε εξωτερικό χωρίς πάθος για τις αισθησιακές ηδονές, η προσφορά αναμένεται να είναι δέκα εκατομμύρια φορές

μεγαλύτερη· αφού δώσει δωρεά σε αυτόν που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της εισόδου στο ρεύμα, η προσφορά αναμένεται να είναι αναρίθμητη και αμέτρητη· τι να πει κανείς για τον εισερχόμενο στο ρεύμα, τι να πει κανείς για αυτόν που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της άπαξ επιστροφής, τι να πει κανείς για τον άπαξ επιστρέφοντα, τι να πει κανείς για αυτόν που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της μη-επιστροφής, τι να πει κανείς για τον μη-επιστρέφοντα, τι να πει κανείς για αυτόν που ασκεί για την πραγμάτωση του καρπού της Αξιότητας, τι να πει κανείς για τον Άξιο, τι να πει κανείς για τον Μεμονωμένα Φωτισμένο, τι να πει κανείς για τον Τατχάγκατα, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο!

380. «Υπάρχουν, Άναντα, επτά προσφορές προς την Κοινότητα. Ποιοι είναι οι επτά; Δίνει δωρεά στις αμφοτέρες κοινότητες με επικεφαλής τον Βούδα -αυτή είναι η πρώτη προσφορά προς την Κοινότητα. Όταν ο Τατχάγκατα έχει επιτύχει το τελικό Νιμπάνα, δίνει δωρεά στις αμφοτέρες κοινότητες - αυτή είναι η δεύτερη προσφορά προς την Κοινότητα. Δίνει δωρεά στην κοινότητα μοναχών -αυτή είναι η τρίτη προσφορά προς την Κοινότητα. Δίνει δωρεά στην κοινότητα μοναχών -αυτή είναι η τέταρτη προσφορά προς την Κοινότητα. Δίνει δωρεά λέγοντας 'ας μου ορισθούν τόσοι μοναχοί και μοναχές από την Κοινότητα' - αυτή είναι η πέμπτη προσφορά προς την Κοινότητα. Δίνει δωρεά λέγοντας 'ας μου ορισθούν τόσοι μοναχοί από την Κοινότητα' - αυτή είναι η έκτη προσφορά προς την Κοινότητα. Δίνει δωρεά λέγοντας 'ας μου ορισθούν τόσες μοναχές από την Κοινότητα' - αυτή είναι η έβδομη προσφορά προς την Κοινότητα.

«Θα υπάρξουν όμως, Άναντα, στο μέλλον άτομα που φέρουν μόνο το όνομα της καταγωγής, που φορούν το πορτοκαλί ράσο στον λαιμό, ανήθικοι, κακόβουλου χαρακτήρα. Σε αυτούς τους ανήθικους θα δίνουν δωρεά αφιερωμένη στην Κοινότητα. Ακόμη και τότε, Άναντα, λέω ότι η προσφορά προς την Κοινότητα είναι αναρίθμητη και αμέτρητη. Δεν λέω όμως, Άναντα, ότι με κανέναν τρόπο η ατομική δωρεά είναι πιο καρποφόρα από την προσφορά προς την Κοινότητα.

381. «Αυτοί, Άναντα, είναι οι τέσσερις εξαγνισμοί προσφορών. Ποιοι τέσσερις; Υπάρχει, Άναντα, προσφορά που εξαγνίζεται από τον δωρητή και όχι από τον αποδέκτη. Υπάρχει, Άναντα, προσφορά που εξαγνίζεται από τον αποδέκτη και όχι από τον δωρητή. Υπάρχει, Άναντα, προσφορά που δεν εξαγνίζεται ούτε από τον δωρητή ούτε από τον αποδέκτη. Υπάρχει, Άναντα, προσφορά που εξαγνίζεται και από τον δωρητή και από τον αποδέκτη.

«Και πώς, Άναντα, η προσφορά εξαγνίζεται από τον δωρητή και όχι από τον αποδέκτη; Εδώ, Άναντα, ο δωρητής είναι ηθικός, καλού χαρακτήρα, οι αποδέκτες είναι ανήθικοι, κακόβουλου χαρακτήρα - έτσι λοιπόν, Άναντα, η προσφορά εξαγνίζεται από τον δωρητή και όχι από τον αποδέκτη.

«Και πώς, Άναντα, η προσφορά εξαγνίζεται από τον αποδέκτη και όχι από τον δωρητή; Εδώ, Άναντα, ο δωρητής είναι ανήθικος, κακόβουλου χαρακτήρα, οι αποδέκτες είναι ηθικοί, καλού χαρακτήρα - έτσι λοιπόν, Άναντα, η προσφορά εξαγνίζεται από τον αποδέκτη και όχι από τον δωρητή.

«Και πώς, Άναντα, η προσφορά δεν εξαγνίζεται ούτε από τον δωρητή ούτε από τον αποδέκτη; Εδώ, Άναντα, και ο δωρητής είναι ανήθικος, κακόβουλου χαρακτήρα, και οι αποδέκτες είναι ανήθικοι, κακόβουλου χαρακτήρα - έτσι λοιπόν, Άναντα, η προσφορά δεν εξαγνίζεται ούτε από τον δωρητή ούτε από τον αποδέκτη.

«Και πώς, Άναντα, η προσφορά εξαγνίζεται και από τον δωρητή και από τον αποδέκτη; Εδώ, Άναντα, και ο δωρητής είναι ηθικός, καλού χαρακτήρα, και οι αποδέκτες είναι ηθικοί, καλού χαρακτήρα - έτσι λοιπόν, Άναντα, η προσφορά εξαγνίζεται και από τον δωρητή και από τον αποδέκτη. Αυτοί, Άναντα, είναι οι τέσσερις εξαγνισμοί προσφορών».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Αφού είπε αυτά, ο Καλότυχος, ο Διδάσκαλος, είπε επιπλέον αυτό:

382. Όποιος ηθικός δίνει δωρεά σε ανήθικους,
αποκτημένη με δικαιοσύνη, με νου γεμάτο πίστη·
πιστεύοντας στον εξαίρετο καρπό της πράξης,
αυτή η προσφορά εξαγνίζεται από τον δωρητή.

Όποιος ανήθικος δίνει δωρεά σε ηθικούς,
αποκτημένη με αδικία, με νου χωρίς πίστη·
μη πιστεύοντας στον εξαίρετο καρπό της πράξης,
αυτή η προσφορά εξαγνίζεται από τον αποδέκτη.

Όποιος ανήθικος δίνει δωρεά σε ανήθικους,
αποκτημένη με αδικία, με νου χωρίς πίστη·
μη πιστεύοντας στον εξαίρετο καρπό της πράξης,
αυτή τη δωρεά δεν τη λέω πλούσια σε καρπό.

Όποιος ηθικός δίνει δωρεά σε ηθικούς,
αποκτημένη με δικαιοσύνη, με νου γεμάτο πίστη·
πιστεύοντας στον εξαίρετο καρπό της πράξης,
αυτή τη δωρεά πράγματι τη λέω πλούσια σε καρπό.

Όποιος χωρίς πάθος δίνει δωρεά σε αυτούς που είναι χωρίς πάθος,
αποκτημένη με δικαιοσύνη, με νου γεμάτο πίστη·
πιστεύοντας στον εξαίρετο καρπό της πράξης,
αυτή η δωρεά πράγματι είναι η κορυφαία των υλικών δωρεών».

Τέλος της ομιλίας Ντακχίνα-βιμπάγκα, δωδέκατη.

Τέλος του κεφαλαίου Βιμπάγκα, τέταρτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Μπχάντα, Έκα, Άναντα, Κατσάνα, Λομασακαγκίγια, Ασούμπχα·
Μαχάκαμμα, Σαλαγιατανα, Βιμπχάγκα, Ουντέσα, Αράνα, Ντχάτου, Σάτσα.

Ομιλία Ντακχίνα-βιμπάγκα.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών. 2. Η συλλογή των μεσαίου μήκους ομιλιών. 3. Οι τελευταίες πενήντα ομιλίες. 4. Το κεφάλαιο για την ανάλυση έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org